

နိုင်ငံတော်ဖွဲ့ စည်းအုပ်ချုပ်ပုံအခြေခံဥပဒေရေးဆွဲရေးအတွက်
အမျိုးသားညီလာခံကျင်းပရေးလုပ်ငန်းကော်မတီမှချမှတ်သော
နိုင်ငံတော်အခြေခံမူများ

(က) နိုင်ငံတော်နှင့်စပ်လျဉ်းပြီး-

- (၁) မြန်မာနိုင်ငံသည် အချုပ်အချာအာဏာပိုင် လွှဲလပ်သည့်နိုင်ငံဖြစ်သည်။
- (၂) နိုင်ငံတော်ကို ပြည်ထောင်စုသမ္မတမြန်မာနိုင်ငံဟုခေါ်တွင်သည်။
- (၃) နိုင်ငံတော်၏အချုပ်အချာအာဏာသည် နိုင်ငံသားများမှဆင်းသက်ပြီး နိုင်ငံတော်တာဝန်မှာတည်သည်။
- (၄) နိုင်ငံတော်၏နယ်နိမိတ်သည် နိုင်ငံတော်ဖွဲ့ စည်းပုံအခြေခံဥပဒေအတည်ဖြစ်သည့်နေ့ တွင် တည်ရှိသည့် အတိုင်းဖြစ်သည်။

(ခ) နိုင်ငံတော်၏ဦးတည်ချက်နှင့်စပ်လျဉ်းပြီး-

နိုင်ငံတော်သည်-

- (၁) ပြည်ထောင်စုမပြိုကွဲရေး၊
- (၂) တိုင်းရင်းသားစည်းလုံးညီညွတ်မှုမပြိုကွဲရေး၊
- (၃) အချုပ်အချာအာဏာတည်တံ့ခိုင်မြဲရေး၊
- (၄) စစ်မှန်သောပါတီစုံဒီမိုကရေစီစနစ်ထွန်းကားရေး၊
- (၅) နိုင်ငံတော်၌ တရားမျှတခြင်း၊ လွှဲလပ်ခြင်းနှင့် ညီမျှခြင်းတည်းဟူသော လောကပါလတရားများပိုမို ထွန်းကားရေး၊
- (၆) နိုင်ငံတော်၏အမျိုးသားနိုင်ငံရေးဦးဆောင်မှုအခန်းကဏ္ဍတွင် တပ်မတော်ကပါဝင်ထမ်းဆောင်နိုင်ရေး တို့ကို အစဉ်တစိုက်ဦးတည်သည်။

(ဂ) ပါတီစုံဒီမိုကရေစီနဲ့ စပ်လျဉ်းပြီး-

နိုင်ငံတော်သည် စစ်မှန်သောပါတီစုံဒီမိုကရေစီစနစ်ကိုကျင့်သုံးသည်။

(ဃ) နိုင်ငံတော်ဖွဲ့ စည်းတည်ဆောက်ပုံနှင့်စပ်လျဉ်းပြီး-

- (၁) နိုင်ငံတော်ကို ပြည်ထောင်စုစနစ်ဖြင့် ဖွဲ့ စည်းတည်ဆောက်သည်။
- (၂) ရှိရင်းစွဲ တိုင်းခန့်တိုင်းကို တိုင်းဒေသကြီး (Region) ခုနှစ်ခုအဖြစ်လည်းကောင်း၊ ရှိရင်းစွဲပြည်နယ် ခုနှစ်ပြည်နယ်ကို (State) ခုနှစ်ပြည်နယ်အဖြစ်လည်းကောင်း ပိုင်းခြားသတ်မှတ်သည်။ ထိုတိုင်းဒေ သကြီးခန့်ခုနှင့် ပြည်နယ်ခန့်ပြည်နယ်တို့ သည် အဆင့်အတန်းတူညီကြသည်။
- (၃) ထိုတိုင်းဒေသကြီးခန့်ခုနှင့် ပြည်နယ်ခန့်ပြည်နယ်တို့ ၏အမည်များကို ရှိရင်းစွဲအတိုင်းခေါ်ဆိုသုံးနှုန်း သည်။
- (၄) တိုင်းဒေသကြီးတခုခု၏အမည်ကိုဖြစ်စေ၊ ပြည်နယ်တနယ်နယ်၏အမည်ကိုဖြစ်စေ ပြောင်းလဲသတ်မှတ် မှတ်လိုလျှင် သက်ဆိုင်ရာတိုင်းဒေသကြီး၊ သို့မဟုတ် ပြည်နယ်အတွင်းနေထိုင်ကြသော နိုင်ငံသားများ ၏ဆန္ဒရယူပြီး ဥပဒေပြဋ္ဌာန်းခြင်းဖြင့် ပြောင်းလဲသတ်မှတ်မည်။
- (၅) တိုင်းဒေသကြီးများ၊ သို့မဟုတ် ပြည်နယ်များတွင် တိုင်းဒေသကြီး၊ သို့မဟုတ် ပြည်နယ်ရရှိပြီးသည့် တိုင်းရင်းသားလူမျိုးများမှအပ ကျန်တိုင်းရင်းသားလူမျိုးများအနက် လျော်ကန်သင့်မြတ်သည့်လူဦးရေ ရှိပြီး နယ်မြေတစ်ဆက်စပ်တည်းတွင် စုစည်းစည်းနေထိုင်ကြသည့် တိုင်းရင်းသားလူမျိုးများအတွက် ကိုယ်ပိုင်အုပ်ချုပ်ခွင့်ရစီရင်စုများ (Self Administered Zone) သတ်မှတ်ပေးရန်ဖြစ်သည်။

- (၆) ထို သို့ သတ်မှတ်ရာတွင် လူဦးရေနှင့် နယ်မြေအကျယ်အဝန်းအပေါ်အခြေပြု၍ ကိုပိုင်အုပ်ချုပ်ခွင့်ရဒေသ (Self Administered Zone) အဖြစ် သင့်လျော်သလိုသတ်မှတ်ပေးရန်ဖြစ်သည်။
- (၇) နိုင်ငံတော်တွင်ပါဝင်သည့် တိုင်းဒေသကြီးများ၊ ပြည်နယ်များ၊ နိုင်ငံတော်မှမည်သည့်အခါမှ ခွဲမထွက်ရဟု အခြေခံမှုများ ချမှတ်ပါတယ်။

(င) နိုင်ငံတော်အကြီးအကဲနဲ့ စပ်လျဉ်းပြီး-

- (၁) နိုင်ငံတော်အကြီးသည် နိုင်ငံတော်သမ္မတဖြစ်သည်။
- (၂) နိုင်ငံတော်သမ္မတကို သမ္မတရွေးချယ်တင်မြှောက်ရေး အဖွဲ့ဖြင့် ရွေးချယ်တင်မြှောက်မည်။ ဟု အခြေခံမှုများခြံမှတ်ပါတယ်။

(စ) နိုင်ငံတော်အချုပ်အခြာအာဏာ ပိုင်းခြားခွဲဝေခြင်းနှင့်စပ်လျဉ်းပြီး-

- (၁) နိုင်ငံတော်အချုပ်အခြာအာဏာ၏ ချက်မသုံးဖြာဖြစ်သည့် ဥပဒေပြုရေးအာဏာ၊ အုပ်ချုပ်ရေးအာဏာနှင့် တရားစီရင်ရေးအာဏာတို့ကို တတ်နိုင်သမျှပိုင်းခြားသုံးစွဲခြင်းနှင့် အချင်းချင်းအပြန်အလှန်ထိန်းကျောင်းခြင်းတို့ ပြုသည်။
- (၂) ထိုသို့ ပိုင်းခြားထားသည့် နိုင်ငံတော်အာဏာသုံးရပ်ကို ပြည်ထောင်စု၊ တိုင်းဒေသကြီးများ၊ ပြည်နယ်များနှင့် ကိုယ်ပိုင်အုပ်ချုပ်ခွင့်ရစီရင်စုများအား ခွဲဝေအပ်နှင်းသည်ဟု- အခြေခံမှုများချမှတ်ထားပါတယ်။

(ဆ) ဥပဒေပြုရေးနဲ့ စပ်လျဉ်းပြီး-

- (၁) နိုင်ငံတော်ဥပဒေပြုရေးအာဏာကို ပြည်ထောင်စုလွှတ်တော်၊ တိုင်းဒေသကြီးလွှတ်တော်နှင့်ပြည်နယ်လွှတ်တော်များအား ခွဲဝေအပ်နှင်းသည်။ ကိုယ်ပိုင်အုပ်ချုပ်ခွင့်ရစီရင်စုများအား နိုင်ငံတော်ဖွဲ့ စည်းပုံအခြေခံဥပဒေက သတ်မှတ်သောဥပဒေပြုရေးအာဏာကို ခွဲဝေအပ်နှင်းမည်။
- (၂) ပြည်ထောင်စုလွှတ်တော်တွင် လူဦးရေကိုအခြေခံရွေးကောက်တင်မြှောက်သည့် လွှတ်တော်တရပ်၊ တိုင်းဒေသကြီးများနှင့် ပြည်နယ်များမှကိုယ်စားလှယ်ဦးရေတူညီစွာရွေးကောက်တင်မြှောက်သည့် လွှတ်တော်ပေါင်းနှစ်ရပ်ပါရှိပါသည်။
- (၃) တိုင်းဒေသကြီးခုနစ်ခုတွင် တိုင်းဒေသကြီးလွှတ်တော်တရပ်စီနှင့် ပြည်နယ်ခုနစ်ပြည်နယ်တွင် ပြည်နယ်လွှတ်တော်တရပ်စီရှိသည်။
- (၄) ပြည်ထောင်စုလွှတ်တော်၊ တိုင်းဒေသကြီးလွှတ်တော်နှင့် ပြည်နယ်လွှတ်တော်များတွင် လွှတ်တော်ကိုယ်စားလှယ်များဖြစ် နိုင်ငံတော်ဖွဲ့ စည်းပုံအခြေခံဥပဒေအရသတ်မှတ်ထားသည့်ဦးရေအတိုင်း တပ်မတော်ကာကွယ်ရေးဦးစီးချုပ်က အမည်စာရင်းတင်သွင်းသည့် တပ်မတော်သားများပါဝင်သည်။
- (၅) လျော်ကန်သင့်မြတ်သည့်လူဦးရေရှိသည့် တိုင်းရင်းသားလူမျိုးများအတွက် သက်ဆိုင်ရာတိုင်းဒေသကြီး၊ သို့မဟုတ် ပြည်နယ်နှင့်ကိုယ်ပိုင်အုပ်ချုပ်ခွင့်ရဥပဒေပြုရေးတွင် ထိုတိုင်းရင်းသားကိုယ်စားလှယ်များပါဝင်ခွင့်ရှိသည်ဟု- အခြေခံမှုများခြံမှတ်ပါတယ်။

(ဇ) အုပ်ချုပ်ရေးနဲ့ စပ်လျဉ်းပြီး-

- (၁) နိုင်ငံတော်အုပ်ချုပ်ရေးအကြီးအကဲသည် နိုင်ငံတော်သမ္မတဖြစ်သည်။ ။
- (၂) နိုင်ငံတော်၏အုပ်ချုပ်ရေးအာဏာကို ပြည်ထောင်စု၊ တိုင်းဒေသကြီးနှင့် ပြည်နယ်များအား ခွဲဝေအပ်နှင်းသည်။ ကိုယ်ပိုင်အုပ်ချုပ်ခွင့်ရစီရင်စုများအား ကိုယ်ပိုင်အုပ်ချုပ်ရေးအာဏာကို နိုင်ငံတော်ဖွဲ့ စည်းပုံအခြေခံဥပဒေကသတ်မှတ်ပေးသည့်အတိုင်း ခွဲဝေအပ်နှင်းမည်။

- (၃) ပြည်ထောင်စု၊ တိုင်းဒေသကြီး၊ ပြည်နယ်၊ ကိုယ်ပိုင်အုပ်ချုပ်ခွင့်ရစီရင်စုနှင့် ခရိုင်အုပ်ချုပ်ရေးတို့ တွင် ကာကွယ်ရေး၊ လုံခြုံရေး၊ နယ်စပ်အုပ်ချုပ်ရေးစသည့်တာဝန်များထမ်းဆောင်ရန် တပ်မတော်ကာကွယ်ရေးဦးစီးချုပ်ကအမည်စာရင်းတင်သွင်းသောတပ်မတော်သားများပါဝင်သည်။
- (၄) အထက်အပိုဒ် (ဆ) အပိုဒ်ခွဲ (၅) အရသက်ဆိုင်ရာတိုင်းဒေသကြီး၊ သို့မဟုတ်ပြည်နယ်နှင့် ကိုယ်ပိုင်အုပ်ချုပ်ခွင့်ရစီရင်စု ဥပဒေပြုရေးတွင် ကိုယ်စားလှယ်ပါဝင်ခွင့်ရရှိသည့် တိုင်းရင်းသားလူမျိုးဖြစ်လျှင် ထိုတိုင်းဒေသကြီး၊ သို့မဟုတ် ပြည်နယ်နှင့် ကိုယ်ပိုင်အုပ်ချုပ်ခွင့်ရစီရင်စုအုပ်ချုပ်ရေးတွင် အဓိကားဖြင့် ထိုတိုင်းရင်းသားလူမျိုးရေးရာကိုဆောင်ရွက်နိုင်ရေးအတွက် တိုင်းရင်းသားလူမျိုးကိုယ်စားလှယ်များပါဝင်ခွင့်ပြုဖြစ်သည်။
- (၅) အထက်အပိုဒ် (ဃ)အပိုဒ်ခွဲ (၅) နှင့် (၆)၊ အပိုဒ် (ဆ)၊ အပိုဒ်ခွဲ (၅) နှင့် ဤအပိုဒ် အပိုဒ်ခွဲ (၄) အပါ ကိစ္စရပ် များကို နိုင်ငံတော်က ကော်မရှင်ဖွဲ့ စည်း၍ ဆောင်ရွက်ပေးရန်ဖြစ်သည်ဟု-
အခြေခံမူများချမှတ်ပါတယ်။

(ဈ) တရားစီရင်ရေးနဲ့ စပ်လျဉ်းပြီး-

- (၁) နိုင်ငံတော်၏တရားစီရင်ရေးအာဏာကို ပြည်ထောင်စုတရားလွှတ်တော်၊ တိုင်းဒေသကြီးတရားလွှတ်တော်များ၊ ပြည်နယ်တရားလွှတ်တော်များနှင့် ကိုယ်ပိုင်အုပ်ချုပ်ခွင့်ရစီရင်စုတရားရုံးများအပါအဝင် အဆင့်ဆင့်သောတရားရုံးများအား ခွဲဝေအပ်နှင်းသည်။ ။
- (၂) ပြည်ထောင်စုတွင် ပြည်ထောင်စုတရားလွှတ်တော်တရပ်ထားရှိသည်။ ပြည်ထောင်စုတရားလွှတ်တော်သည် နိုင်ငံတော်၏အမြင့်ဆုံးတရားရုံးဖြစ်သည်။
- (၃) ပြည်ထောင်စုတရားလွှတ်တော်တွင် စာချွန်တော်အမိန့် များ ထုတ်ပိုင်ခွင့်အာဏာများရှိသည်။
- (၄) တိုင်းဒေသကြီးတိုင်းတွင် တိုင်းဒေသကြီးတရားလွှတ်တော်တရပ်စီလည်းကောင်း၊ ပြည်နယ်တိုင်းတွင် ပြည်နယ်တရားလွှတ်တော်တရပ်စီလည်းကောင်းထားရှိသည်။
- (၅) အော်ကပါတို့ ကိုတရားစီရင်ရေးမှုများအဖြစ်သတ်မှတ်သည်။
 - ဥပဒေနှင့်အညီ လွှပ်လပ်စွာတရားစီရင်ရေး၊
 - ဥပဒေအရကန့် သတ်ချက်များမှအပ ပြည်သူ့ ရှေ့ မှောက်တွင်တရားစီရင်ရေး၊
 - အမှုများတွင် ဥပဒေအရရခံခြေပခွင့်နှင့် အယူခံပိုင်ခွင့်ရရှိရေးဟု-

အခြေခံမူ များချမှတ်ပါတယ်။

(ည) တပ်မတော်နဲ့ စပ်လျဉ်းပြီး-

- (၁) တပ်မတော်သည် အင်အားတောင့်တင်းပြီး ခေတ်မှီသည့် တစ်ခုတည်းသောတပ်မတော်ဖြစ်သည်။
- (၂) တပ်မတော်သည် တပ်ပိုင်းဆိုင်ရာကိစ္စအားလုံးကို လွှတ်လပ်စွာစီမံခန့် ခွဲစီရင်ဆောင်ရွက်ပိုင်ခွင့်ရှိသည်။
- (၃) တပ်မတော်၏ ကာကွယ်ရေးဦးစီးချုပ်သည် လက်နက်ကိုင်တပ်ဖွဲ့ အားလုံး၏ အကြီးအကဲဖြစ်သည်။
- (၄) တပ်မတော်သည် နိုင်ငံတော်ဖွဲ့ စည်းပုံအခြေခံဥပဒေကိုကာကွယ်စောင့်ရှောက်ရန် အဓိကတာဝန်ရှိသည်ဟု အခြေခံမူများချမှတ်ပါတယ်။

(ဋ) နိုင်ငံသား၊ နိုင်ငံသားများ၏မူလအခွင့်အရေး၊ တာဝန်များနဲ့ စပ်လျဉ်းပြီး-

- (၁) တိုင်းရင်းသားမိဘနှစ်ပါးမှမွေးဖွားသူအားလုံးသည် နိုင်ငံသားဖြစ်သည်။ နိုင်ငံတော်ဖွဲ့ စည်းပုံအခြေခံဥပဒေအတည်ပြုပြဋ္ဌာန်းသည့်နေ့ တွင် ဥပဒေအရ နိုင်ငံသားဖြစ်ပြီးသူများသည် နိုင်ငံသားများဖြစ်သည်။ နိုင်ငံသားဖြစ်ခြင်း၊ နိုင်ငံသားပြုခြင်းနှင့် နိုင်ငံသားအဖြစ်မှရပ်စဲခြင်းတို့ သည် ဥပဒေဖြင့်ပြဋ္ဌာန်းသည့်အတိုင်းဖြစ်သည်။
- (၂) နိုင်ငံသားတိုင်းသည် နိုင်ငံတော်ဖွဲ့ စည်းပုံအခြေခံဥပဒေတွင်သတ်မှတ်ပြဋ္ဌာန်းထားသည့် တန်းတူညီမျှမှုအ

- ခွင့်အရေး၊ လွှဲလုပ်မှုအခွင့်အရေး၊ တရားမျှတမှုအခွင့်အရေးစသည်တို့ ခံစားခွင့်ရှိမည်။
- (၃) တရားရုံး၏ခွင့်ပြုချက်မရှိက နိုင်ငံသားတစ်ဦးကို ၂၄ နာရီထက်ကျော်လွန်၍ချုပ်နှောင်ထားခွင့်မရှိစေရ။
- (၄) နိုင်ငံသားတိုင်းသည် ပြည်ထောင်စုမပြုကွဲရေး၊ တိုင်းရင်းသားစည်းလုံးညီညွတ်မှုမပြုကွဲရေးနှင့် အချုပ်အခြာအာဏာတည်တံ့ခိုင်မြဲရေးတို့ ကို စောင့်ထိန်းရန်တာဝန်ရှိသည်။
- (၅) နိုင်ငံသားတိုင်းသည်နိုင်ငံတော်ဖွဲ့ စည်းအုပ်ချုပ်ပုံအခြေခံဥပဒေကိုလိုက်နာစောင့်ထိန်းရန်တာဝန်ရှိသည်။
- (၆) နိုင်ငံသားတိုင်းသည် ဥပဒေပြဋ္ဌာန်ချက်နှင့်အညီ စစ်ပညာသင်ကြားရန်တာဝန်ရှိမည်။
- (၇) နိုင်ငံသားတိုင်းသည် ဥပဒေပြဋ္ဌာန်ချက်နှင့်အညီ စစ်မှုထမ်းရန်တာဝန်ရှိမည်။
- (၈) ပြည်သူတို့ ၏အေးချမ်းသာယာရေးနှင့် တရားဥပဒေစိုးမိုးရေးတို့ သည် နိုင်ငံသားတိုင်း၏တာဝန်ဖြစ်သည်။
- (၉) နိုင်ငံသားများ၏လွှဲလုပ်ခွင့်၊ လုပ်ပိုင်ခွင့်၊ ခံစားခွင့်၊ တာဝန်နှင့်တားမြစ်ချက်များ ထိရောက်ခိုင်မာပြည့်စုံစေရန်လိုအပ်သော ဥပဒေပြဋ္ဌာန်းရမည်ဟု-

အခြေခံမူများခြေမှတ်ပါတယ်။

(၄) တိုင်းရင်းသားများနဲ့ စပ်လျဉ်းပြီး-

- (၁) နိုင်ငံတော်သည် တိုင်းရင်းသားများ၏စကား၊ စာပေ၊ အနုပညာ၊ ယဉ်ကျေးမှုတို့ ကို ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်စေရန် ကူညီဆောင်ရွက်မည်။
- (၂) နိုင်ငံတော်သည် တိုင်းရင်းသားအချင်းချင်း စည်းလုံးညီညွတ်ရေး၊ ချစ်ကြည်လေးစားရေးနှင့် ရိုင်းပင်းကူညီရေးတို့ တိုးတက်ဖွံ့ဖြိုးစေရန် ကူညီဆောင်ရွက်မည်။
- (၃) နိုင်ငံတော်သည် တိုးတက်ဖွံ့ဖြိုးမှုနည်းပါးနေသည့် တိုင်းရင်းသားများ၏ ပညာရေး၊ ကျန်းမာရေး၊ စီးပွားရေး၊ လမ်းပန်းဆက်သွယ်ရေးစသည်တို့ ပါဝင်သော လူမှုစီးပွားရေးတိုးတက်ဖွံ့ဖြိုးမှုအတွက် ကူညီဆောင်ရွက်မည်ဟု-

အခြေခံမူများခြေမှတ်ပါတယ်။

(၅) တောင်သူလယ်သမားများနဲ့ စပ်လျဉ်းပြီး-

- (၁) နိုင်ငံတော်သည် တောင်သူလယ်သမားများ၏အခွင့်အရေးများ ကာကွယ်စောင့်ရှောက်ရန်လိုအပ်သည့် ဥပဒေများ ပြဋ္ဌာန်းဆောင်ရွက်မည်။
- (၂) တောင်သူလယ်သမားများစိုက်ပျိုးထုတ်လုပ်သည့် ကောက်ပဲသီးနှံများသင့်တင့်မျှတသည့်တန်ဖိုးရရှိရန် ကူညီဆောင်ရွက်မည်ဟု-

အခြေခံမူများခြေမှတ်ပါတယ်။

(၆) အလုပ်သမားများနဲ့ စပ်လျဉ်းပြီး-

- နိုင်ငံတော်သည် အလုပ်သမားများ၏အခွင့်အရေးများကာကွယ်စောင့်ရှောက်ရန် လိုအပ်သည့်ဥပဒေများ ပြဋ္ဌာန်းဆောင်ရွက်မည်ဟု-

အခြေခံမူများခြေမှတ်ပါတယ်။

(၇) အသိပညာရှင်၊ အတတ်ပညာရှင်များနဲ့ စပ်လျဉ်းပြီး-

- နိုင်ငံတော်သည် အသိပညာရှင်၊ အတတ်ပညာရှင်များ၏အကျိုးကို ကူညီဆောင်ရွက်မည်ဟု-

အခြေခံမူများခြေမှတ်ပါတယ်။

(၈) နိုင်ငံဝန်ထမ်းများနဲ့ စပ်လျဉ်းပြီး-

- (၁) နိုင်ငံဝန်ထမ်းများသည် ပါတီနိုင်ငံရေးနှင့်ကင်းရှင်းရမည်။
- (၂) နိုင်ငံတော်သည် နိုင်ငံဝန်ထမ်းများ၏ လုပ်ငန်းခွင်အာမာခံရရှိရေး၊ စားဝတ်နေမှုဖူလုံရေး၊ အိမ်ထောင်ရှင်အ

မျိုးသမီးဝန်ထမ်းများ မီးဖွားခြင်းဆိုင်ရာအကျိုးခံစားခွင့်ရရှိရေးနှင့် အငြိမ်းစားဝန်ထမ်းများစားဝတ်နေမှု သက်သာချောင်ချိရေးတို့ အတွက် လိုအပ်သည့်ဥပဒေများပြဋ္ဌာန်းမည်ဟု- အခြေခံမူများချမှတ်ပါတယ်။

(ထ) အမျိုးသားယဉ်ကျေးမှုနဲ့ စပ်လျဉ်းပြီး-

- နိုင်ငံတော်သည် အမျိုးသားယဉ်ကျေးမှုဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ခိုင်မာရေးနှင့် စောင့်ရှောက်ထိမ်းသိမ်းရေးအတွက် ကူညီ ဆောင်ရွက်မည်ဟု- အခြေခံမူများချမှတ်ပါတယ်။

(ဒ) ပညာရေး၊ ကျန်းမာရေးနဲ့ စပ်လျဉ်းပြီး-

- (၁) နိုင်ငံတော်သည် ပြည်သူများ၏ ပညာရေးနှင့်ကျန်းမာရေးတိုးတက်စေရေးတို့ အတွက်အလေးထားဆောင်ရွက်မည်။
- (၂) နိုင်ငံတော်သည် ပြည်သူများ၏ ပညာရေးနှင့် ကျန်းမာရေးတိုးတက်စေရေးတို့ တွင် တိုင်းရင်းသားပြည်သူများက ပါဝင်ဆောင်ရွက်နိုင်ရန် လိုအပ်သည့်ဥပဒေပြဋ္ဌာန်းဆောင်ရွက်မည်။
- (၃) နိုင်ငံတော်သည် အခမဲ့မသင်မနေရ မူလတန်းပညာရေးစနစ်ဖော်ဆောင်မည်။
- (၄) နိုင်ငံတော်သည် ဘက်စုံအတွေးအခေါ်အယူအဆမှန်ကန်၍ အကျင့်စာရိတ္တကောင်းမွန်ပြီး နိုင်ငံတော်တည်ဆောက်ရေးအတွက်အကျိုးပြုမည့် ခေတ်မီပညာရေးစနစ်ဖော်ဆောင်မည်ဟု- အခြေခံမူများချမှတ်ပါတယ်။

(ခ) စိုက်ပျိုးရေးနဲ့ စပ်လျဉ်းပြီး-

- နိုင်ငံတော်သည် လက်မှုလယ်ယာမှ စက်မှုလယ်ယာသို့ ကူးပြောင်းနိုင်ရန် နည်းပညာ၊ အရင်းအနှီး၊ စက်ပစ္စည်း၊ ကုန်ကြမ်းအစရှိသည်တို့ကို အတတ်နိုင်ဆုံးဖြည့်ဆည်းမည်ဟု- အခြေခံမူများချမှတ်ပါတယ်။

(န) စက်မှုလက်မှုနဲ့ စပ်လျဉ်းပြီး-

- နိုင်ငံတော်သည် စက်မှုလက်မှုလုပ်ငန်းများတိုးတက်ဖွံ့ဖြိုးရေးအတွက် လိုအပ်သည့်နည်းပညာ၊ အရင်းအနှီး၊ စက်ပစ္စည်း၊ ကုန်ကြမ်းအစရှိသည်တို့ကို အတတ်နိုင်ဆုံးဖြည့်ဆည်းမည်ဟု- အခြေခံမူများချမှတ်ပါတယ်။

(ပ) အလုပ်အကိုင်နဲ့ စပ်လျဉ်းပြီး-

- နိုင်ငံတော်သည် ပြည်သူများအလုပ်လက်မဲ့နည်းပါးစေရန် တတ်နိုင်သမျှကူညီဆောင်ရွက်မည်ဟု- အခြေခံမူများချမှတ်ပါတယ်။

(ဖ) မိခင်၊ ကလေး၊ အိုမင်းမစွမ်းသူများနဲ့ စပ်လျဉ်းပြီး-

- (၁) နိုင်ငံတော်သည် မိခင်နှင့် ကလေးသူငယ်များ၊ မိဘမဲ့ကလေးများ၊ ကျဆုံးသောတပ်မတော်သားများ၏ကလေးများ၊ အိုမင်းမစွမ်းသူများ၊ မသန်မစွမ်းသူများအား ကြည့်ရှုစောင့်ရှောက်မည်။
- (၂) နိုင်ငံတော်သည်မသန်မစွမ်းဖြစ်လာသောတပ်မတော်သားများအား သင့်တင့်လျောက်ပတ်စွာနေထိုင်စားသောက်နိုင်စေရန်နှင့် သက်မွေးပညာကို အခလွတ်သင်ယူနိုင်စေရန် စီမံဆောင်ရွက်မည်ဟု- အခြေခံမူများချမှတ်ပါတယ်။

(ဗ) လူငယ်နဲ့ စပ်လျဉ်းပြီး-

- နိုင်ငံတော်သည်လူငယ်များ မျိုးချစ်စိတ်ဝါတတ်ရှင်သန်ထက်မြက်ရေး၊ အတွေးအခေါ်မှန်ကန်ရေးနှင့် ဗလဝါးတန်တိုးတက်ဖွံ့ဖြိုးရေးတို့အတွက် ဆောင်ရွက်မည်ဟု-

အခြေခံမူချမှတ်ပါတယ်။

(ဘ) ဘာသာ သာသနာရေးနဲ့ စပ်လျဉ်းပြီး-

- (၁) ငြိမ်ဝပ်ပိပြားရေးနှင့်သော်လည်းကောင်း၊ ပြည်သူ့ ကိုယ်ကျင့်တရားနှင့်သော်လည်းကောင်း၊ ပြည်သူ့ ကျန်းမာရေးနှင့်သော်လည်းကောင်း၊ နိုင်ငံတော်ဖွဲ့ စည်းပုံအခြေခံဥပဒေပါ အခြားပြဋ္ဌာန်းချက်တို့ နှင့်သော်လည်းကောင်း၊ မဆန့်ကျင်လျှင် နိုင်ငံသားတိုင်းသည် ဘာသာ သာသနာရေးတွင် လွှပ်လပ်စွာယူဆနိုင်သော အခွင့်အရေး၊ လွှပ်လပ်စွာကိုးကွယ်တည်ဆောက်နိုင်သော အခွင့်အရေးတို့ကို အညီအမျှရရှိမည်။
- (၂) ဘာသာ သာသနာရေးဆိုင်ရာ ကိုးကွယ်တည်ဆောက်မှုနှင့်ဆပ်စပ်နေစေကာမူ ထိုသို့ ဆပ်စပ်နေသောစီးပွားရေး၊ ဘဏ္ဍာရေး၊ နိုင်ငံရေးနှင့်အခြားလောကီရေးဆောင်ရွက်မှုတို့ကို အထက်ပါအရေးတွင်မပါဝင်စေရ။
- (၃) ထို သို့ လွှပ်လပ်သော အခွင့်အရေးများကို ပေးထားသော်လည်း ပြည်သူ့ အကျိုးကိစ္စ၊ ပြုပြင်ရေးကိစ္စတို့အတွက် နိုင်ငံတော်၏ဥပဒေပြုခြင်းကိုမတားမြစ်ရ။
- (၄) ဗုဒ္ဓဘာသာ သာသနာတော်သည် နိုင်ငံတော်၏နိုင်ငံသားအများဆုံးကိုးကွယ်ရာဖြစ်သော် ဂုဏ်ထူးဝိသေသနှင့်ပြည့်ဆုံသည့် ဘာသာသာသနာဖြစ်သည်ဟု နိုင်ငံတော်ကအသိအမှတ်ပြုသည်။
- (၅) နိုင်ငံတော်သည် အစ္စလာမ်ဘာသာသာသနာ၊ ခရစ်ယာန်ဘာသာသာသနာ၊ ဟိန္ဒူဘာသာသာသနာနှင့်၊ နတ်ကိုးကွယ်သောဘာသာတို့ကို နိုင်ငံတော်ဖွဲ့ စည်းပုံအခြေခံဥပဒေတည်သောနေ့ ၌ နိုင်ငံတော်တွင်ရှိနေကြသော ကိုးကွယ်ရာဘာသာသာသနာများဟုအသိအမှတ်ပြုသည်။
- (၆) နိုင်ငံတော်ကအသိအမှတ်ပြုထားသော ဘာသာသာသနာများကို နိုင်ငံတော်ကတတ်နိုင်သမျှကူညီစောင့်ရှောက်မည်။
- (၇) နိုင်ငံရေးကိစ္စအလို့ငှာ ဘာသာသာသနာကိုအလွဲသုံးစားမပြုရ။ ထို့ပြင် လူမျိုးရေးကြောင့်သော်လည်းကောင်း၊ ဘာသာရေးကြောင့်သော်လည်းကောင်း တစ်ဖက်နှင့်တစ်ဖက်၊ တစ်ဂိုဏ်းနှင့်တစ်ဂိုဏ်း မုန်းတီးခြင်း၊ ရန်မှုခြင်း၊ စိတ်ဝမ်းကွဲခြင်းတို့ ပေါ်ပေါက်လာရန် ရည်ရွယ်သော၊ သို့မဟုတ် အကြောင်းရှိသောအပြုအမူသည် နိုင်ငံတော်ဖွဲ့ စည်းပုံအခြေခံဥပဒေနှင့်ဆန့်ကျင်သည်။ ထိုအပြုအမူမျိုးအတွက် အပြစ်ဒဏ်ပေးနိုင်ရန် ဥပဒေပြဋ္ဌာန်းသည်ဟု-

အခြေခံမူများချမှတ်ပါတယ်။

(မ) စီးပွားရေးနဲ့ စပ်လျဉ်းပြီး-

- (၁) နိုင်ငံတော်၏စီးပွားရေးစနစ်သည် ဈေးကွက်စီးပွားရေးစနစ်ဖြစ်သည်။
- (၂) နိုင်ငံတော်သည် အမျိုးသားစီးပွားရေးတိုးတက်ဖွံ့ဖြိုးရေးအတွက် နိုင်ငံတော်၊ ဒေသဆိုင်ရာအဖွဲ့ အစည်းများ၊ သမဝါယမအဖွဲ့ အစည်းများ၊ ဖက်စပ်အဖွဲ့ အစည်းများ၊ ပုဂ္ဂလိကစသည့် စီးပွားရေးအင်အားစုအားလုံးကို စီးပွားရေးလုပ်ငန်းများတွင်ပါဝင်ဆောင်ရွက်ခွင့်ပြုသည်။
- (၃) နိုင်ငံတော်သည်စီးပွားရေးလုပ်ငန်းများတွင်တရားသဖြင့်ယှဉ်ပြိုင်ခြင်းကိုပြက်ပြားစေရန် တစ်ဦးတစ်ယောက်ကဖြစ်စေ၊ အစုအဖွဲ့ ကဖြစ်စေ လက်ဝါးကြီးအုပ်ဆောင်ရွက်မှု သို့မဟုတ် ဈေးကစားမှုပြုခြင်းဖြင့် အများပြည်သူတို့ ၏အကျိုးစီးပွားကို ထိခိုက်နစ်နာစေခြင်းမှ တားစီးကာကွယ်မည်။
- (၄) နိုင်ငံတော်သည် အများပြည်သူတို့ ၏ နေထိုင်မှုအဆင့်အတန်းမြှင့်တင်ရေးနှင့် အထွေထွေအရင်းအနှီးများတိုးတက်ဖွံ့ဖြိုးရေးတို့ကို ရှေ့ ရှုဆောင်ရွက်မည်။
- (၅) နိုင်ငံတော်သည် အမျိုးသားစီးပွားရေးတိုးတက်ဖွံ့ဖြိုးမှုအတွက် နည်းပညာ၊ အရင်းအနှီး၊ စက်ပစ္စည်း၊

- ကုန်ကြမ်းအစရှိသည်တို့ ရရှိစေရန်ကူညီမည်။
- (၆) နိုင်ငံတော်သည် စီးပွားရေးဆိုင်ရာလုပ်ငန်းများကို နိုင်ငံပိုင်သိမ်းယူခြင်းမပြု။
- (၇) နိုင်ငံတော်သည်တရားဝင်ထုတ်ဝေထားသော ငွေကြေးကို တရားမဝင်ငွေကြေးအဖြစ် သတ်မှတ်ခြင်းမပြုဟု- အခြေခံမူများချမှတ်ပါတယ်။

(ဃ) မြေ၊ ရေ၊ လေ၊ သယံဇာတပစ္စည်းများနဲ့ စပ်လျဉ်းပြီး-

- (၁) နိုင်ငံတော်သည် နိုင်ငံတော်ရှိ မြေအားလုံး၊ မြေပေါ်မြေအောက်၊ ရေပေါ်ရေအောက်၊ လေထုအတွင်းရှိ သယံဇာတပစ္စည်းအားလုံး၏ပင်ရင်းပိုင်ရှင်ဖြစ်သည်။
- (၂) နိုင်ငံတော်သည် နိုင်ငံပိုင်သယံဇာတပစ္စည်းများအား စီးပွားရေးအင်အားစုများကထုတ်ယူသုံးစွဲ ခြင်းကို ကွပ်ကဲကြီးကြပ်နိုင်ရန် လိုအပ်မည့်ဥပဒေများပြဋ္ဌာန်းမည်။
- (၃) နိုင်ငံတော်သည် နိုင်ငံသားများအား ပစ္စည်းပိုင်ဆိုင်ခွင့်၊ အမှုဆက်ခံခွင့်၊ ကိုယ်ပိုင်လုပ်ပိုင်ခွင့်၊ တီထွင်ခွင့်နှင့် မူပိုင်ခွင့်တို့ ကို ဥပဒေပြဋ္ဌာန်းချက်များနှင့်အညီခွင့်ပြုမည်ဟု- အခြေခံမူများခြေမှတ်ပါတယ်။

(၇) ရွေးချယ်တင်မြှောက်ခြင်းနဲ့ စပ်လျဉ်းပြီး-

- (၁) နိုင်ငံသားတိုင်းသည် ဥပဒေနှင့်အညီ ရွေးကောက်တင်မြှောက်ခွင့်နှင့် ရွေးကောက်တင်မြှောက်ခံပိုင်ခွင့်ရရှိမည်။
- (၂) ရွေးကောက်တင်မြှောက်ထားသော ပြည်သူ့ကိုယ်စားလှယ်ကို သက်ဆိုင်ရာမဲဆန္ဒရှင်များက နိုင်ငံတော်ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေပြဋ္ဌာန်းချက်များနှင့်အညီ တာဝန်မှပြန်လည်ရုပ်သိမ်းခွင့်ရှိသည်ဟု- အခြေခံမူများခြေမှတ်ပါတယ်။

(လ) နိုင်ငံရေးပါတီများနဲ့ စပ်လျဉ်းပြီး-

- နိုင်ငံတော်သည် စစ်မှန်သောပါတီစုံဒီမိုကရေစီစနစ်ထွန်းကားရေးအတွက် နိုင်ငံရေးပါတီများကို စနစ်တကျဖွဲ့စည်းနိုင်ရန် လိုအပ်သည့် ဥပဒေများပြဋ္ဌာန်းဆောင်ရွက်မည်ဟု- အခြေခံမူများခြေမှတ်ပါတယ်။

(ဝ) အရေးပေါ်ကာလနဲ့ စပ်လျဉ်းပြီး-

- (၁) တိုင်းဒေသကြီးတစ်ခုတွင်ဖြစ်စေ၊ ပြည်နယ်တစ်နယ်တွင်ဖြစ်စေ၊ ကိုယ်ပိုင်အုပ်ချုပ်ခွင့်ရစီရင်စုတစ်ခုတွင်ဖြစ်စေ အုပ်ချုပ်ရေးဆိုင်ရာလုပ်ငန်းများကို နိုင်ငံတော်ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေပါ ပြဋ္ဌာန်းချက်များနှင့်အညီ ဆောင်ရွက်နိုင်ခြင်းမရှိသည့် အရေးပေါ်အခြေအနေပေါ်ပေါက်လျှင် နိုင်ငံတော်သမ္မတသည် ထိုတိုင်းဒေသကြီး ပြည်နယ်သို့ မဟုတ် ကိုယ်ပိုင်အုပ်ချုပ်ခွင့်ရစီရင်စု၏ အုပ်ချုပ်ခွင့်ဆိုင်ရာအခွင့်အာဏာကို သုံးဆွဲဆောင်ရွက်ခွင့်ရှိသည်။ ထို့ သို့ ဆောင်ရွက်ရာ၌ လိုအပ်လျှင်ထိုတိုင်းဒေသကြီး၊ ပြည်နယ်၊ သို့ မဟုတ်ကိုယ်ပိုင်အုပ်ချုပ်ခွင့်ရစီရင်စုနှင့် သက်ဆိုင်သည့် ဥပဒေပြုအခွင့်အာဏာများကို နိုင်ငံတော်ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေတွင် သတ်မှတ်ပြဋ္ဌာန်းချက်များနှင့်အညီ နိုင်ငံတော်သမ္မတက သုံးဆွဲဆောင်ရွက်ခွင့်ရှိသည်။
- (၂) တိုင်းဒေသကြီးဆစ်ခတ်ခွင့်ဖြစ်စေ၊ ပြည်နယ်တစ်နယ်တွင်ဖြစ်စေ၊ ကိုယ်ပိုင်အုပ်ချုပ်ခွင့်ရစီရင်စုတစ်ခုတွင်ဖြစ်စေ ပြည်သူများ၏အသက်အိုးအိမ်စည်းစိမ်ကို ထိပါးအန္တရာယ်ပြုမည့် အရေးပေါ်အခြေအနေပေါ်ပေါက်လျှင်၊ သို့ မဟုတ် ပေါ်ပေါက်ရန်လုံလောက်သောအကြောင်းရှိလျှင် ထိုအန္တရာယ်ကိုတပ်မတော်သည် နိုင်ငံတော်ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေတွင် သတ်မှတ်ပြဋ္ဌာန်းချက်များနှင့်အညီ တားဆီးကာကွယ်စောင့်ရှောက်ခွင့်ရှိသည်။
- (၃) နိုင်ငံတော်၏အချုပ်အခြာအာဏာကို ဆူပူသောင်းကျန်းမှု၊ အကြမ်းဖက်မှုစသော အဓမ္မနည်းဖြင့်ရယူရန် ဆောင်ရွက်ခြင်း၊ သို့ မဟုတ် ကြိုးပမ်းအားထုတ်ခြင်းကြောင့် ပြည်ထောင်စုပြိုကွဲစေမည့်၊ သို့ မဟုတ် တိုင်းရင်းသားစည်းလုံးညီညွတ်မှုပြိုကွဲစေမည့် သို့ မဟုတ် အချုပ်အခြာအာဏာလက်လွှတ်ဆုံးရှုံးစေမည့်

အရေးပေါ်အခြေအနေပေါ်ပေါက်လျှင် တပ်မတော်ကာကွယ်ရေးဦးစီးချုပ်သည် နိုင်ငံတော်အာဏာကို နိုင်ငံတော်ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေတွင် သတ်မှတ်ပြဌာန်းချက်များနှင့်အညီ ရယူသုံးစွဲခွင့်ရှိသည်ဟု- အခြေခံမူများချမှတ်ပါတယ်။

(သ) နိုင်ငံခြားရေးနဲ့ စပ်လျဉ်းပြီး-

- (၁) နိုင်ငံတော်သည် လွှပ်လပ်၍တက်ကြွပြီး ဘက်မလိုက်သော နိုင်ငံခြားရေးပါဒကိုကျင့်သုံးသည်။ ကမ္ဘာ့ငြိမ်းချမ်းရေးနှင့် နိုင်ငံအခြင်းခြင်းမိတ်ဝတ်မပျက် ပေါင်းဖက်ဆက်ဆံရေးကို ရှေးရှုသည်။ နိုင်ငံအခြင်းခြင်းငြိမ်းခြမ်းစွာအတူယှဉ်တီနေထိုင်ရေးမူများကို စောင့်ထိန်းသည်။
- (၂) နိုင်ငံတော်သည် မည်သည့်နိုင်ငံကိုမှ စတင်ကျူးကျော်တိုက်ခိုက်ခြင်းမပြု။
- (၃) နိုင်ငံတော်အတွင်း မည်သည့်နိုင်ငံခြားတပ်ဖွဲ့ ကိုမျှ တပ်ချခွင့်မပြုဟု-

အခြေခံမူများချမှတ်ပါတယ်။

(ဟ) ပြစ်မှုပြစ်ဒဏ်နဲ့ စပ်လျဉ်းပြီး-

- (၁) မည်သည့်ပြစ်မှုဆိုင်ရာဥပဒေကိုမျှ နောက်ကြောင်းပြန်အာဏာသက်ရောက်စေရန် ပြဌာန်းခွင့်မရှိ။
- (၂) လူ့ သိက္ခာညှိုးနွမ်းသေးသိမ်စေသည့် ပြစ်ဒဏ်ပြဌာန်းခွင့်မရှိဟု-

အခြေခံမူများချမှတ်ပါတယ်။

(ဇ) သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်နဲ့ စပ်လျဉ်းပြီး-

- နိုင်ငံတော်သည် သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်ကို ကာကွယ်ထိန်းသိမ်းစောင့်ရှောက်မည်ဟု-

အခြေခံမူချမှတ်ပါတယ်။

(အ) အထွေထွေပြဌာန်းချက်များနဲ့ စပ်လျဉ်းပြီး-

- (၁) မြန်မာစာသည် ရုံးသုံးစာဖြစ်သည်။
- (၂) နိုင်ငံတော်အခြေခံမူများသည် ဥပဒေပြုလွှတ်တော်များက ဥပဒေပြဌာန်းရာတွင်လည်းကောင်း၊ နိုင်ငံတော်ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေနှင့် အခြားဥပဒေပါပြဌာန်းချက်များကို အနက်အဓိပ္ပါယ်ဖွင့်ဆိုရာတွင်လည်းကောင်း လိုက်နာရမည့် လမ်းညွှန်များဖြစ်သည်။
- (၃) နိုင်ငံတော်ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေပါပြဌာန်းချက်များကို အနက်အဓိပ္ပါယ်ဖွင့်ဆိုခြင်း၊ ပြည်ထောင်စုလွှတ်တော်၊ တိုင်းဒေသကြီးလွှတ်တော်များနှင့်၊ ပြည်နယ်လွှတ်တော်များကပြဌာန်းသည့်ဥပဒေများသည်လည်းကောင်း၊ ပြည်ထောင်စု၊ တိုင်းဒေသကြီးများ၊ ပြည်နယ်များနှင့် ကိုယ်ပိုင်အုပ်ချုပ်ခွင့်ရစီရင်စုများ၏ အုပ်ချုပ်မှုဆိုင်ရာအာဏာပိုင်များ၏ ဆောင်ရွက်ချက်များသည်လည်းကောင်း၊ နိုင်ငံတော်ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေနှင့် ညီညွတ်မှုရှိမရှိစစ်ခြင်း၊ ပြည်ထောင်စုနှင့် တိုင်းဒေသကြီးအကြား၊ ပြည်ထောင်စုနှင့် ပြည်နယ်အကြား၊ တိုင်းဒေသကြီးအချင်းချင်း၊ ပြည်နယ်အချင်းချင်း၊ တိုင်းဒေသကြီး၊ သို့မဟုတ် ပြည်နယ်နှင့် ကိုယ်ပိုင်အုပ်ချုပ်ခွင့်ရစီရင်စုအကြား၊ ကိုယ်ပိုင်အုပ်ချုပ်ခွင့်ရစီရင်စုအချင်းချင်းဖြစ်ပေါ်သည့် နိုင်ငံတော်ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေဆိုင်ရာ အငြင်းပွားမှုများကို ကြားနာဆုံးဖြတ်ခြင်းနှင့် နိုင်ငံတော်ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေကအပ်နှင်းသည့် အခြားတာဝန်များကိုဆောင်ရွက်ခြင်းတို့ ပြုနိုင်ရန် နိုင်ငံတော်ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေဆိုင်ရာ ခုံရုံးတစ်ရုံး ဖွဲ့စည်းမည်ဟု-

အခြေခံမူများချမှတ်ပါတယ်။

နိုင်ငံတော်ဖွဲ့စည်းပုံ အခြေခံဥပဒေရေးဆွဲရာ၌ ပါဝင်မည့် အုပ်ချုပ်ရေးဆိုင်ရာ ဖွဲ့စည်းမှုအပိုင်းအတွက် အသေးစိတ်အခြေခံရမည့်မူများ

၁။ ပြည်ထောင်စုအစိုးရအဖွဲ့ ဖွဲ့စည်းရေးနှင့်စပ်လျဉ်းပြီး-

- (က) နိုင်ငံတော်အုပ်ချုပ်ရေးအကြီးအကဲသည် နိုင်ငံတော်သမ္မတဖြစ်သည်။
- (ခ) (၁) နိုင်ငံတော်၏အုပ်ချုပ်ရေးအာဏာကို ပြည်ထောင်စု၊ တိုင်းဒေသကြီးနှင့် ပြည်နယ်များအားခွဲဝေအပ်နှင်းသည်။
 - (၂) ကိုယ်ပိုင်အုပ်ချုပ်ခွင့်ရစီရင်စုများအား ကိုယ်ပိုင်အုပ်ချုပ်ရေးအာဏာကို ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေအရ သတ်မှတ်ပေးသည့်အတိုင်း ခွဲဝေအပ်နှင်းသည်။
- (ဂ) နိုင်ငံတော်တွင်ပြည်ထောင်စုအစိုးရအဖွဲ့ကို အောက်ဖော်ပြပါပုဂ္ဂိုလ်များဖြင့် ဖွဲ့စည်းသည်-
 - (၁) နိုင်ငံတော်သမ္မတ
 - (၂) ဒုတိယသမ္မတများ
 - (၃) ပြည်ထောင်စုဝန်ကြီးများ
 - (၄) ပြည်ထောင်စုရှေ့နေချုပ်
- (ဃ) နိုင်ငံတော်သမ္မတသည် ပြည်ထောင်စုလွှတ်တော်၏ သဘောတူညီချက်ဖြင့်-
 - (၁) ပြည်ထောင်စုအစိုးရဝန်ကြီးဌာနများကို လိုအပ်သလိုသတ်မှတ်နိုင်သည်။ ထို့ပြင် သတ်မှတ်ဝန်ကြီးဌာနများကို ပြင်ဆင်ခြင်း၊ ဖြည့်စွက်ခြင်းပြုနိုင်သည်။
 - (၂) ပြည်ထောင်စုဝန်ကြီးဦးရေကို လိုအပ်သလိုသတ်မှတ်နိုင်သည်။ ထို့ပြင် သတ်မှတ်ဦးရေကို တိုးခြင်း၊ လျော့ ခြင်းပြုနိုင်သည်။
- (င) ပြည်ထောင်စုဝန်ကြီးများသည် အောက်ဖော်ပြပါအရည်အချင်းများနှင့် ပြည့်စုံရမည်-
 - (၁) အသက် ၄၀ နှစ်ပြည့်ပြီးသူ၊
 - (၂) အသက်ကန့်သတ်ချက်မှအပ ပြည်သူ့လွှတ်တော်ကိုယ်စားလှယ်များအတွက် သတ်မှတ်ထားသည့် အရည်အချင်းများနှင့် ပြည့်စုံသူ၊
 - (၃) နိုင်ငံတော်နှင့် နိုင်ငံသားများအပေါ် သစ္စာရှိသူ၊

၂။ ပြည်ထောင်စုဝန်ကြီးများ ခန့်အပ်တာဝန်ပေးရေးနှင့်စပ်လျဉ်းပြီး-

- (က) နိုင်ငံတော်သမ္မတသည် ပြည်ထောင်စုဝန်ကြီးများအဖြစ် ခန့်အပ်တာဝန်ပေးရန်-
 - (၁) လွှတ်တော်ကိုယ်စားလှယ်များထဲကဖြစ်စေ၊ လွှတ်တော်ကိုယ်စားလှယ်မဟုတ်သူများထဲမှဖြစ်စေ၊ သတ်မှတ်ထားသည့်အရည်အချင်းနှင့်ပြည့်စုံသော သင့်လျော်သည့်ပုဂ္ဂိုလ်များကို ရွေးချယ်ရမည်။
 - (၂) ကာကွယ်ရေး၊ လုံခြုံရေး/ ပြည်ထဲရေး၊ နယ်စပ်ရေးရာဝန်ကြီးဌာနများအတွက် တပ်မတော်ကာကွယ်ရေးဦးစီးချုပ်ထံမှ သင့်လျော်သည့်တပ်မတော်သားများ၏ အမည်စာရင်းကိုရယူရမည်။
 - (၃) ကာကွယ်ရေး၊ လုံခြုံရေး/ ပြည်ထဲရေး၊ နယ်စပ်ရေးရာဝန်ကြီးဌာနများမှအပ အခြားဝန်ကြီးဌာနများတွင် တပ်မတော်သားများအား ပြည်ထောင်စုဝန်ကြီးများအဖြစ် ခန့်အပ်တာဝန်ပေးလိုလျှင် တပ်မတော်ကာကွယ်ရေးဦးစီးချုပ်နှင့် ညှိနှိုင်းဆောင်ရွက်ရမည်။
- (ခ) နိုင်ငံတော်သမ္မတသည် မိမိရွေးချယ်ထားသည့်ပုဂ္ဂိုလ်များ၏ အမည်စာရင်းနှင့် တပ်မတော်ကာကွယ်ရေး ဦးစီးချုပ်ထံမှရရှိသည့် တပ်မတော်သားများ၏အမည်စာရင်းတို့ကို စုစည်း၍ ပြည်သူ့လွှတ်တော်သို့တင်သွင်းလျက် သဘောတူညီချက်ရယူရမည်။
- (ဂ) ပြည်ထောင်စုဝန်ကြီး၏အရည်အချင်းများနှင့် မပြည့်စုံကြောင်း အထင်အရှားမပြနိုင်ပါက ပြည်ထောင်စုလွှတ်တော်သည် နိုင်ငံတော်သမ္မတက အမည်စာရင်းတင်သွင်းသည့်ပုဂ္ဂိုလ်အား ပြည်ထောင်စုဝန်ကြီးအဖြစ်ခန့်အပ်တာဝန်ပေးရန် ငြင်းပယ်ခွင့်မရှိစေရ။
- (ဃ) နိုင်ငံတော်သမ္မတသည် ပြည်ထောင်စုဝန်ကြီးအဖြစ် ခန့်အပ်တာဝန်ပေးရန် ပြည်ထောင်စုလွှတ်တော်၏ သဘောတူညီချက် မရရှိသည့်ပုဂ္ဂိုလ်အစား အမည်စာရင်းသစ်ကို ပြည်သူ့လွှတ်တော်သို့ထပ်မံတင်သွင်းခွင့်ရှိသည်။

(င) နိုင်ငံတော်သမ္မတသည် ပြည်ထောင်စုလွှတ်တော်၏ သဘောတူညီချက်ရရှိပြီးသည့်ပုဂ္ဂိုလ်အား ပြည်ထောင်စုဝန်ကြီးများအဖြစ်ခန့်အပ်တာဝန်ပေးရမည်။ ထိုသို့ခန့်အပ်တာဝန်ပေးရာတွင် နိုင်ငံတော်သမ္မတသည် ပြည်ထောင်စုဝန်ကြီးတစ်ဦးချင်းစီအလိုက် တာဝန်ယူရမည့်ဝန်ကြီးဌာန သို့မဟုတ် ဝန်ကြီးဌာနများကို သတ်မှတ်ပေးရမည်။

(စ) နိုင်ငံတော်သမ္မတသည် ပြည်ထောင်စုဝန်ကြီးများ ခန့်အပ်တာဝန်ပေးသည့်အခါတိုင်း ပြည်ထောင်စုလွှတ်တော်သို့အကြောင်းကြားရမည်။

(ဆ) ပြည်ထောင်စုဝန်ကြီးများသည် နိုင်ငံတော်သမ္မတအား တာဝန်ခံရမည်။

နိုင်ငံတော်ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေရေးဆွဲရာ၌ ပါဝင်မည့်
ဥပဒေပြုရေးဆိုင်ရာဖွဲ့စည်းမှုအပိုင်းအတွက် အသေးစိတ်အခြေခံရမည့်မူများ

၁။ ဥပဒေပြုရေးနှင့်စပ်လျဉ်းပြီး-

(က) နိုင်ငံတော်၏ ဥပဒေပြုရေးအာဏာကို ပြည်ထောင်စုလွှတ်တော်၊ တိုင်းဒေသကြီး လွှတ်တော်များနှင့် ပြည်နယ်လွှတ်တော်များသို့ ခွဲဝေအပ်နှင်းသည်။

(ခ) ကိုယ်ပိုင်အုပ်ချုပ်ခွင့်ရစီရင်စုများအား နိုင်ငံတော်ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေက သတ်မှတ်ထားသော ဥပဒေပြုရေးအာဏာကို ခွဲဝေအပ်နှင်းသည်။

၂။ လွှတ်တော်နှစ်ရပ်နှင့် စပ်လျဉ်းပြီး-

(က) လူဦးရေကို အခြေခံ၍ ရွေးကောက်တင်မြှောက်သည့်လွှတ်တော်ကိုယ်စားလှယ်များနှင့် တပ်မတော်ကာကွယ်ရေးဦးစီးချုပ်က အမည်စာရင်းတင်သွင်းသော တပ်မတော်သားလွှတ်တော်ကိုယ်စားလှယ်များဖြင့် ဖွဲ့စည်းသည့်လွှတ်တော်ကို ပြည့်သူ့လွှတ်တော်ဟုလည်းကောင်း၊

(ခ) တိုင်းဒေသကြီးများနှင့် ပြည်နယ်များမှ ဦးရေတူညီစွာရွေးကောက်တင်မြှောက်သည့် လွှတ်တော်ကိုယ်စားလှယ်များနှင့် တပ်မတော်ကာကွယ်ရေးဦးစီးချုပ်က အမည်စာရင်းတင်သွင်းသော တပ်မတော်သားကိုယ်စားလှယ်များဖြင့် ဖွဲ့စည်းသည့်လွှတ်တော်ကို အမျိုးသားလွှတ်တော်ဟုလည်းကောင်း သုံးနှုန်းရမည်။

၃။ ပြည်ထောင်စုလွှတ်တော်ဖွဲ့စည်းခြင်းနှင့် စပ်လျဉ်းပြီး-

ပြည်ထောင်စုလွှတ်တော်တွင် အောက်ပါလွှတ်တော်နှစ်ရပ်ပါဝင်သည်-

(က) လူဦးရေကိုအခြေခံ၍ ရွေးကောက်တင်မြှောက်သည့် လွှတ်တော်ကိုယ်စားလှယ်များနှင့် တပ်မတော်ကာကွယ်ရေးဦးစီးချုပ်က အမည်စာရင်းတင်သွင်းသော တပ်မတော် သားလွှတ်တော် လွှတ်တော်ကိုယ်စားလှယ်များဖြင့် ဖွဲ့စည်းသည့် ပြည်သူ့လွှတ်တော်၊

(ခ) တိုင်းဒေသကြီးများနှင့် ပြည်နယ်များမှ ဦးရေတူညီစွာရွေးကောက်တင်မြှောက်သည့် လွှတ်တော်ကိုယ်စားလှယ်များနှင့် တပ်မတော်ကာကွယ်ရေးဦးစီးချုပ်က အမည်စာရင်းတင်သွင်းသော တပ်မတော်သား လွှတ်တော်ကိုယ်စားလှယ်များဖြင့် ဖွဲ့စည်းသည့် အမျိုးသားလွှတ်တော်။

၄။ ပြည်သူ့လွှတ်တော်ဖွဲ့စည်းခြင်းနှင့် စပ်လျဉ်းပြီး-

ပြည်သူ့လွှတ်တော်ကို လွှတ်တော်ကိုယ်စားလှယ်များဦးရေအများ ၄၄၀ ဦးဖြင့် အောက်ပါအတိုင်း ဖွဲ့စည်းရမည်-

(က) လူဦးရေကိုအခြေခံ၍ ရွေးကောက်တင်မြှောက်သည့် ၃၃၀ ဦးထက်မပိုသော ပြည်သူ့ လွှတ်တော် ကိုယ်စားလှယ်များ၊

(ခ) တပ်မတော်ကာကွယ်ရေးဦးစီးချုပ်က ဥပဒေနှင့်အညီအမည်စာရင်းတင်သွင်းသည့် ၁၀၀ ဦးထက် မပိုသော တပ်မတော်သားပြည်သူ့ လွှတ်တော်ကိုယ်စားလှယ်များ။

၅။ လွှတ်တော်အသီးသီး၏ အကြီးအမှူးနှင့် ဒုတိယအကြီးအမှူးတို့နှင့် ပတ်သက်ပြီး-
-သက်ဆိုင်ရာလွှတ်တော်သက်တမ်းတစ်ခုစီအတွက် လွှတ်တော်ပထမအစည်းအဝေး စတင်ကျင်းပသည့် နေ့တွင် လွှတ်တော်ကိုယ်စားလှယ်များကတိသစ္စာပြုနိုင်ရန်နှင့် လွှတ်တော်ဥက္ကဋ္ဌ၊ ဒုတိယဥက္ကဋ္ဌ ရွေးကောက် တင်မြောက်ပေးရန် ကျင်းပသောလွှတ်တော်အစည်းအဝေးကို ကြီးမူကြီးကြပ်ပေးရမည့် အကြီးအမှူးအား သဘာပတိဟုလည်းကောင်း၊ ပြည်ထောင်စုလွှတ်တော်အကြီးအမှူးနှင့် ဒုတိယအကြီးအမှူးကို နာယကနှင့် ဒုတိယနာယကဟုလည်းကောင်း၊ ပြည်သူ့လွှတ်တော်၊ အမျိုးသားလွှတ်တော်၊ တိုင်းဒေသကြီးလွှတ်တော်၊ သို့မဟုတ် ပြည်နယ်လွှတ်တော်အကြီးအမှူးနှင့် ဒုတိယအကြီးအမှူးကို ဥက္ကဋ္ဌနှင့် ဒုတိယဥက္ကဋ္ဌဟုလည်းကောင်း ခေါ်ဝေါ်သုံးစွဲရ မည်။

၆။ ပြည်သူ့လွှတ်တော်သဘာပတိ တင်မြောက်ခြင်းနှင့်စပ်လျဉ်းပြီး-
(က) ပြည်သူ့လွှတ်တော်ကိုယ်စားလှယ်သက်တမ်းတစ်ရပ်၏ ပထမအကြိမ်ပြည်သူ့လွှတ်တော် အစည်းအဝေး စတင်ကျင်းပသည့်အခါ ပြည်သူ့လွှတ်တော်ကိုယ်စားလှယ်တစ်ဦးအား သဘာပတိအဖြစ် တင်မြောက်ရမည်။
(ခ) သဘာပတိသည် ပြည်သူ့လွှတ်တော်ရှေ့မှောက်တွင် ကတိသစ္စာပြုရမည်။
(ဂ) သဘာပတိသည် ပြည်သူ့လွှတ်တော်ဥက္ကဋ္ဌနှင့် ဒုတိယဥက္ကဋ္ဌရွေးကောက်တင်မြောက်ပြီးသည်အထိ ပြည်သူ့လွှတ်တော်အစည်းအဝေးကို ကြီးကြပ်ကွပ်ကဲရမည်။

၇။ ပြည်သူ့လွှတ်တော်ဥက္ကဋ္ဌနှင့် ဒုတိယဥက္ကဋ္ဌ ရွေးကောက်တင်မြောက်ခြင်းနှင့် စပ်လျဉ်းပြီး-
(က) ရွေးကောက်တင်မြောက်ခြင်းတွင်-
(၁) ရွေးကောက်တင်မြောက်ခြင်း ကိုယ်စားလှယ်များသည် ရွေးကောက်တင်မြောက်ခြင်း ဥက္ကဋ္ဌတစ်ဦးနှင့် ဒုတိယဥက္ကဋ္ဌတစ်ဦးကို ရွေးကောက်တင်မြောက်ခြင်း ကိုယ်စားလှယ်များထဲမှ ရွေးကောက်တင်မြောက်ရမည်။
(၂) ဥက္ကဋ္ဌ သို့မဟုတ် ဒုတိယဥက္ကဋ္ဌနေရာလစ်လပ်လျှင် အနီးကပ်ဆုံးကျင်းပသော ရွေးကောက် တင်မြောက်ခြင်းအစည်းဝေးတွင် အစားထိုး ရွေးကောက်တင်မြောက်ရမည်။
(၃) ဥက္ကဋ္ဌသည် ဥက္ကဋ္ဌတာဝန်ကို ထမ်းဆောင်နိုင်စွမ်းမရှိသည့်အခါ ဒုတိယဥက္ကဋ္ဌသည် ဥက္ကဋ္ဌတာဝန်ကို ယာယီထမ်းဆောင်ရမည်။
(ခ) ရွေးကောက်တင်မြောက်ခြင်းဥက္ကဋ္ဌနှင့် ဒုတိယဥက္ကဋ္ဌရွေးကောက်တင်မြောက်ရန်နည်းလမ်းများကို ဥပဒေဖြင့် သတ်မှတ်ရမည်။

၈။ ပြည်သူ့လွှတ်တော်ဥက္ကဋ္ဌနှင့် ဒုတိယဥက္ကဋ္ဌတို့၏ တာဝန်ထမ်းဆောင်ခြင်း၊ ရပ်စဲခြင်းတို့နှင့် စပ်လျဉ်းပြီး-
(က) ပြည်သူ့လွှတ်တော်ဥက္ကဋ္ဌနှင့် ဒုတိယဥက္ကဋ္ဌတို့သည် နောက်တစ်ကြိမ်ပြည်သူ့လွှတ်တော်သက်တမ်း ပထမအစည်းအဝေး စတင်မကျင်းပမီအချိန်အထိ ဥက္ကဋ္ဌနှင့် ဒုတိယဥက္ကဋ္ဌတာဝန်ကို ထမ်းဆောင်ရမည်။
(ခ) ပြည်သူ့လွှတ်တော်ဥက္ကဋ္ဌသို့မဟုတ် ဒုတိယဥက္ကဋ္ဌ နှုတ်ထွက်လျှင်ဖြစ်စေ၊ ပြည်သူ့လွှတ်တော်ကိုယ်စားလှယ်အဖြစ်မှ ရပ်စဲခြင်းခံရလျှင်ဖြစ်စေ၊ ပြည်သူ့လွှတ်တော်ကိုယ်စားလှယ်အဖြစ် ဆက်လက်ရပ်တည်ပိုင်ခွင့် မရှိလျှင်ဖြစ်စေ၊ ဥက္ကဋ္ဌ သို့မဟုတ် ဒုတိယဥက္ကဋ္ဌတာဝန်မှ ပြည်သူ့လွှတ်တော်၏ ရုပ်သိမ်းခြင်းကို ခံရလျှင်ဖြစ်စေ၊ ကွယ်လွန်လျှင်ဖြစ်စေ၊ ဥက္ကဋ္ဌ သို့မဟုတ် ဒုတိယဥက္ကဋ္ဌအဖြစ်မှ ရပ်စဲပြီးဖြစ်စေရမည်။

၉။ ပြည်သူ့လွှတ်တော်ဥက္ကဋ္ဌနှင့် ဒုတိယဥက္ကဋ္ဌတို့၏ တာဝန်၊ လုပ်ပိုင်ခွင့်၊ ရပိုင်ခွင့်တို့နှင့် စပ်လျဉ်းပြီး-

-ပြည်သူ့လွှတ်တော် ဥက္ကဋ္ဌနှင့် ဒုတိယဥက္ကဋ္ဌတို့၏ တာဝန်၊ လုပ်ပိုင်ခွင့်၊ ရပိုင်ခွင့်များကို ဥပဒေဖြင့် သတ်မှတ်ပေးရမည်။

၁၀။ ပြည်သူ့လွှတ်တော်ဥက္ကဋ္ဌနှင့် ဒုတိယဥက္ကဋ္ဌတို့၏ အဆင့်နှင့်စပ်လျဉ်းပြီး-

- ပြည်သူ့လွှတ်တော်ဥက္ကဋ္ဌနှင့် ဒုတိယဥက္ကဋ္ဌတို့၏ အဆင့်နှင့်စပ်လျဉ်းပြီး-

- ပြည်သူ့လွှတ်တော်ဥက္ကဋ္ဌနှင့် ဒုတိယဥက္ကဋ္ဌတို့၏ တာဝန်၊ လုပ်ပိုင်ခွင့်၊ ရပိုင်ခွင့်များကို ဥပဒေဖြင့်ပြဌာန်း သည့်အခါ မှီးငြိမ်းပြုနိုင်ရေးအတွက် ပြည်သူ့လွှတ်တော်ဥက္ကဋ္ဌကို ဒုတိယသမ္မတအဆင့် သတ်မှတ်သည်။ ဒုတိယဥက္ကဋ္ဌကို ပြည်ထောင်စုဝန်ကြီးအဆင့် သတ်မှတ်သည်။

၁၁။ ပြည်သူ့လွှတ်တော်တွင်-

(က) ပြည်သူ့လွှတ်တော်ကော်မတီများဖွဲ့စည်းခြင်းနှင့် စပ်လျဉ်းပြီး-

- (၁) ပြည်သူ့လွှတ်တော်သည် ဥပဒေကြမ်းကော်မတီ၊ ပြည်သူ့ငွေစာရင်းကော်မတီ၊ လွှတ်တော် အခွင့်အရေးကော်မတီ၊ အစိုးရ၏ အာမခံချက်များ၊ ကတိများနှင့် တာဝန်ခံချက်များစိစစ်ရေး ကော်မတီတို့ကို ပြည်သူ့လွှတ်တော်ကိုယ်စားလှယ်များဖြင့် ဖွဲ့စည်းရမည်။
- (၂) ကာကွယ်ရေးနှင့် လုံခြုံရေးဆိုင်ရာကိစ္စရပ်များကိုလည်းကောင်း၊ တပ်မတော်ဆိုင်ရာကိစ္စရပ်များကို လည်းကောင်း၊ လေ့လာတင်ပြစေရန်အကြောင်းပေါ်ပေါက်ပါက ပြည်သူ့လွှတ်တော်သည် ကာကွယ်ရေးနှင့် လုံခြုံရေးကော်မတီကို တပ်မတော်သား ပြည်သူ့လွှတ်တော်ကိုယ်စားလှယ်များဖြင့် ကာလသတ်မှတ်၍ ဖွဲ့စည်းရမည် ။ ထိုသို့ဖွဲ့စည်းသည့် ကာကွယ်ရေးနှင့် လုံခြုံရေးကော်မတီသည် လုပ်ငန်းလိုအပ်ချက်အရတပ်မတော်သားမဟုတ်သော သင့်လျော်သည့်ပြည်သူ့လွှတ်တော်ကိုယ်စားလှယ်များကိုလည်း ထည့်သွင်းဖွဲ့စည်းရန်လိုအပ်ပါက ဖွဲ့စည်းနိုင်သည်။
- (၃) ပြည်သူ့လွှတ်တော်သည် ဥပဒေပြုရေး၊ အုပ်ချုပ်ရေး၊ တိုင်းရင်းသားလူမျိုးများအရေး၊ စီးပွားရေး၊ ဘဏ္ဍာရေး၊ လူမှုရေး၊ နိုင်ငံခြားရေးတို့အပြင် အခြားရေးရာကိစ္စများကို လေ့လာတင်ပြစေရန် လိုအပ်ပါက လွှတ်တော်ကော်မတီ များကို ပြည်သူ့လွှတ်တော်ကော်မတီများ၏ အဖွဲ့ဝင်ဦးရေ၊ တာဝန်၊ လုပ်ပိုင်ခွင့်နှင့် သက်တမ်း တို့ကို သတ်မှတ်ပေးရမည်။
- (၄) ပြည်သူ့လွှတ်တော်သည် ပြည်သူ့လွှတ်တော်ကော်မတီများ၏ အဖွဲ့ဝင်ဦးရေ၊ တာဝန်၊ လုပ်ပိုင်ခွင့်နှင့် သက်တမ်းတို့ကို သတ်မှတ်ပေးရမည်။
- (၅) ပြည်သူ့လွှတ်တော်သည် အမျိုးသားလွှတ်တော်နှင့် ညှိနှိုင်းရန်ကိစ္စပေါ်ပေါက်လာလျှင် ပြည်သူ့လွှတ်တော်နှင့် အမျိုးသားလွှတ်တော်တို့မှ ကိုယ်စားလှယ်ဦးရေ တူညီစွာပါဝင်သော ပူးပေါင်းကော်မတီတစ်ရပ်ကို ဖွဲ့

မှတ်ချက် ။ မူရင်းစာအုပ်တွင် စာမျက်နှာ တစ်ရွက်မပါ။

၁၆။ အမျိုးသားလွှတ်တော် ဥက္ကဋ္ဌနှင့် ဒုတိယဥက္ကဋ္ဌတို့၏ တာဝန်ထမ်းဆောင်ခြင်း ရပ်စဲခြင်းတို့နှင့် စပ်လျဉ်းပြီး-

(က) အမျိုးသားလွှတ်တော် ဥက္ကဋ္ဌနှင့် ဒုတိယဥက္ကဋ္ဌတို့သည် နောက်တစ်ကြိမ်အမျိုးသားလွှတ်တော် သက်တမ်း ပထမအကြိမ်အစည်းအဝေး စတင်မကျင်းပမှီအချိန်အထိ ဥက္ကဋ္ဌနှင့် ဒုတိယဥက္ကဋ္ဌတာဝန်ကို ထမ်းဆောင်ရမည်။

(ခ) အမျိုးသားလွှတ်တော်ဥက္ကဋ္ဌ သို့မဟုတ် ဒုတိယဥက္ကဋ္ဌသည် နှုတ်ထွက်လျှင်ဖြစ်စေ၊ အမျိုးသား လွှတ်တော်ကိုယ်စားလှယ်အဖြစ်မှ ရပ်စဲခြင်းခံရလျှင်ဖြစ်စေ၊ အမျိုးသားလွှတ်တော်ကိုယ်စားလှယ်အဖြစ် ဆက်လက်ရပ်တည်ပိုင်ခွင့်မရှိလျှင်ဖြစ်စေ၊ ဥက္ကဋ္ဌ သို့မဟုတ် ဒုတိယဥက္ကဋ္ဌတာဝန်မှ အမျိုးသားလွှတ်တော်၏ ရုပ်သိမ်းခြင်းကို ခံရလျှင်ဖြစ်စေ၊ ကွယ်လွန်လျှင်ဖြစ်စေ ဥက္ကဋ္ဌ သို့မဟုတ် ဒုတိယဥက္ကဋ္ဌအဖြစ်မှ ရပ်စဲပြီးဖြစ်စေရမည်။

၁၇။ အမျိုးသားလွှတ်တော် ဥက္ကဋ္ဌနှင့် ဒုတိယဥက္ကဋ္ဌတို့၏ အဆင့်နှင့်စပ်လျဉ်းပြီး-

- အမျိုးသားလွှတ်တော် ဥက္ကဋ္ဌနှင့် ဒုတိယဥက္ကဋ္ဌတို့၏ တာဝန်၊ လုပ်ပိုင်ခွင့်နှင့် ရပိုင်ခွင့်များကို ဥပဒေဖြင့် သတ်မှတ်ပေးရမည်။

၁၈။ အမျိုးသားလွှတ်တော်ကော်မတီများ ဖွဲ့စည်းခြင်းနှင့် စပ်လျဉ်းပြီး-

-အမျိုးသားလွှတ်တော် ဥက္ကဋ္ဌနှင့် ဒုတိယဥက္ကဋ္ဌတို့၏ တာဝန်၊ လုပ်ပိုင်ခွင့်နှင့် ရပိုင်ခွင့်များကို ဥပဒေဖြင့်ပြဋ္ဌာန်းသည့်အခါ မှီငြမ်းပြုနိုင်ရေးအတွက် အမျိုးသားလွှတ်တော် ဥက္ကဋ္ဌကို ဒုတိယသမ္မတအဆင့် သတ်မှတ်သည်။ ဒုတိယဥက္ကဋ္ဌကို ပြည်ထောင်စုဝန်ကြီးအဆင့်သတ်မှတ်သည်။

၁၉။ အမျိုးသားလွှတ်တော်ကော်မတီများ ဖွဲ့စည်းခြင်းနှင့်စပ်လျဉ်းပြီး-

(က) အမျိုးသားလွှတ်တော်သည် ဥပဒေကြမ်းကော်မတီ၊ ပြည်သူ့ငွေစာရင်းကော်မတီ၊ လွှတ်တော်အခွင့်အရေးကော်မတီ၊ အစိုးရ၏အာမခံချက်များ၊ ကတိများနှင့် တာဝန်ခံချက်များစိစစ်ရေးကော်မတီ တို့ကို အမျိုးသားလွှတ်တော် ကိုယ်စားလှယ်များဖြင့် ဖွဲ့စည်းရမည်။

(ခ) ကာကွယ်ရေးနှင့် လုံခြုံရေးဆိုင်ရာကိစ္စများကိုလည်းကောင်း၊ တပ်မတော်ဆိုင်ရာကိစ္စများကို လည်းကောင်း၊ လေ့လာတင်ပြစေရန်အကြောင်းပေါ်ပေါက်ပါက အမျိုးသားလွှတ်တော်သည် ကာကွယ်ရေးနှင့် လုံခြုံရေးကော်မတီကို တပ်မတော်သား အမျိုးသားလွှတ်တော်ကိုယ်စားလှယ်များဖြင့် ကာလသတ်မှတ်၍ ဖွဲ့စည်းရမည်။ ထိုသို့ဖွဲ့စည်းသည့် ကာကွယ်ရေးနှင့် လုံခြုံရေးကော်မတီသည် လုပ်ငန်းလိုအပ်ချက်အရ တပ်မတော်သား မဟုတ်သော သင့်လျော်သည့် အမျိုးသားလွှတ်တော်ကိုယ်စားလှယ်များဖြင့် ထည့်သွင်းဖွဲ့စည်းရန်လိုအပ်ပါက ဖွဲ့စည်းနိုင်သည်။

(ဂ) အမျိုးသားလွှတ်တော်သည် ဥပဒေပြုရေး၊ အုပ်ချုပ်ရေး၊ တိုင်းရင်းသားလူမျိုးများအရေး၊ စီးပွားရေး၊ ဘဏ္ဍာရေး၊ လူမှုရေး၊ နိုင်ငံခြားရေးတို့အပြင် အခြားရေးရာကိစ္စများကို လေ့လာတင်ပြစေရန် လိုအပ်ပါက လွှတ်တော်ကော်မတီ များကို အမျိုးသားလွှတ်တော်ကိုယ်စားလှယ်များဖြင့် ကာလသတ်မှတ်၍ ဖွဲ့စည်းနိုင်သည်။

(ဃ) အမျိုးသားလွှတ်တော်သည် ညညကော်မတီများ၏ အဖွဲ့ဝင်ဦးရေ၊ တာဝန်၊ လုပ်ပိုင်ခွင့်၊ ရပိုင်ခွင့်နှင့် သက်တမ်းတို့ကို သတ်မှတ်ပေးရမည်။

(င) အမျိုးသားလွှတ်တော်သည် ပြည်သူ့လွှတ်တော်နှင့် ညှိနှိုင်းရန်ကိစ္စပေါ်ပေါက်လာလျှင် အမျိုးသားလွှတ်တော်သည် ပြည်သူ့လွှတ်တော်တို့မှ ကိုယ်စားလှယ် ဦးရေတူညီစွာပါဝင်သော ပူးပေါင်းကော်မတီတစ်ရပ်ကို ဖွဲ့စည်းနိုင်ရေးအတွက် ယင်းကော်မတီတွင်ပါဝင်မည့် အမျိုးသားလွှတ်တော် ကိုယ်စားလှယ်များကို ရွေးကောက်တင်မြှောက်တာဝန်ပေးအပ်နိုင်သည်။ ယင်းပူးပေါင်းကော်မတီ၏ သက်တမ်းသည် သက်ဆိုင်ရာ လွှတ်တော်သို့ အစီရင်ခံစာတင်သွင်းပြီးသည့် အချိန်အထိဖြစ်သည်။

(စ) အမျိုးသားလွှတ်တော်နှင့် ပြည်သူ့လွှတ်တော်တို့သည် အထက်အပိုင်းခွဲ (က) နှင့် (ခ) ပါ ကော်မတီများက ဆောင်ရွက်ရမည့်ကိစ္စ များမှအပ အကြောင်းကိစ္စတစ်ရပ်ကို လွှတ်တော်နှစ်ရပ်စလုံးက လေ့လာရန်ရှိပါက ယင်းလွှတ်တော်များ၏ ဥက္ကဋ္ဌများသည် အချင်းချင်းညှိနှိုင်း၍ အမျိုးသားလွှတ်တော်နှင့် ပြည်သူ့လွှတ်တော်တို့မှ ကိုယ်စားလှယ်ဦးရေတူညီစွာပါဝင်သော ပူးပေါင်းကော်မတီတစ်ရပ်ကို ဖွဲ့စည်းဆောင်ရွက် နိုင်သည်။ အမျိုးသားလွှတ်တော်သည် ထိုကော်မတီတွင်ပါဝင်မည့် အမျိုးသားလွှတ်တော် ကိုယ်စားလှယ်များကို ရွေးကောက်တင်မြှောက်တာဝန်ပေးအပ်နိုင်သည်။ ယင်းပူးပေါင်းကော်မတီ၏ သက်တမ်းသည် သက်ဆိုင်ရာ လွှတ်တော်သို့ အစီရင်ခံစာတင်သွင်းပြီးသည့်အချိန်အထိဖြစ်သည်။ ။

၂၀။ အမျိုးသားလွှတ်တော်ကော်မရှင်နှင့် အဖွဲ့များဖွဲ့စည်းခြင်းနှင့် စပ်လျဉ်းပြီး-

(က) အမျိုးသားလွှတ်တော်သည် အမျိုးသားလွှတ်တော်ကော်မတီများက လေ့လာရန်အကြောင်းကိစ္စများ မှအပ ကျန်အကြောင်းကိစ္စများကို လေ့လာရန်လိုအပ်ပါက ကော်မရှင်နှင့် အဖွဲ့များကို အမျိုးသားလွှတ်တော် ကိုယ်စားလှယ်များဖြင့် လည်းကောင်း၊ သင့်လျော်သည့် နိုင်ငံသားများထည့်သွင်း၍ လည်းကောင်းဖွဲ့စည်းနိုင်သည်။

(ခ) အမျိုးသားလွှတ်တော်သည် အထက်ပါကော်မရှင်နှင့်အဖွဲ့များကို ဖွဲ့စည်းသည့်အခါ ယင်းကော်မရှင် သို့မဟုတ် အဖွဲ့များ၏အဖွဲ့ဝင်ဦးရေ၊ တာဝန်၊ လုပ်ပိုင်ခွင့်၊ ရပိုင်ခွင့်နှင့် သက်တမ်းကိုပါ သတ်မှတ်ပေးရမည်။

၂၁။ အမျိုးသားလွှတ်တော်၏ သက်တမ်းနှင့် စပ်လျဉ်းပြီး-
အမျိုးသားလွှတ်တော်၏ သက်တမ်းသည် ပြည်သူ့လွှတ်တော်၏သက်တမ်းနှင့်အညီဖြစ်သည်။
ပြည်သူ့လွှတ်တော်၏ သက်တမ်းကုန်ဆုံးသောနေ့တွင် အမျိုးသားလွှတ်တော်၏သက်တမ်းသည်လည်း ကုန်ဆုံး သည်။

၂၂။ ပြည်ထောင်စုလွှတ်တော် နာယကနှင့် ဒုတိယနာယကတို့၏ တာဝန်ထမ်းဆောင်ခြင်းနှင့်စပ်လျဉ်းပြီး-
(က) ပြည်သူ့လွှတ်တော်သက်တမ်းတစ်ခု စတင်သည့်နေ့ရက်မှ လပေါင်း ၃၀ ပြည့်မြောက်သည့် နေ့ရက်အထိ အမျိုးသားလွှတ်တော်ဥက္ကဋ္ဌနှင့် ဒုတိယဥက္ကဋ္ဌတို့သည် ပြည်ထောင်စုလွှတ်တော် နာယကနှင့် ဒုတိယနာယက တာဝန်ကိုပါ ထမ်းဆောင်ရမည်။ ကျန်သက်တမ်းကာလအတွက် ပြည်သူ့လွှတ်တော်ဥက္ကဋ္ဌနှင့် ဒုတိယဥက္ကဋ္ဌတို့သည် ပြည်ထောင်စုလွှတ်တော် နာယကနှင့် ဒုတိယနာယကတာဝန်ကိုပါ ယာယီထမ်းဆောင်ရမည်။

(ခ) ပြည်ထောင်စုလွှတ်တော် နာယကသည် နာယကတာဝန်ကို ထမ်းဆောင်နိုင်စွမ်းမရှိသည့်အခါ ဒုတိယနာယကသည် နာယကတာဝန်ကို ယာယီထမ်းဆောင်ရမည်။

၂၃။ တိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ်လွှတ်တော်ဖွဲ့စည်းခြင်းနှင့် စပ်လျဉ်းပြီး-
တိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ်လွှတ်တော်ကို အောက်ပါအတိုင်းဖွဲ့စည်းရမည်-

(က) တိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ်များတွင် မြို့နယ်တစ်မြို့နယ်လျှင် နှစ်ဦးကျစီရွေးကောက် တင်မြှောက်သည့် တိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ်လွှတ်တော်ကိုယ်စားလှယ်များ၊

(ခ) တိုင်းဒေသကြီးများတွင် ထိုတိုင်းဒေသကြီးရရှိပြီးသော သို့မဟုတ် ထိုတိုင်းဒေသကြီးအတွင်း ကိုယ်ပိုင်အုပ်ချုပ်ခွင့်ရ စီရင်စုရရှိပြီးသော တိုင်းရင်းသားလူမျိုးများမှအပ ကျန်တိုင်းရင်းသား လူမျိုးများအနက် လျော်ကန်သင့်မြတ်သော လူဦးရေဖြစ်သည့် နိုင်ငံတော်ရှိလူဦးရေစုစုပေါင်း၏ သုညဒဿမတစ် (၀.၁) ရာခိုင်နှုန်းနှင့် အထက်ရှိကြောင်း သက်ဆိုင်ရာက သတ်မှတ်သော တိုင်းရင်းသားလူမျိုးအသီးသီးက လူမျိုးတစ်မျိုးလျှင် တစ်ဦးကျစီ ရွေးကောက်တင်မြှောက်သည့် ပြည်နယ်လွှတ်တော်ကိုယ်စားလှယ်များ၊

(ဂ) ပြည်နယ်များတွင် ထိုပြည်နယ်ရရှိပြီးသော သို့မဟုတ် ထိုပြည်နယ်အတွင်း ကိုယ်ပိုင်အုပ်ချုပ်ခွင့်ရ စီရင်စုရရှိပြီးသော တိုင်းရင်းသားလူမျိုးများမှအပ ကျန်တိုင်းရင်းသားလူမျိုးများအနက် လျော်ကန်သင့်မြတ်သော လူဦးရေဖြစ်သည့် နိုင်ငံတော်၏လူဦးရေစုစုပေါင်း၏ သုညဒဿမတစ် (၀.၁) ရာခိုင်နှုန်းနှင့်အထက်ရှိကြောင်း၊ သက်ဆိုင်ရာကသတ်မှတ်သော တိုင်းရင်းသားလူမျိုးအသီးသီးက လူမျိုးတစ်မျိုးလျှင် တစ်ဦးကျစီ ရွေးကောက် တင်မြှောက်သည့် ပြည်နယ်လွှတ်တော် ကိုယ်စားလှယ်များ၊

(ဃ) အပိုဒ်ခွဲ (က) နှင့် (ခ) သို့မဟုတ် အပိုဒ်ခွဲ (က) နှင့် (ခ) တို့အရ ရွေးကောက်တင်မြှောက်သည့် လွှတ်တော်ကိုယ်စား လှယ်စုစုပေါင်း၏ သုံးပုံတစ်ပုံနှင့်အညီမျှသော တပ်မတော်ကာကွယ်ရေးဦးစီးချုပ်က ဥပဒေနှင့်အညီအမည်စာရင်း တင်သွင်းသည့် တပ်မတော်သားတိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ်လွှတ်တော် ကိုယ်စားလှယ်များ၊

၂၄။ တိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ်လွှတ်တော်သဘာပတိ တင်မြှောက်ခြင်းနှင့် စပ်လျဉ်းပြီး-

(က) တိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ်လွှတ်တော်သက်တမ်းတစ်ရပ်၏ ပထမအကြိမ် တိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ်လွှတ်တော်အစည်းအဝေးစတင်ကျင်းပသည့်အခါ တိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ် လွှတ်တော် ကိုယ်စားလှယ်တစ်ဦးအား သဘာပတိအဖြစ်တင်မြှောက်ရမည်။

(ခ) သဘာပတိသည် တိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ်လွှတ်တော်ရှေ့မှောက်တွင် ကတိသစ္စာပြုရမည်။

(ဂ) သဘာပတိသည် တိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ်လွှတ်တော် ဥက္ကဋ္ဌနှင့် ဒုတိယဥက္ကဋ္ဌ ရွေးကောက်တင်မြောက်ပြီးသည်အထိ တိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ်လွှတ်တော်အစည်းအဝေးကို ကြီးကြပ် ကွပ်ကဲရမည်။

၂၅။ တိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ်လွှတ်တော်ဥက္ကဋ္ဌနှင့် ဒုတိယဥက္ကဋ္ဌတို့ ရွေးကောက်တင်မြောက်ခြင်းနှင့် စပ်လျဉ်းပြီး-

(က) တိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ်လွှတ်တော်တွင်-

- (၁) တိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ်လွှတ်တော်ကိုယ်စားလှယ်များသည် တိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ်လွှတ်တော် ဥက္ကဋ္ဌတစ်ဦးနှင့် ဒုတိယဥက္ကဋ္ဌတစ်ဦးကို သက်ဆိုင်ရာလွှတ်တော်ကိုယ်စားလှယ် များထဲမှ ရွေးကောက်တင်မြောက်ရမည်။
- (၂) ဥက္ကဋ္ဌ သို့မဟုတ် ဒုတိယဥက္ကဋ္ဌနေရာလစ်လပ်လျှင် အနီးကပ်ဆုံးကျင်းပသော လွှတ်တော် အစည်းအဝေးတွင် အစားထိုးရွေးကောက်တင်မြောက်ရမည်။
- (၃) ဥက္ကဋ္ဌသည် ဥက္ကဋ္ဌတာဝန်ကို ထမ်းဆောင်နိုင်စွမ်းမရှိသည့်အခါ ဒုတိယဥက္ကဋ္ဌသည် ဥက္ကဋ္ဌတာဝန်ကို ယာယီထမ်းဆောင်ရမည်။
- (ခ) တိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ်လွှတ်တော်ဥက္ကဋ္ဌနှင့် ဒုတိယဥက္ကဋ္ဌ ရွေးကောက်တင်မြောက်ရန် နည်းလမ်းများကို ဥပဒေဖြင့်သတ်မှတ်ရမည်။

၂၆။ တိုင်းဒေသကြီးလွှတ်တော် သို့မဟုတ် ပြည်နယ်လွှတ်တော် ဥက္ကဋ္ဌနှင့် ဒုတိယဥက္ကဋ္ဌတာဝန်ထမ်းဆောင်ခြင်း၊ ရပ်စဲခြင်းတို့နှင့် စပ်လျဉ်းပြီး-

(က) တိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ်လွှတ်တော်ဥက္ကဋ္ဌနှင့် ဒုတိယဥက္ကဋ္ဌတို့သည် နောက်တစ်ကြိမ် တိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ်လွှတ်တော်သက်တမ်း ပထမအကြိမ်အစည်းအဝေး စတင်မကျင်းပမီအချိန်အထိ ဥက္ကဋ္ဌနှင့် ဒုတိယဥက္ကဋ္ဌတာဝန်ကို ထမ်းဆောင်ရမည်။

(ခ) တိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ်လွှတ်တော် ဥက္ကဋ္ဌ သို့မဟုတ် ဒုတိယဥက္ကဋ္ဌနှစ်ထွက်လျှင် ဖြစ်စေ၊ တိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ်လွှတ်တော်ကိုယ်စားလှယ်အဖြစ်မှ ရပ်စဲခြင်းခံရလျှင်ဖြစ်စေ၊ တိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ်လွှတ်တော်ကိုယ်စားလှယ်အဖြစ် ဆက်လက်ရပ်တည်ပိုင်ခွင့်မရှိလျှင်ဖြစ်စေ၊ ဥက္ကဋ္ဌနှင့် ဒုတိယဥက္ကဋ္ဌတာဝန်မှ တိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ်လွှတ်တော်၏ ရုပ်သိမ်းခြင်းခံရလျှင်ဖြစ်စေ၊ ကွယ်လွန်လျှင်ဖြစ်စေ၊ ဥက္ကဋ္ဌ သို့မဟုတ် ဒုတိယဥက္ကဋ္ဌအဖြစ်မှ ရပ်စဲပြီးဖြစ်စေရမည်။

၂၇။ တိုင်းဒေသကြီးသို့မဟုတ် ပြည်နယ်လွှတ်တော် ဥက္ကဋ္ဌနှင့် ဒုတိယဥက္ကဋ္ဌတို့၏ တာဝန်၊ လုပ်ပိုင်ခွင့်၊ ရပိုင်ခွင့်များ သတ်မှတ်ခြင်းနှင့် စပ်လျဉ်းပြီး-

တိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ်လွှတ်တော် ဥက္ကဋ္ဌနှင့် ဒုတိယဥက္ကဋ္ဌတို့၏ တာဝန်၊ လုပ်ပိုင်ခွင့်နှင့် ရပိုင်ခွင့်များကို ဥပဒေဖြင့်သတ်မှတ်ပေးရမည်။

၂၈။ တိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ်လွှတ်တော် ဥက္ကဋ္ဌနှင့် ဒုတိယဥက္ကဋ္ဌတို့၏ အဆင့်နှင့်စပ်လျဉ်းပြီး-

တိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ်လွှတ်တော်ဥက္ကဋ္ဌနှင့် ဒုတိယဥက္ကဋ္ဌတို့၏ တာဝန်၊ လုပ်ပိုင်ခွင့်နှင့် ရပိုင်ခွင့်များကို ဥပဒေဖြင့်ပြဋ္ဌာန်းသည့်အခါ မှီးငြမ်းပြုနိုင်ရေးအတွက် တိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ်လွှတ်တော် ဥက္ကဋ္ဌကို ပြည်ထောင်စုဝန်ကြီးအဆင့် သတ်မှတ်သည်။ ဒုတိယဥက္ကဋ္ဌကို တိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ်ဝန်ကြီးအဆင့် သတ်မှတ်သည်။

၂၉။ တိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ်လွှတ်တော် ဥက္ကဋ္ဌနှင့် ဒုတိယဥက္ကဋ္ဌတို့၏ အဆင့်နှင့်စပ်လျဉ်းပြီး-

(က) တိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ်ပြည်နယ်လွှတ်တော်သည် ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေအရ အပ်နှင်းထားသည့် ဥပဒေပြုရေး၊ တိုင်းရင်းသားလူမျိုးများ အရေးအရာများကို လေ့လာတင်ပြနိုင်စေရေးအတွက် လိုအပ်သည့်အခါ ကော်မတီနှင့် အဖွဲ့များကို သက်ဆိုင်ရာ တိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ်ပြည်နယ်လွှတ်တော်ကိုယ်စားလှယ်များဖြင့် ဖွဲ့စည်းနိုင်သည်။

(ခ) တိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ်ပြည်နယ်လွှတ်တော်သည် အထက်ပါကော်မတီနှင့် အဖွဲ့များတွင် သင့်လျော်သည့် နိုင်ငံသားများကို ထည့်သွင်းဖွဲ့စည်း နိုင်သည်။

(ဂ) တိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ်လွှတ်တော်သည် ကော်မတီနှင့် အဖွဲ့များကို ဖွဲ့စည်းသည့်အခါ ယင်းကော်မတီသို့မဟုတ် အဖွဲ့များ၏ အဖွဲ့ဝင်ဦးရေ၊ တာဝန်၊ လုပ်ပိုင်ခွင့်နှင့် သက်တမ်းကိုပါ သတ်မှတ်ပေးရမည်။

၃၀။ တိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ်ပြည်နယ်လွှတ်တော်၏ သက်တမ်းသတ်မှတ်ခြင်းနှင့် စပ်လျဉ်းပြီး-

တိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ်ပြည်နယ်လွှတ်တော်၏ သက်တမ်းသည် ပြည်သူ့လွှတ်တော်၏သက်တမ်းနှင့် အညီဖြစ်သည်။ ပြည်သူ့လွှတ်တော်၏ သက်တမ်းကုန်ဆုံးသောနေ့တွင် တိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ် လွှတ်တော်၏ သက်တမ်းသည်လည်းကုန်ဆုံးသည်။

၃၁။ ပြည်သူ့လွှတ်တော်၊ အမျိုးသားလွှတ်တော်နှင့် တိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ်ပြည်နယ်လွှတ်တော် ကိုယ်စားလှယ် တို့၏ တာဝန်၊ လုပ်ပိုင်ခွင့်၊ ရပိုင်ခွင့်များနှင့် စပ်လျဉ်းပြီး-

ပြည်သူ့လွှတ်တော်၊ အမျိုးသားလွှတ်တော်နှင့် တိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ်ပြည်နယ်လွှတ်တော် ကိုယ်စားလှယ်တို့၏ တာဝန်၊ လုပ်ပိုင်ခွင့်နှင့် ရပိုင်ခွင့်များကို ဥပဒေဖြင့် သတ်မှတ်ရမည်။

၃၂။ ပြည်သူ့လွှတ်တော်ကိုယ်စားလှယ်များ၏ အရည်အချင်းသတ်မှတ်ခြင်းနှင့် စပ်လျဉ်းပြီး-

အောက်ပါအရည်အချင်းများနှင့် ပြည့်စုံသူသည် ပြည်သူ့လွှတ်တော်သို့ လွှတ်တော်ကိုယ်စားလှယ်အဖြစ် ရွေးကောက်တင်မြှောက်ခံပိုင်ခွင့်ရှိသည်။

(က) အသက် ၂၅ နှစ်ပြည့်ပြီးသူ၊

(ခ) နိုင်ငံသားမိဘနှစ်ဦးမှ မွေးဖွားသော နိုင်ငံသားဖြစ်သူ၊

(ဂ) ပြည်သူ့လွှတ်တော်ကိုယ်စားလှယ်အဖြစ် ရွေးကောက်တင်မြှောက်ခံရသည့် အချိန်နှင့် တစ်ဆက်တည်း ပြည်ထောင်စု မြန်မာနိုင်ငံတော်တွင် အနည်းဆုံး ၁၀ နှစ် အခြေချနေထိုင်ခဲ့သူ၊

(ဃ) ရွေးကောက်တင်မြှောက်ခြင်းဆိုင်ရာ ဥပဒေတွင် သတ်မှတ်ထားသော အရည်အချင်းများနှင့် ပြည့်စုံသူ။

၃၃။ ပြည်သူ့လွှတ်တော်ကိုယ်စားလှယ်အဖြစ် ရွေးကောက်တင်မြှောက်ခံပိုင်ခွင့် မရှိသူများနှင့် စပ်လျဉ်းပြီး-

အောက်ပါပုဂ္ဂိုလ်များသည် ပြည်သူ့လွှတ်တော်ကိုယ်စားလှယ်အဖြစ် ရွေးကောက်တင်မြှောက်ခံပိုင်ခွင့် မရှိစေရ။

(က) ပြစ်မှုတစ်ခုခုကို ကျူးလွန်သဖြင့် သက်ဆိုင်ရာတရားရုံး၏ ပြစ်မှုခံစားစီရင်ခြင်းခံရ၍ ထောင်ဒဏ် ကျခံနေရသူ၊

(ခ) နိုင်ငံတော်ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေ အာဏာမတည်မီကဖြစ်စေ၊ အာဏာတည်ပြီးမှ ဖြစ်စေ၊ ပြည်သူ့လွှတ်တော်ကိုယ်စားလှယ်အရည်အချင်း ပျက်ယွင်းစေသည့်အပြင် ပြစ်မှုဖြင့် ပြစ်ဒဏ်ချမှတ်ခံခြင်းအတွက် ပြည်သူ့လွှတ်တော်ကိုယ်စားလှယ်အဖြစ် ရွေးကောက်တင်မြှောက်ခံပိုင်ခွင့်မရှိကြောင်း သက်ဆိုင်ရာက သတ်မှတ်သည့်ကာလ ကုန်ဆုံးခြင်းမရှိသေးသူ၊

(ဂ) စိတ်ပေါ့သွပ်သည်ဟု သက်ဆိုင်ရာဥပဒေက ပြဌာန်းထားသည့်အတိုင်း သတ်မှတ်ခြင်းခံရသူ၊

(ဃ) လူမွဲအဖြစ် သက်ဆိုင်ရာတရားရုံး၏ ကြေညာခံထားရခြင်းမှ လွတ်မြောက်ခွင့်မရသေးသူ၊

(င) နိုင်ငံခြားအစိုးရ၏ ကျေးဇူးသစ္စာကို ခံယူစောင့်ရှောက်ရုံမသေသူ၊ သို့မဟုတ် နိုင်ငံခြားအစိုးရ၏ လက်အောက်ခံဖြစ်သူ၊ သို့မဟုတ် တိုင်းတပါး၏နိုင်ငံသားဖြစ်သူ။

(စ) နိုင်ငံခြားအစိုးရ၏ လက်အောက်ခံဖြစ်သူသော်လည်းကောင်း၊ တိုင်းတပါး၏ နိုင်ငံသား သော်လည်းကောင်း ခံစားရသောအခွင့်အရေးများ သို့မဟုတ် ကျေးဇူးခံစားခွင့်များကို ခံစားနိုင်ခွင့်ရှိသူ။

(ဆ) နိုင်ငံခြားတိုင်းပြည်တစ်ခုခု၏ အစိုးရ သို့မဟုတ် ဘာသာရေးအဖွဲ့အစည်း သို့မဟုတ် အခြားအဖွဲ့အစည်းများမှ ငွေကြေး၊ မြေ၊ အိမ်၊ ဆောက်အအုံ၊ ယာဉ်၊ ပစ္စည်း စသည်တို့ကို တိုက်ရိုက်ဖြစ်စေ၊ သွယ်ဝိုက်သောနည်းဖြင့်ဖြစ်စေ အထောက်အပံ့ရယူသုံးစွဲသူ သို့မဟုတ် ယင်းသို့အထောက်အပံ့ရယူသုံးစွဲသည့် အဖွဲ့အစည်းဝင်ဖြစ်သူ။

(ဇ) နိုင်ငံရေးကိစ္စအတွက် ဘာသာရေးကိုအကြောင်းပြု၍ ဆန္ဒမဲပေးရန်သော်လည်းကောင်း၊ ဆန္ဒမဲမပေးရန် သော်လည်းကောင်း ပြောဆိုခြင်း၊ ဟောပြောခြင်း၊ ကြေညာချက်ထုတ်ပြန်ခြင်းနှင့် ယင်းသို့ပြုလုပ်ရန် အားပေးလှုံ့ဆော်သူ သို့မဟုတ် ယင်းသို့ပြုလုပ်သည့် အဖွဲ့အစည်းဝင်ဖြစ်သူ။

(ဈ) သာသနာ့ဝန်ထမ်း၊

(ည) နိုင်ငံဝန်ထမ်း၊

ခြွင်းချက်။ ။ ယင်းစကားရပ်သည် တပ်မတော်သားလွှတ်တော်ကိုယ်စားလှယ်များနှင့် မသက်ဆိုင်စေရ။

(ဋ) နိုင်ငံတော်ပိုင်ငွေကြေး၊ မြေ၊ အိမ်၊ အဆောက်အအုံ၊ ယာဉ်၊ ပစ္စည်းစသည်တို့ကို တိုက်ရိုက်ဖြစ်စေ၊ သွယ်ဝိုက်သောနည်းဖြင့်ဖြစ်စေ ရယူသုံးစွဲသည့် အဖွဲ့အစည်းဝင်ဖြစ်သူ။

ခြွင်းချက်။ ။ (၁) နိုင်ငံတော်ပိုင်ငွေကြေးဟူသော စကားရပ်တွင် အငြိမ်းစားလစာ၊ စရိတ်၊ ငွေကြေးသော်လည်းကောင်း၊ နိုင်ငံတော်အကျိုးအတွက် ဆောင်ရွက်သဖြင့် နိုင်ငံတော်ကတရားဝင် ထောက်ပံ့ချီးမြှင့် ထားသော လစာ၊ စရိတ်၊ ငွေကြေးသော်လည်းကောင်းမပါဝင်။

(၂) နိုင်ငံတော်ပိုင် မြေ၊ အိမ်၊ အဆောက်အအုံ၊ ယာဉ်၊ ပစ္စည်းဟူသောစကားရပ်တွင် ဥပဒေတစ်ရပ်ရပ်အရသော်လည်းကောင်း၊ တာဝန်အရသော်လည်းကောင်း၊ နိုင်ငံတော်က သုံးစွဲခွင့်ပြုထားသော အခန်းများ၊ အခြားအဆောက်အအုံနှင့် အခန်းများ၊ နိုင်ငံတော်ပိုင် လေယာဉ်၊ ရထား၊ သင်္ဘော၊ မော်တော်ယာဉ်ပစ္စည်း စသည်များမပါဝင်။

(ဋ) နိုင်ငံတော်ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေ အာဏာမတည်မီကဖြစ်စေ၊ အာဏာတည်ပြီးမှဖြစ်စေ၊ ပြည်သူ့လွှတ်တော်ကိုယ်စားလှယ်အရည်အချင်း ပျက်ယွင်းစေသည့် ရွေးကောက်ပွဲဆိုင်ရာတရားမဲ့ပြုကျင့်မှု ကျူးလွန်ခြင်းကြောင့် သို့မဟုတ် ရွေးကောက်ပွဲဆိုင်ရာဥပဒေနှင့်အညီ ဆောင်ရွက်ရန်ပျက်ကွက်ခြင်းကြောင့် ပြည်သူ့လွှတ်တော်ကိုယ်စားလှယ်အဖြစ် ရွေးကောက်တင်မြှောက်ခံပိုင်ခွင့် မရှိကြောင်း သက်ဆိုင်ရာက သတ်မှတ်ထားသည့်ကာလ ကုန်ဆုံးခြင်းမရှိသေးသူ။

၃၄။ တပ်မတော်သားပြည်သူ့လွှတ်တော်ကိုယ်စားလှယ်များ၏ အရည်အချင်းနှင့် စပ်လျဉ်းပြီး-

ပြည်သူ့လွှတ်တော်ကိုယ်စားလှယ်များအဖြစ် တပ်မတော်ကာကွယ်ရေးဦးစီးချုပ်က ဥပဒေနှင့် အညီ အမည်စာရင်းတင်သွင်းသော တပ်မတော်သားများသည် ပြည်သူ့လွှတ်တော်ကိုယ်စားလှယ်များအတွက် သတ်မှတ်ထားသည့် အရည်အချင်းများနှင့် ပြည့်စုံရမည်။

၃၅။ အမျိုးသားလွှတ်တော်ကိုယ်စားလှယ်များ၏ အရည်အချင်းသတ်မှတ်ခြင်းနှင့် စပ်လျဉ်းပြီး အမျိုးသားလွှတ်တော်ကိုယ်စားလှယ်များသည်-

(က) အသက် ၃၀ နှစ်ပြည့်ပြီးသူဖြစ်ရမည်။

(ခ) အသက်ကန့်သတ်ချက်မှအပ ပြည်သူ့လွှတ်တော်ကိုယ်စားလှယ်များအဖြစ် ရွေးကောက်တင်မြှောက် ခံပိုင်ခွင့်ရှိသော အရည်အချင်းများနှင့် ပြည့်စုံရမည်။

(ဂ) ပြည်သူ့လွှတ်တော်ကိုယ်စားလှယ်အဖြစ် ရွေးကောက်တင်မြှောက်ခံပိုင်ခွင့်မရှိသော ပြဋ္ဌာန်းချက်များ နှင့်လည်း သက်ဆိုင်စေရမည်။

၃၆။ တပ်မတော်သားအမျိုးသားလွှတ်တော်ကိုယ်စားများ၏ အရည်အချင်းနှင့်စပ်လျဉ်းပြီး-
 ။ ကိုယ်စားလှယ်များအဖြစ် တပ်မတော်ကာကွယ်ရေးဦးစီးချုပ်က ဥပဒေနှင့်အညီ အမည်စာရင်းတင်သွင်းသည့် တပ်မတော်သားများသည် အမျိုးသားလွှတ်တော်ကိုယ်စားလှယ်များအတွက် သတ်မှတ်ထားသည့် အရည်အချင်းများနှင့် ပြည့်စုံရမည် ။

၃၇။ တိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ်ပြည်နယ်လွှတ်တော်ကိုယ်စားလှယ်များ၏ အရည်အချင်းသတ်မှတ်ခြင်းနှင့် စပ်လျဉ်းပြီး တိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ်လွှတ်တော် ကိုယ်စားလှယ်များသည်-

(က) ပြည်သူ့လွှတ်တော်ကိုယ်စားလှယ်အဖြစ် ရွေးကောက်တင်မြှောက်ခံပိုင်ခွင့်ရှိသော အရည်အချင်းများနှင့် ပြည့်စုံရမည်။

(ခ) ပြည်သူ့လွှတ်တော်ကိုယ်စားလှယ်အဖြစ် ရွေးကောက်တင်မြှောက်ခံပိုင်ခွင့်မရှိစေသော ပြဋ္ဌာန်းချက်များနှင့်လည်း သက်ဆိုင်စေရမည်။

၃၈။ တပ်မတော်သား တိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ်ပြည်နယ်လွှတ်တော်ကိုယ်စားလှယ်များ၏ အရည်အချင်းနှင့် စပ်လျဉ်းပြီး-

တိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ်ပြည်နယ်လွှတ်တော်ကိုယ်စားလှယ်များအဖြစ် တပ်မတော်ကာကွယ်ရေးဦးစီးချုပ်က ဥပဒေနှင့်အညီ အမည်စာရင်းတင်သွင်းသည့် ကာကွယ်ရေးများသည် တိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ်ပြည်နယ်လွှတ်တော်ကိုယ်စားလှယ်များအတွက် သတ်မှတ်ထားသည့် အရည်အချင်းများနှင့် ပြည့်စုံရမည် ။

နိုင်ငံတော်ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေရေးဆွဲရာ၌ ပါဝင်မည့် အုပ်ချုပ်ရေးဆိုင်ရာ ဖွဲ့စည်းမှုအပိုင်းအတွက် အသေးစိတ်အခြေခံရမည့်မူများ

- ၁။ ပြည်ထောင်စုအစိုးရအဖွဲ့ ဖွဲ့စည်းရေးနှင့်စပ်လျဉ်းပြီး-
 - (က) နိုင်ငံတော်အုပ်ချုပ်ရေးအကြီးအကဲသည် နိုင်ငံတော်သမ္မတဖြစ်သည်။
 - (ခ) (၁) နိုင်ငံတော်၏ အုပ်ချုပ်ရေးအာဏာကို ပြည်ထောင်စု၊ တိုင်းဒေသကြီးနှင့် ပြည်နယ်များအား ခွဲဝေအပ်နှင်းသည်။
 - (၂) ကိုယ်ပိုင်အုပ်ချုပ်ခွင့်ရစီရင်စုများအား ကိုယ်ပိုင်အုပ်ချုပ်ရေးအာဏာကို ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေအရသတ်မှတ်ပေးနိုင်သည့်အတိုင်းခွဲဝေအပ်နှင်းသည်။
 - (ဂ) နိုင်ငံတော်တွင် ပြည်ထောင်စုအစိုးရအဖွဲ့ကို အောက်ဖော်ပြပါပုဂ္ဂိုလ်များဖြင့် ဖွဲ့စည်းသည်-
 - (၁) နိုင်ငံတော်သမ္မတ
 - (၂) ဒုတိယသမ္မတများ
 - (၃) ပြည်ထောင်စုဝန်ကြီးများ
 - (၄) ပြည်ထောင်စုရှေ့နေချုပ်
 - (ဃ) နိုင်ငံတော်သမ္မတသည် ပြည်ထောင်စုလွှတ်တော်၏ သဘောတူညီချက်ဖြင့်-
 - (၁) ပြည်ထောင်စုအစိုးရဝန်ကြီးဌာနများကို လိုအပ်သလိုသတ်မှတ်နိုင်သည်။ ထို့ပြင်သတ်မှတ်ဝန်ကြီးဌာနများကို ပြင်ဆင်ခြင်း၊ ဖြည့်စွက်ခြင်းပြုနိုင်သည်။
 - (၂) ပြည်ထောင်စုဝန်ကြီးဦးရေကို လိုအပ်သလိုသတ်မှတ်နိုင်သည်။ ထို့ပြင် သတ်မှတ်ဦးရေကို တိုးခြင်း၊ လျော့ခြင်းပြုနိုင်သည်။

- (င) ပြည်ထောင်စုဝန်ကြီးများသည် အောက်ဖော်ပြပါအရည်အချင်းများနှင့် ပြည့်စုံရမည်-
 - (၁) အသက် ၄၀ နှစ် ပြည့်ပြီးသူ၊
 - (၂) အသက်ကန့်သတ်ချက်မှအပ ပြည်သူ့လွှတ်တော်ကိုယ်စားလှယ်များအတွက် သတ်မှတ်ထားသည့် အရည်အချင်းများနှင့် ပြည့်စုံသူ၊
 - (၃) နိုင်ငံတော်နှင့် နိုင်ငံသားများအပေါ်သစ္စာရှိသူ၊
- ၂။ ပြည်ထောင်စုဝန်ကြီးများခန့်အပ်တားဝန်ပေးခြင်းနှင့် စပ်လျဉ်းပြီး-
 - (က) နိုင်ငံတော်သမ္မတသည် ပြည်ထောင်စုဝန်ကြီးများအဖြစ် ခန့်အပ်တာဝန်ပေးရန်-
 - (၁) လွှတ်တော်ကိုယ်စားလှယ်များထဲကဖြစ်စေ၊ လွှတ်တော်ကိုယ်စားလှယ်မဟုတ်သူများထဲကဖြစ်စေ သတ်မှတ်ထားသည့် အရည်အချင်းနှင့် ပြည့်စုံသော သင့်လျော်သည့်ပုဂ္ဂိုလ်များကို ရွေးချယ်ရမည်။
 - (၂) ကာကွယ်ရေး၊ လုံခြုံရေး/ပြည်ထဲရေး၊ နယ်စပ်ရေးရာဝန်ကြီးဌာနများအတိုက် တပ်မတော်ကာကွယ်ရေး ဦးစီးချုပ်ထံမှ သင့်လျော်သည့် တပ်မတော်သားများ၏ အမည်စာရင်းကို ရယူရမည်။
 - (၃) ကာကွယ်ရေး၊ လုံခြုံရေး/ပြည်ထဲရေး၊ နယ်စပ်ရေးရာဝန်ကြီးဌာနများမှအပ အခြားဝန်ကြီးဌာနများတွင် တပ်မတော်သားများအား ပြည်ထောင်စုဝန်ကြီးများအဖြစ် ခန့်အပ်တာဝန်ပေးလိုလျှင် တပ်မတော်ကာကွယ်ရေးဦးစီးချုပ်နှင့် ညှိနှိုင်းဆောင်ရွက်ရမည်။
 - (ခ) နိုင်ငံတော်သမ္မတသည် မိမိရွေးချယ်ထားသည့် ပုဂ္ဂိုလ်များ၏ အမည်စာရင်းနှင့် တပ်မတော်ကာကွယ်ရေးဦးစီးချုပ်ထံမှရရှိသည့် တပ်မတော်သားများ၏ အမည်စာရင်းတို့ကို စုစည်း၍ ပြည်ထောင်စုလွှတ်တော်သို့ တင်သွင်းလျက်သဘောတူညီချက်ရယူရမည်။
 - (ဂ) ပြည်ထောင်စုဝန်ကြီး၏ အရည်အချင်းနှင့် မပြည့်စုံကြောင်း အထင်အရှားမပြနိုင်ပါက ပြည်ထောင်စုလွှတ်တော်သည် နိုင်ငံတော်သမ္မတက အမည်စာရင်းတင်သွင်းသည့် ပုဂ္ဂိုလ်အား ပြည်ထောင်စုဝန်ကြီးအဖြစ် ခန့်အပ်တာဝန်ပေးရန် ငြင်းပယ်ခွင့်မရှိစေရ။
 - (ဃ) နိုင်ငံတော်သမ္မတသည် ပြည်ထောင်စုဝန်ကြီးအဖြစ် ခန့်အပ်တာဝန်ပေးရန် ပြည်ထောင်စုလွှတ်တော်၏ သဘောတူညီချက် မရရှိသည့် ပုဂ္ဂိုလ်အစား အမည်စာရင်းသစ်ကို ပြည်ထောင်စုလွှတ်တော်သို့ ထပ်မံတင်သွင်းခွင့်ရှိသည်။
 - (င) နိုင်ငံတော်သမ္မတသည် ပြည်ထောင်စုလွှတ်တော်၏ သဘောတူညီချက်ရရှိပြီးသည့် ပုဂ္ဂိုလ်များအား ပြည်ထောင်စုဝန်ကြီးများအဖြစ် ခန့်အပ်တာဝန်ပေးရမည်။ ထိုသို့ ခန့်အပ်တာဝန်ပေးရာတွင် နိုင်ငံတော်သမ္မတသည် ပြည်ထောင်စုဝန်ကြီးတစ်ဦးချင်းစီအလိုက် တာဝန်ယူရမည့် ဝန်ကြီးဌာန သို့မဟုတ် ဝန်ကြီးဌာနများကို သတ်မှတ်ပေးရမည်။
 - (စ) နိုင်ငံတော်သမ္မတသည် ပြည်ထောင်စုဝန်ကြီးများခန့်အပ်တာဝန်ပေးသည့်အခါတိုင်း ပြည်ထောင်စုလွှတ်တော်သို့ အကြောင်းကြားရမည်။
 - (ဆ) ပြည်ထောင်စုဝန်ကြီးများသည် နိုင်ငံတော်သမ္မတအား တာဝန်ခံရမည်။

- ၃။ ဒုတိယဝန်ကြီးများ ခန့်အပ်တာဝန်ပေးခြင်းနှင့်စပ်လျဉ်းပြီး-
 - (က) နိုင်ငံတော်သမ္မတသည် ပြည်ထောင်စုဝန်ကြီးများအားအထောက်အကူပြုရန် လွှတ်တော်ကိုယ်စားလှယ် များထဲကဖြစ်စေ၊ လွှတ်တော်ကိုယ်စားလှယ်မဟုတ်သူများထဲကဖြစ်စေ၊ အောက်ဖော်ပြပါအရည်အချင်းများနှင့် ပြည့်စုံ သူများကို ဒုတိယဝန်ကြီးများအဖြစ် ခန့်အပ်တာဝန်ပေးနိုင်သည်-
 - (၁) အသက် ၃၅ နှစ်ပြည့်ပြီးသူ၊
 - (၂) အသက်ကန့်သတ်ချက်မှအပ ပြည်သူ့လွှတ်တော်ကိုယ်စားလှယ်များအတွက် သတ်မှတ်ထားသည့် အရည်အချင်းများနှင့်ပြည့်စုံသူ၊
 - (၃) နိုင်ငံတော်နှင့် နိုင်ငံသားများအပေါ် သစ္စာရှိသူ၊

(ခ) နိုင်ငံတော်သမ္မတသည် ဒုတိယဝန်ကြီးများ ခန့်အပ်တာဝန်ပေးအပ်ရာတွင် ကာကွယ်ရေး၊ လုံခြုံရေး/ ပြည်ထဲရေး၊ နယ်စပ်ရေးရာတာဝန်များ ပေးအပ်ရန်ဖြစ်ပါက တပ်မတော်ကာကွယ်ရေးဦးစီးချုပ်ထံမှ သင့်လျော်သည့် တပ်မတော်သားများ၏ အမည်စာရင်းကို ရယူရမည်။

(ဂ) နိုင်ငံတော်သမ္မတသည် ကာကွယ်ရေး၊ လုံခြုံရေး/ ပြည်ထဲရေး၊ နယ်စပ်ရေးရာဝန်ကြီးဌာနများမှအပ အခြား ဝန်ကြီးဌာနများတွင် တပ်မတော်သားများအား ဒုတိယဝန်ကြီးများအဖြစ် ခန့်အပ်တာဝန်ပေးလိုလျှင် တပ်မတော်ကာ ကွယ်ရေးဦးစီးချုပ်နှင့် ညှိနှိုင်းဆောင်ရွက်ရမည်။

(ဃ) နိုင်ငံတော်သမ္မတသည် ဒုတိယဝန်ကြီးများအား ခန့်အပ်တာဝန်ပေးရာတွင် တာဝန်ယူရမည့်ဝန်ကြီးဌာန များကို သတ်မှတ်ပေးရမည်။

(င) ဒုတိယဝန်ကြီးများသည် သက်ဆိုင်ရာ ပြည်ထောင်စုဝန်ကြီးအားလည်းကောင်း၊ သက်ဆိုင်ရာ ပြည်ထောင်စု ဝန်ကြီးမှတစ်ဆင့် နိုင်ငံတော်သမ္မတအားလည်းကောင်း တာဝန်ခံရမည်။

၄။ ပြည်ထောင်စုဝန်ကြီးတစ်ဦးဦးအပေါ် စွပ်စွဲပြစ်တင်ခြင်းနှင့် စပ်လျဉ်းပြီး-

(က) ပြည်ထောင်စုဝန်ကြီးတစ်ဦးဦးအား အောက်ပါအကြောင်းတစ်ရပ်ရပ်ဖြင့် စွပ်စွဲပြစ်တင်နိုင်သည်-

- (၁) နိုင်ငံတော်၏ ကျေးဇူးသစ္စာတော်ကို ဖောက်ဖျက်ခြင်း၊
- (၂) ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေပါ ပြဋ္ဌာန်းချက်တစ်ရပ်ရပ်ကို ဖောက်ဖျက်ကျူးလွန်ခြင်း၊
- (၃) အကျင့်သိက္ခာပျက်ပြားခြင်း၊
- (၄) ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေတွင် သတ်မှတ်ထားသည့် ပြည်ထောင်စုဝန်ကြီး၏ အရည်အချင်းပျက်ကွက်ခြင်း။

(ခ) ပြည်ထောင်စုဝန်ကြီးတစ်ဦးဦးအပေါ် စွပ်စွဲပြစ်တင်လိုပါက နိုင်ငံတော်သမ္မတ သို့မဟုတ် ဒုတိယသမ္မတကို စွပ်စွဲပြစ်တင်ခြင်းနှင့်စပ်လျဉ်း၍ ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေပါ ပြဋ္ဌာန်းချက်များနှင့်အညီ ဆောင်ရွက်ရမည်။

(ဂ) သို့ရာတွင် ပြည်ထောင်စုဝန်ကြီးတစ်ဦးဦးအပေါ် စွပ်စွဲပြစ်တင်မှုသည် မှန်ကန်၍ စွပ်စွဲခံရသူသည် ပြည်ထောင်စုဝန်ကြီးရာထူးတွင် ဆက်လက်တာဝန်ထမ်းဆောင်စေရန် မသင့်ကြောင်း စုံစမ်းစစ်ဆေးသည့်လွှတ်တော်က ဆုံးဖြတ် တင်ပြလျှင် နိုင်ငံတော်သမ္မတက စွပ်စွဲပြစ်တင်ခြင်းခံရသည့် ပြည်ထောင်စုဝန်ကြီးအား တာဝန်မှရပ်စဲရမည်။

(ဃ) စွပ်စွဲပြစ်တင်မှုသည် မမှန်ကန်ကြောင်း စုံစမ်းစစ်ဆေးသည့်လွှတ်တော်က ဆုံးဖြတ်ပါက ထိုသို့ဆုံးဖြတ် ကြောင်း သက်ဆိုင်ရာလွှတ်တော်ဥက္ကဋ္ဌသည် နိုင်ငံတော်သမ္မတထံ တင်ပြအစီရင်ခံရမည်။

၅။ ပြည်ထောင်စုဝန်ကြီးနှင့် ဒုတိယဝန်ကြီးတို့၏ ရာထူးသက်တမ်း၊ ရာထူးမှနှုတ်ထွက်ခွင့်၊ တာဝန်မှရပ်စဲခွင့်၊ လစ်လပ် ရာထူးနေရာတွင် ဖြည့်စွက်ခန့်ထားခွင့်စသည်တို့နှင့်စပ်လျဉ်းပြီး-

(က) ပြည်ထောင်စုဝန်ကြီးနှင့် ဒုတိယဝန်ကြီးတို့၏ ရာထူးသက်တမ်းသည် သာမန်အားဖြင့် နိုင်ငံတော်သမ္မတ၏ ရာထူးသက်တမ်းအတိုင်းဖြစ်သည်။

(ခ) ပြည်ထောင်စုဝန်ကြီး သို့မဟုတ် ဒုတိယဝန်ကြီးသည် ရာထူးသက်တမ်းမကုန်ဆုံးမီ အကြောင်းတစ်ခုခု ကြောင့် မိမိသဘောဆန္ဒအလျောက် ရာထူးမှနှုတ်ထွက်လိုလျှင် ထိုသို့နှုတ်ထွက်လိုကြောင်း နိုင်ငံတော်သမ္မတထံ စာဖြင့်တင်ပြပြီး ရာထူးမှနှုတ်ထွက်နိုင်သည်။

(ဂ) နိုင်ငံတော်သမ္မတသည်-

- (၁) ပေးအပ်သည့်တာဝန်ကို ကျေပွန်စွာထမ်းဆောင်နိုင်သော ပြည်ထောင်စုဝန်ကြီး သို့မဟုတ် ဒုတိယဝန်ကြီး တစ်ဦးဦးအား ရာထူးမှနှုတ်ထွက်ရန် ညွှန်ကြားနိုင်သည်။ ညွှန်ကြားသည့်အတိုင်း လိုက်နာခြင်းမပြုလျှင် တာဝန်မှရပ်စဲ ရမည်။
- (၂) ရာထူးမှနှုတ်ထွက်ရမည့် သို့မဟုတ် တာဝန်မှရပ်စဲခံရမည့် တပ်မတော်သားပြည်ထောင်စုဝန်ကြီး သို့မဟုတ် ဒုတိယဝန်ကြီးနှင့်ပတ်သက်လျှင် တပ်မတော်ကာကွယ်ရေးဦးစီးချုပ်နှင့် ညှိနှိုင်းဆောင်ရွက် ရမည်။

(ဃ) ရာထူးမှနှုတ်ထွက်ခြင်းကြောင့်ဖြစ်စေ၊ တာဝန်မှရပ်စဲခံရခြင်းကြောင့်ဖြစ်စေ၊ ကွယ်လွန်ခြင်းကြောင့်ဖြစ်စေ၊ အခြားအကြောင်းတစ်ခုခုကြောင့်ဖြစ်စေ ပြည်ထောင်စုဝန်ကြီး သို့မဟုတ် ဒုတိယဝန်ကြီးရာထူးနေရာလစ်လပ်လျှင် နိုင်ငံတော်သမ္မတသည် ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေပါ ပြည်ထောင်စုဝန်ကြီး သို့မဟုတ် ဒုတိယဝန်ကြီးခန့်ထားခြင်းနှင့် စပ်လျဉ်းသည့် ပြဋ္ဌာန်းချက်များနှင့်အညီ ပြည်ထောင်စုဝန်ကြီးအသစ် သို့မဟုတ် ဒုတိယဝန်ကြီးအသစ်အား ခန့်အပ် တာဝန်ပေးနိုင်သည်။ ထို့သို့ခန့်အပ်တာဝန်ပေးခြင်းခံရသည့် ပြည်ထောင်စုဝန်ကြီး သို့မဟုတ် ဒုတိယဝန်ကြီး၏ ရာထူးသက်တမ်းသည် နိုင်ငံတော်သမ္မတ၏ ကျန်ရှိသည့်ရာထူးသက်တမ်းအတွက်သာ ဖြစ်စေရမည်။

(င) ပြည်ထောင်စုဝန်ကြီး သို့မဟုတ် ဒုတိယဝန်ကြီးသည် လွှတ်တော်တစ်ရပ်ရပ်၏ ကိုယ်စားလှယ်ဖြစ်လျှင် ပြည်ထောင်စုဝန်ကြီး သို့မဟုတ် ဒုတိယဝန်ကြီးအဖြစ် ခန့်အပ်တာဝန်ပေးခြင်းခံရသည့်နေ့မှစ၍ လွှတ်တော်ကိုယ်စား လှယ်အဖြစ်မှ နှုတ်ထွက်ပြီးဖြစ်သည်ဟု မှတ်ယူရမည်။

(စ) (၁) ပြည်ထောင်စုဝန်ကြီး သို့မဟုတ် ဒုတိယဝန်ကြီးသည် နိုင်ငံဝန်ထမ်းဖြစ်လျှင် ပြည်ထောင်စုဝန်ကြီး သို့မ ဟုတ် ဒုတိယဝန်ကြီးအဖြစ် ခန့်အပ်တာဝန်ပေးခြင်းခံရသည့်နေ့မှစ၍ တည်ဆဲဝန်ထမ်းစည်းမျဉ်းစည်းကမ်း များနှင့်အညီ နိုင်ငံဝန်ထမ်းအဖြစ်မှ အငြိမ်းစားယူပြီးဖြစ်သည်ဟု မှတ်ယူရမည်။

(၂) ကာကွယ်ရေး၊ လုံခြုံရေး/ ပြည်ထဲရေးနှင့် နယ်စပ်ရေးရာဝန်ကြီးဌာနများအတွက် ပြည်ထောင်စုဝန်ကြီး များနှင့် ဒုတိယဝန်ကြီးများအဖြစ် ခန့်ထားခြင်းခံရသော တပ်မတော်သားများသည် တပ်မတော်မှအငြိမ်း စားယူရန် သို့မဟုတ် နှုတ်ထွက်ရန်မလို။

(ဆ) ပြည်ထောင်စုဝန်ကြီး သို့မဟုတ် ဒုတိယဝန်ကြီးသည် နိုင်ငံရေးပါတီတစ်ခုခု၏ အဖွဲ့ဝင်ဖြစ်လျှင် ပြည်ထောင်စုဝန်ကြီး သို့မဟုတ် ဒုတိယဝန်ကြီးအဖြစ် ခန့်အပ်တာဝန်ပေးခြင်းခံရသည့်နေ့မှစ၍ မိမိရာထူးသက်တမ်း အတွင်း ယင်းပါတီအဖွဲ့အစည်း၏ ပါတီလုပ်ငန်းများတွင် ပါဝင်ဆောင်ရွက်ခြင်းမပြုရ။

(ဇ) (၁) ပြည်ထောင်စုဝန်ကြီးများနှင့် ဒုတိယဝန်ကြီးများအား ခန့်အပ်တာဝန်ပေးအပ်သည့် နိုင်ငံတော်သမ္မတ သည် ရာထူးသက်တမ်းမကုန်ဆုံးမီ နှုတ်ထွက်သောကြောင့်ဖြစ်စေ၊ ကွယ်လွန်သောကြောင့်ဖြစ်စေ၊ တစ်စုံ တစ်ခုသော အကြောင်းကြောင်းကြောင့်ဖြစ်စေ၊ နိုင်ငံတော်သမ္မတသည် ရာထူးလစ်လပ်ပါက အစားထိုး ရွေးချယ်တင်မြှောက်လိုက် သည့် နိုင်ငံတော်သမ္မတအသစ်က ပြည်ထောင်စုဝန်ကြီးအသစ်များနှင့် ဒုတိယ ဝန်ကြီးအသစ်များသည် မိမိတို့၏ လုပ်ငန်းတာဝန်များကို ဆက်လက်ထမ်းဆောင်ရမည်။

(၂) အစားထိုးခန့်အပ်တာဝန်ပေးခြင်းခံရသည့် ပြည်ထောင်စုဝန်ကြီးများနှင့် ဒုတိယဝန်ကြီးအသစ်များ၏ ရာထူးသက်တမ်းသည် နိုင်ငံတော်သမ္မတအသစ်၏ ကျန်ရှိသည့်ရာထူးသက်တမ်း ကုန်ဆုံးသည်အထိသာ ဖြစ်ရမည်။

(ဈ) ပြည်ထောင်စုဝန်ကြီးနှင့် ဒုတိယဝန်ကြီးများ၏ တာဝန်များ၊ လုပ်ပိုင်ခွင့်များ၊ ရပိုင်ခွင့်များကို ဥပဒေပြဋ္ဌာန်း၍ သတ်မှတ်ရမည်။

၆။ ရှေ့နေချုပ် အခေါ်အဝေါ်နှင့်စပ်လျဉ်းပြီး-
- ပြည်ထောင်စုရှေ့နေချုပ်ဟုခေါ်ဝေါ်သုံးစွဲရမည်။

၇။ ပြည်ထောင်စုရှေ့နေချုပ် ခန့်အပ်တာဝန်ပေးခြင်းနှင့်စပ်လျဉ်းပြီး-

(က) နိုင်ငံတော်သမ္မတသည် ဥပဒေအကြံဉာဏ်များရယူနိုင်ရန် ဥပဒေဆိုင်ရာတာဝန်များပေးအပ်နိုင်ရန် လွှတ်တော်ကိုယ်စားလှယ်များထံကဖြစ်စေ၊ လွှတ်တော်ကိုယ်စားလှယ်မဟုတ်သူများထံကဖြစ်စေ၊ အောက်ဖော်ပြပါ အရည်အချင်းများနှင့်ပြည့်စုံသည့် ပုဂ္ဂိုလ်တစ်ဦးဦးအား ပြည်ထောင်စုလွှတ်တော်၏ သဘောတူညီချက်ဖြင့် ပြည်ထောင်စုရှေ့နေချုပ်အဖြစ် ခန့်အပ်တာဝန်ပေးရမည်-

- (၁) အသက် ၄၅ နှစ်ပြည့်ပြီးသူ၊
- (၂) အသက်ကန့်သတ်ချက်မှအပ ပြည်သူ့လွှတ်တော်ကိုယ်စားလှယ်များအတွက် သတ်မှတ်ထားသည့် အရည်အချင်းများနှင့် ပြည့်စုံသူ၊

- (၃) (ကက) တိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ်တရားလွှတ်တော်တရားသူကြီးအဖြစ် အနည်းဆုံး ငါးနှစ် ဆောင်ရွက်ခဲ့သူ သို့မဟုတ်
- (ခခ) တိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ်အဆင့်ထက်မနိမ့်သော တရားရေးဝန်ထမ်း သို့မဟုတ် ဥပဒေဝန်ထမ်းရာထူးတွင် အနည်းဆုံး ၁၀ နှစ် တာဝန်ထမ်းဆောင်ခဲ့သူ သို့မဟုတ်
- (ဂဂ) တရားလွှတ်တော်ရှေ့နေ (Advocate) အဖြစ် အနည်းဆုံး အနှစ် ၂၀ အမှုလိုက်ပါဆောင် ရွက်ခဲ့သူ သို့မဟုတ်
- (ဃဃ) ထင်ပေါ်ကျော်ကြားသည့် ဂုဏ်သတင်းရှိသော ဥပဒေပညာရှင်အဖြစ် နိုင်ငံတော်သမ္မတက ယူဆသူ။

(၄) နိုင်ငံတော်နှင့် နိုင်ငံသားများအပေါ် သစ္စာရှိသူ။

(ခ) ပြည်ထောင်စုရှေ့နေချုပ်အတွက် သတ်မှတ်ထားသည့်အရည်အချင်းများနှင့် မပြည့်စုံကြောင်း အထင်အရှား မပြနိုင်ပါက ပြည်ထောင်စုလွှတ်တော်သည် နိုင်ငံတော်သမ္မတက အမည်စာရင်းတင်သွင်းသည့် ပုဂ္ဂိုလ်အား ပြည်ထောင်စုရှေ့နေချုပ်အဖြစ် ခန့်အပ်တာဝန်ပေးရန် ငြင်းပယ်ခွင့်မရှိစေရ။

(ဂ) နိုင်ငံတော်သမ္မတသည် ပြည်ထောင်စုရှေ့နေချုပ်အဖြစ် ခန့်အပ်တာဝန်ပေးရန် ပြည်ထောင်စုလွှတ်တော်၏ သဘောတူညီချက်မရရှိသည့် ပုဂ္ဂိုလ်အစားအမည်စာရင်းသစ်ကို ပြည်ထောင်စုလွှတ်တော်သို့ ထပ်မံတင်သွင်းခွင့်ရှိ သည်။

(ဃ) ပြည်ထောင်စုရှေ့နေချုပ်သည် ပြည်ထောင်စုအဖွဲ့ဝင်ဖြစ်သည်။

(င) ပြည်ထောင်စုရှေ့နေချုပ်သည် နိုင်ငံတော်သမ္မတအား တာဝန်ခံရမည်။

၈။ ပြည်ထောင်စုရှေ့နေချုပ်အပေါ် စွပ်စွဲပြစ်တင်ခြင်းနှင့်စပ်လျဉ်းပြီး-

(က) ပြည်ထောင်စုရှေ့နေချုပ်အား အောက်ပါအကြောင်းတစ်ရပ်ရပ်ဖြင့် စွပ်စွဲပြစ်တင်နိုင်သည်။

- (၁) နိုင်ငံတော်၏ ကျေးဇူးသစ္စာတော်ကို ဖောက်ဖျက်ခြင်း၊
- (၂) ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေပါ ပြဋ္ဌာန်းချက်တစ်ရပ်ရပ်ကို ဖောက်ဖျက်ကျူးလွန်ခြင်း၊
- (၃) အကျင့်သိက္ခာ ပျက်ပြားခြင်း၊
- (၄) ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေတွင်သတ်မှတ်ထားသည့် ပြည်ထောင်စုရှေ့နေချုပ်၏အရည်အချင်းပျက်ယွင်းခြင်း။

(ခ) ပြည်ထောင်စုရှေ့နေချုပ်အပေါ် စွပ်စွဲပြစ်တင်လိုပါက နိုင်ငံတော်သမ္မတ သို့မဟုတ် ဒုတိယသမ္မတကို စွပ်စွဲ ပြစ်တင်ခြင်းနှင့်စပ်လျဉ်း၍ ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေပါ ပြဋ္ဌာန်းချက်များနှင့်အညီ ဆောင်ရွက်ရမည်။

(ဂ) သို့ရာတွင် ပြည်ထောင်စုရှေ့နေချုပ်အပေါ် စွပ်စွဲပြစ်တင်မှုသည် မှန်ကန်၍ စွပ်စွဲခံရသူသည် ပြည်ထောင် စုရှေ့နေချုပ်ရာထူးတွင် ဆက်လက်တာဝန်ထမ်းဆောင်စေရန် မသင့်ကြောင်းစုံစမ်းစစ်ဆေးသည့် လွှတ်တော်က ဆုံးဖြတ်တင်ပြလျှင် နိုင်ငံတော်သမ္မတသည် ပြည်ထောင်စုရှေ့နေချုပ်အား တာဝန်မှရပ်စဲရမည်။

(ဃ) စွပ်စွဲပြစ်တင်မှုသည် မမှန်ကန်ကြောင်း စုံစမ်းစစ်ဆေးသည့်လွှတ်တော်က ဆုံးဖြတ်ပါက ထိုသို့ဆုံးဖြတ် ကြောင်း သက်ဆိုင်ရာလွှတ်တော်ဥက္ကဋ္ဌသည် နိုင်ငံတော်သမ္မတထံ တင်ပြအစီရင်ခံရမည်။

၉။ ဒုတိယရှေ့နေချုပ် ခန့်အပ်တာဝန်ပေးအပ်ခြင်းနှင့်စပ်လျဉ်း၍-

(က) နိုင်ငံတော်သမ္မတသည် ပြည်ထောင်စုရှေ့နေချုပ်အားအထောက်အကူပြုရန် လွှတ်တော်ကိုယ်စားလှယ်များ ထဲကဖြစ်စေ၊ လွှတ်တော်ကိုယ်စားလှယ်မဟုတ်သူများထဲကဖြစ်စေ၊ အောက်ဖော်ပြပါအရည်အချင်းများနှင့် ပြည့်စုံ သည့်ပုဂ္ဂိုလ်တစ်ဦးဦးအား မိမိသဘောဆန္ဒအလျောက် ဒုတိယရှေ့နေချုပ်အဖြစ် ခန့်အပ်တာဝန်ပေးရမည်။

(၁) အသက် ၄၀ နှစ်ပြည့်ပြီးသူ၊

(၂) အသက်ကန့်သတ်ချက်မှအပ ပြည်သူ့လွှတ်တော်ကိုယ်စားလှယ်များအတွက် သတ်မှတ်ထားသည့် အရည်အချင်းများနှင့် ပြည့်စုံသူ၊

- (၃) (ကက) တိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ်တရားလွှတ်တော်တရားသူကြီးအဖြစ် အနည်းဆုံး ငါးနှစ် ဆောင်ရွက်ခဲ့သူ သို့မဟုတ်
- (ခခ) တိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ်အဆင့်ထက်မနိမ့်သော တရားရေးဝန်ထမ်း သို့မဟုတ် ဥပဒေဝန်ထမ်းရာထူးတွင် အနည်းဆုံး ၁၀ နှစ် တာဝန်ထမ်းဆောင်ခဲ့သူ သို့မဟုတ်
- (ဂဂ) တရားလွှတ်တော်ရှေ့နေ (Advocate) အဖြစ် အနည်းဆုံး ၁၅ နှစ် အမှုလိုက်ပါဆောင် ရွက်ခဲ့သူ သို့မဟုတ်
- (ဃဃ) ထင်ပေါ်ကျော်ကြားသည့် ဂုဏ်သတင်းရှိသော ဥပဒေပညာရှင်အဖြစ် နိုင်ငံတော်သမ္မတက ယူဆသူ။

(ခ)ဒုတိယရှေ့နေချုပ်သည် ပြည်ထောင်စုရှေ့နေချုပ်အားလည်းကောင်း၊ ပြည်ထောင်စုရှေ့နေချုပ်မှတစ်ဆင့် နိုင်ငံတော်သမ္မတအားလည်းကောင်း တာဝန်ခံရမည်။

၁၀။ ပြည်ထောင်စုရှေ့နေချုပ်နှင့် ဒုတိယရှေ့နေချုပ်တို့၏ ရာထူးသက်တမ်း၊ ရာထူးမှနှုတ်ထွက်ခွင့် ၊ တာဝန်မှရပ်စဲခွင့်၊ လစ်လပ်ရာထူးနေရာတွင် ဖြည့်စွက်ခန့်ထားခွင့် စသည်တို့နှင့်စပ်လျဉ်းပြီး-

(က) ပြည်ထောင်စုရှေ့နေချုပ်နှင့် ဒုတိယရှေ့နေချုပ်တို့၏ ရာထူးသက်တမ်းသည် သာမန်အားဖြင့် နိုင်ငံတော် သမ္မတ၏ ရာထူးသက်တမ်းအတိုင်းဖြစ်သည်။

(ခ) ပြည်ထောင်စုရှေ့နေချုပ်နှင့် ဒုတိယရှေ့နေချုပ်သည် ရာထူးသက်တမ်းမကုန်ဆုံးမီ အကြောင်းတစ်ခုခုကြောင့် မိမိသဘောဆန္ဒအလျောက် ရာထူးမှနှုတ်ထွက်လိုလျှင် ထိုသို့နှုတ်ထွက်လိုကြောင်း နိုင်ငံတော်သမ္မတထံ စာဖြင့်တင်ပြ ပြီး ရာထူးမှနှုတ်ထွက်နိုင်သည်။

(ဂ) နိုင်ငံတော်သမ္မတသည် ပေးအပ်သည့်တာဝန်ကို ကျေပွန်စွာထမ်းဆောင်နိုင်သော ပြည်ထောင်စုရှေ့နေချုပ် သို့မဟုတ် ဒုတိယရှေ့နေချုပ်အား ရာထူးမှနှုတ်ထွက်ရန် ညွှန်ကြားနိုင်သည်။

(ဃ) ရာထူးမှနှုတ်ထွက်ခြင်းကြောင့်ဖြစ်စေ၊ တာဝန်မှရပ်စဲခြင်းကြောင့်ဖြစ်စေ၊ ကွယ်လွန်ခြင်းကြောင့်ဖြစ်စေ၊ အခြားအကြောင်းတစ်ခုခုကြောင့်ဖြစ်စေ၊ ပြည်ထောင်စုရှေ့နေချုပ်နှင့် ဒုတိယရှေ့နေချုပ်ရာထူးနေရာလစ်လပ်လျှင် နိုင်ငံတော်သမ္မတသည် ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေပါ ပြည်ထောင်စုရှေ့နေချုပ်နှင့် ဒုတိယရှေ့နေချုပ်ခန့်ထားခြင်းနှင့် စပ်လျဉ်းသည့် ပြဌာန်းချက်များနှင့်အညီ ပြည်ထောင်စုရှေ့နေချုပ်အသစ် သို့မဟုတ် ဒုတိယရှေ့နေချုပ်အသစ်အား ခန့်အပ်တာဝန်ပေးနိုင်သည်။ ထိုသို့ခန့်အပ်တာဝန်ပေးခြင်းခံရသည့် ပြည်ထောင်စုရှေ့နေချုပ် သို့မဟုတ် ဒုတိယ ရှေ့နေချုပ်၏ ရာထူးသက်တမ်းသည် နိုင်ငံတော်သမ္မတ၏ ကျန်ရှိသည့်ရာထူးသက်တမ်းအတွက်သာ ဖြစ်စေရမည်။

(င) ပြည်ထောင်စုရှေ့နေချုပ် သို့မဟုတ် ဒုတိယရှေ့နေချုပ်သည် လွှတ်တော်တစ်ရပ်ရပ်၏ ကိုယ်စားလှယ်ဖြစ် လျှင် ပြည်ထောင်စုရှေ့နေချုပ် သို့မဟုတ် ဒုတိယရှေ့နေချုပ်အဖြစ်ခန့်အပ်တာဝန်ပေးခြင်းခံရသည့်နေ့မှစ၍ လွှတ် တော်ကိုယ်စားလှယ်အဖြစ်မှ နှုတ်ထွက်ပြီးဖြစ်သည်ဟု မှတ်ယူရမည်။

(စ) ပြည်ထောင်စုရှေ့နေချုပ် သို့မဟုတ် ဒုတိယရှေ့နေချုပ်သည် နိုင်ငံ့ဝန်ထမ်းဖြစ်လျှင် ပြည်ထောင်စုရှေ့နေချုပ် သို့မဟုတ် ဒုတိယရှေ့နေချုပ်အဖြစ် ခန့်အပ်တာဝန်ပေးအပ်ခြင်းခံရသည့်နေ့မှစ၍ တည်ဆဲဝန်ထမ်းစည်းမျဉ်းစည်း ကမ်းများနှင့်အညီ နိုင်ငံ့ဝန်ထမ်းအဖြစ်မှ အငြိမ်းစားယူပြီးဖြစ်သည်ဟု မှတ်ယူရမည်။

(ဆ) ပြည်ထောင်စုရှေ့နေချုပ် သို့မဟုတ် ဒုတိယရှေ့နေချုပ်သည် နိုင်ငံရေးပါတီတစ်ခုခု၏ အဖွဲ့ဝင်ဖြစ်လျှင် ပြည်ထောင်စုရှေ့နေချုပ် သို့မဟုတ် ဒုတိယရှေ့နေချုပ်အဖြစ် ခန့်အပ်တာဝန်ပေးအပ်ခြင်းခံရသည့်နေ့မှစ၍ မိမိရာထူး သက်တမ်းအတွင်း ယင်းပါတီအဖွဲ့အစည်း၏ ပါတီလုပ်ငန်းများတွင် ပါဝင်ဆောင်ရွက်ခြင်းမပြုရ။

(ဇ) (၁) ပြည်ထောင်စုရှေ့နေချုပ်နှင့် ဒုတိယရှေ့နေချုပ်တို့အား ခန့်အပ်တာဝန်ပေးသည့် နိုင်ငံတော်သမ္မတ သည် ရာထူးသက်တမ်းမကုန်ဆုံးမီ နှုတ်ထွက်သောကြောင့်ဖြစ်စေ၊ ကွယ်လွန်သောကြောင့်ဖြစ်စေ၊ တစ်စုံတစ်ခု သောအကြောင်းကြောင့်ဖြစ်စေ၊ နိုင်ငံတော်သမ္မတရာထူးလစ်လပ်ပါက အစားထိုးရွေးချယ်တင်မြှောက် လိုက်သည့် နိုင်ငံတော်သမ္မတအသစ်သည် ယင်းတို့အားဆက်လက်တာဝန်ပေးနိုင်သည့် သို့မဟုတ် ဖွဲ့စည်းပုံအ ခြေခံပြဌာန်းချက်များနှင့်အညီ ပြည်ထောင်စုရှေ့နေချုပ်အသစ်နှင့် ဒုတိယရှေ့နေချုပ်အသစ်များကို ခန့်အပ် တာဝန်ပေးနိုင်သည်။ ယင်းသို့ခန့်အပ်တာဝန်ပေးမည်ဆိုပါက ပြည်ထောင်စုရှေ့နေချုပ်အသစ်နှင့် ဒုတိယရှေ့နေ

ချုပ်အသစ်များကို ခန့်အပ်တာဝန်ပေးပြီးသည့်အချိန်အထိ ပြည်ထောင်စုရွေ့နေချုပ်နှင့် ဒုတိယရွေ့နေချုပ်တို့အား ယင်းတို့၏လုပ်ငန်းတာဝန်များကို ဆက်လက်ထမ်းဆောင်စေနိုင်သည်။

(၂) အစားထိုးခန့်အပ်တာဝန်ပေးခြင်းခံရသည့် ပြည်ထောင်စုရွေ့နေချုပ်အသစ်နှင့် ဒုတိယရွေ့နေချုပ် အသစ်တို့၏ ရာထူးသက်တမ်းသည် နိုင်ငံတော်သမ္မတအသစ်၏ ကျန်ရှိသည့်ရာထူးသက်တမ်းကုန်ဆုံးသည်အထိ သာ ဖြစ်ရမည်။

(ဈ) ပြည်ထောင်စုရွေ့နေချုပ်နှင့် ဒုတိယရွေ့နေချုပ်တို့၏ တာဝန်များ၊ လုပ်ပိုင်ခွင့်များ၊ ရပိုင်ခွင့်များကို ဥပဒေ ပြဋ္ဌာန်း၍ သတ်မှတ်ရမည်။

၁၁။ ပြည်ထောင်စုရွေ့နေချုပ်၊ ဒုတိယရွေ့နေချုပ်တို့၏ အဆင့်သတ်မှတ်ခြင်းနှင့်စပ်လျဉ်းပြီး-

- ပြည်ထောင်စုရွေ့နေချုပ်နှင့် ဒုတိယရွေ့နေချုပ်တို့၏ တာဝန်များ၊ လုပ်ပိုင်ခွင့်များ၊ ရပိုင်ခွင့်များကို ဥပဒေ ဖြင့်ပြဋ္ဌာန်းသတ်မှတ်သည့်အခါ မှီငြမ်းပြုနိုင်ရေးအတွက် ပြည်ထောင်စုရွေ့နေချုပ်ကို ပြည်ထောင်စုဝန်ကြီးအဆင့် သတ်မှတ်သည်။

၁၂။ စာရင်းစစ်ချုပ်ခေါ်အဝေါ်နှင့်စပ်လျဉ်းပြီး-

- ပြည်ထောင်စုစာရင်းစစ်ချုပ်ဟု ခေါ်ဝေါ်သုံးစွဲရမည်။

၁၃။ ပြည်ထောင်စုစာရင်းစစ်ချုပ် ခန့်အပ်တာဝန်ပေးခြင်းနှင့်စပ်လျဉ်းပြီး-

(က) နိုင်ငံတော်သမ္မတသည် နိုင်ငံတော်၏အရအသုံးစာရင်းများကို စစ်ဆေး၍ ပြည်သူ့လွှတ်တော်နှင့် အမျိုးသားလွှတ်တော်သို့ တင်ပြနိုင်ရန် လွှတ်တော်ကိုယ်စားလှယ်များထံကဖြစ်စေ၊ လွှတ်တော်ကိုယ်စားလှယ် မဟုတ်သူများထံကဖြစ်စေ၊ အောက်ဖော်ပြပါအရည်အချင်းများနှင့် ပြည့်စုံသည့် ပုဂ္ဂိုလ်တစ်ဦးအား ပြည်ထောင် စုလွှတ်တော်၏သဘောတူညီချက်ဖြင့် ပြည်ထောင်စုစာရင်းစစ်ချုပ်အဖြစ် ခန့်အပ်တာဝန်ပေးရမည်-

(၁) အသက် ၄၅ နှစ်ပြည့်ပြီးသူ၊

(၂) အသက်ကန့်သတ်ချက်မှအပ ပြည်သူ့လွှတ်တော်ကိုယ်စားလှယ်များအတွက် သတ်မှတ်ထားသည့် အရည်အချင်းများနှင့် ပြည့်စုံသူ၊

(၃) (ကက) တိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ်အဆင့်ထက်မနိမ့်သော စာရင်းစစ်ရာထူးအတွက် အနည်းဆုံး ၁၀ နှစ် ဆောင်ရွက်ခဲ့သူ သို့မဟုတ်

(ခခ) မှတ်ပုံတင်စာရင်းကိုင် သို့မဟုတ် လက်မှတ်ရပြည်သူ့စာရင်းကိုင်အဖြစ် အနည်းဆုံး အနှစ် ၂၀ ဆောင်ရွက်ခဲ့သူ သို့မဟုတ်

(ဂဂ) ထင်ပေါ်ကျော်ကြားသည့် ဂုဏ်သတင်းရှိသော စာရင်းပညာရှင် သို့မဟုတ် စာရင်းအင်း ပညာရှင် သို့မဟုတ် စီးပွားရေးပညာရှင်အဖြစ် နိုင်ငံတော်သမ္မတကယူဆသူ၊

(၄) နိုင်ငံတော်နှင့် နိုင်ငံသားများအပေါ် သစ္စာရှိသူ၊

(ခ) ပြည်ထောင်စုစာရင်းစစ်ချုပ်အတွက် သတ်မှတ်ထားသောအရည်အချင်းများနှင့် မပြည့်စုံကြောင်း အထင် အရှားမပြသနိုင်ပါက ပြည်ထောင်စုလွှတ်တော်သည် နိုင်ငံတော်သမ္မတက အမည်စာရင်းတင်သွင်းသည့် ပုဂ္ဂိုလ်အား ပြည်ထောင်စုစာရင်းစစ်ချုပ်အဖြစ် ခန့်အပ်တာဝန်ပေးရန် ငြင်းပယ်ခွင့်မရှိစေရ။

(ဂ) နိုင်ငံတော်သမ္မတသည် ပြည်ထောင်စုစာရင်းစစ်ချုပ်အဖြစ် ခန့်အပ်တာဝန်ပေးရန် ပြည်ထောင်စုလွှတ်တော် ၏သဘောတူညီချက်မရရှိသည့် ပုဂ္ဂိုလ်အစား အမည်စာရင်းသစ်ကို ပြည်ထောင်စုလွှတ်တော်သို့ ထပ်မံတင်သွင်းခွင့် ရှိသည်။

(ဃ) ပြည်ထောင်စုစာရင်းစစ်ချုပ်သည် နိုင်ငံတော်သမ္မတအား တာဝန်ခံရမည်။

၁၄။ ပြည်ထောင်စုစာရင်းစစ်ချုပ်အား စွပ်စွဲပြစ်တင်ခြင်းနှင့်စပ်လျဉ်းပြီး-

(က) ပြည်ထောင်စုစာရင်းစစ်ချုပ်အား အောက်ပါအကြောင်းတစ်ရပ်ရပ်ဖြင့် စွပ်စွဲပြစ်တင်နိုင်သည်-

- (၁) နိုင်ငံတော်၏ကျေးဇူးသစ္စာတော်ကို ဖောက်ဖျက်ခြင်း၊
- (၂) ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေပါ ပြဋ္ဌာန်းချက်တစ်ရပ်ရပ်ကို ဖောက်ဖျက်ကျူးလွန်ခြင်း၊
- (၃) အကျင့်သိက္ခာပျက်ပြားခြင်း၊
- (၄) ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေတွင် သတ်မှတ်ထားသည့် ပြည်ထောင်စုစာရင်းစစ်ချုပ်၏ အရည်အချင်း ပျက်ယွင်းခြင်း၊

(ခ) ပြည်ထောင်စုစာရင်းစစ်ချုပ်အပေါ် စွပ်စွဲပြစ်တင်လိုပါက နိုင်ငံတော်သမ္မတ သို့မဟုတ် ဒုတိယသမ္မတကို စွပ်စွဲပြစ်တင်ခြင်းနှင့်စပ်လျဉ်း၍ ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေပါ ပြဋ္ဌာန်းချက်များနှင့်အညီ ဆောင်ရွက်ရမည်။

(ဂ) သို့ရာတွင် ပြည်ထောင်စုစာရင်းစစ်ချုပ်အပေါ် စွပ်စွဲပြစ်တင်မှုသည် မှန်ကန်၍ စွပ်စွဲခံရသူသည် ပြည်ထောင်စုစာရင်းစစ်ချုပ်ရာထူးတွင် ဆက်လက်တာဝန်ထမ်းဆောင်ရန်မသင့်ကြောင်း စုံစမ်းစစ်ဆေးသည့်လွှတ်တော်က ဆုံးဖြတ်တင်ပြလျှင် နိုင်ငံတော်သမ္မတသည် ပြည်ထောင်စုစာရင်းစစ်ချုပ်အား တာဝန်မှရပ်စဲရမည်။

(ဃ) စွပ်စွဲပြစ်တင်မှုမမှန်ကန်ကြောင်း စုံစမ်းစစ်ဆေးသည့်လွှတ်တော်က ဆုံးဖြတ်ပါက ထိုသို့ဆုံးဖြတ်ကြောင်း သက်ဆိုင်ရာလွှတ်တော်ဥက္ကဋ္ဌသည် နိုင်ငံတော်သမ္မတထံ တင်ပြအစီရင်ခံရမည်။

၁၅။ ဒုတိယစာရင်းစစ်ချုပ် ခန့်အပ်တာဝန်ပေးခြင်းနှင့်စပ်လျဉ်းပြီး-

(က) နိုင်ငံတော်သမ္မတသည် ပြည်ထောင်စုစာရင်းစစ်ချုပ်အား အထောက်အကူပြုရန် လွှတ်တော်ကိုယ်စားလှယ်များထံကဖြစ်စေ၊ လွှတ်တော်ကိုယ်စားလှယ်မဟုတ်သူများထံကဖြစ်စေ၊ အောက်ဖော်ပြပါအရည်အချင်းနှင့် ပြည့်စုံသည့် ပုဂ္ဂိုလ်တစ်ဦးဦးအား မိမိသဘောဆန္ဒအလျောက် ဒုတိယစာရင်းစစ်ချုပ်အဖြစ် ခန့်အပ်တာဝန်ပေးရမည်-

- (၁) အသက် ၄၀ နှစ်ပြည့်ပြီးသူ၊
- (၂) အသက်ကန့်သတ်ချက်မှအပ ပြည်သူ့လွှတ်တော်ကိုယ်စားလှယ်များအတွက် သတ်မှတ်ထားသည့် အရည်အချင်းများနှင့် ပြည့်စုံသူ၊
- (၃) (ကက) တိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ်အဆင့်ထက်မနိမ့်သော စာရင်းစစ်ရာထူးအတွက် အနည်းဆုံး ၁၀ နှစ် ဆောင်ရွက်ခဲ့သူ သို့မဟုတ်
(ခခ) မှတ်ပုံတင်စာရင်းကိုင် သို့မဟုတ် လက်မှတ်ရပြည်သူ့စာရင်းကိုင်အဖြစ် အနည်းဆုံး ၁၅ နှစ် ဆောင်ရွက်ခဲ့သူ သို့မဟုတ်
(ဂဂ) ထင်ပေါ်ကျော်ကြားသည့် ဂုဏ်သတင်းရှိသော စာရင်းပညာရှင် သို့မဟုတ် စာရင်းအင်းပညာရှင် သို့မဟုတ် စီးပွားရေးပညာရှင်အဖြစ် နိုင်ငံတော်သမ္မတကယူဆသူ၊
- (၅) နိုင်ငံတော်နှင့် နိုင်ငံသားများအပေါ် သစ္စာရှိသူ၊

(ခ) ဒုတိယစာရင်းစစ်ချုပ်သည် ပြည်ထောင်စုစာရင်းစစ်ချုပ်အားလည်းကောင်း၊ ပြည်ထောင်စုစာရင်းစစ်ချုပ်မှ တာဝန် နိုင်ငံတော်သမ္မတအားလည်းကောင်း တာဝန်ခံရမည်။

၁၆။ ပြည်ထောင်စုစာရင်းစစ်ချုပ်နှင့် ဒုတိယစာရင်းစစ်ချုပ်တို့၏ ရာထူးသက်တမ်း၊ ရာထူးမှနှုတ်ထွက်ခွင့် ၊ တာဝန်မှရပ်စဲခွင့်၊ လစ်လပ်ရာထူးနေရာတွင် ဖြည့်စွက်ခန့်ထားခွင့် စသည်တို့နှင့်စပ်လျဉ်းပြီး-

(က) ပြည်ထောင်စုစာရင်းစစ်ချုပ်နှင့် ဒုတိယစာရင်းစစ်ချုပ်တို့၏ ရာထူးသက်တမ်းသည် သာမန်အားဖြင့် နိုင်ငံတော်သမ္မတ၏ ရာထူးသက်တမ်းအတိုင်းဖြစ်သည်။

(ခ) ပြည်ထောင်စုစာရင်းစစ်ချုပ် သို့မဟုတ် ဒုတိယစာရင်းစစ်ချုပ်သည် ရာထူးသက်တမ်းမကုန်ဆုံးမီ အကြောင်းတစ်ခုခုကြောင့် မိမိသဘောဆန္ဒအလျောက် ရာထူးမှနှုတ်ထွက်လိုလျှင် ထိုသို့နှုတ်ထွက်လိုကြောင်း နိုင်ငံတော်သမ္မတထံ စာဖြင့်တင်ပြပြီး ရာထူးမှနှုတ်ထွက်နိုင်သည်။

(ဂ) နိုင်ငံတော်သမ္မတသည် ပေးအပ်သည့်တာဝန်ကို ကျေပွန်စွာထမ်းဆောင်နိုင်သော ပြည်ထောင်စုစာရင်းစစ်ချုပ် သို့မဟုတ် ဒုတိယစာရင်းစစ်ချုပ်အား ရာထူးမှနှုတ်ထွက်ရန် ညွှန်ကြားနိုင်သည်။ ညွှန်ကြားသည့်အတိုင်း လိုက်နာခြင်းမပြုလျှင် တာဝန်မှရပ်စဲရမည်။

(ဃ) ရာထူးမှနှုတ်ထွက်ခြင်းကြောင့်ဖြစ်စေ၊ တာဝန်မှရပ်စဲခံခြင်းကြောင့်ဖြစ်စေ၊ ကွယ်လွန်ခြင်းကြောင့်ဖြစ်စေ၊ အခြားအကြောင်းတစ်ခုခုကြောင့်ဖြစ်စေ ပြည်ထောင်စုစာရင်းစစ်ချုပ် သို့မဟုတ် ဒုတိယစာရင်းစစ်ချုပ်ရာထူးနေရာ လစ်လပ်လျှင် နိုင်ငံတော်သမ္မတသည် ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေပါ ပြည်ထောင်စုစာရင်းစစ်ချုပ် သို့မဟုတ် ဒုတိယ စာရင်းစစ်ချုပ်ခန့်ထားခြင်းနှင့်စပ်လျဉ်းသည့် ပြဋ္ဌာန်းချက်များနှင့်အညီ ပြည်ထောင်စုစာရင်းစစ်ချုပ်အသစ် သို့မဟုတ် ဒုတိယစာရင်းစစ်ချုပ်အသစ်အား ခန့်အပ်တာဝန်ပေးနိုင်သည်။ ထိုသို့ခန့်အပ်တာဝန်ပေးခြင်းခံရသည့် ပြည်ထောင်စု စာရင်းစစ်ချုပ် သို့မဟုတ် ဒုတိယစာရင်းစစ်ချုပ်၏ ရာထူးသက်တမ်းသည် နိုင်ငံတော်သမ္မတ၏ ကျန်ရှိသည့်ရာထူး သက်တမ်းအတွက်သာ ဖြစ်စေရမည်။

(င) ပြည်ထောင်စုစာရင်းစစ်ချုပ် သို့မဟုတ် ဒုတိယစာရင်းစစ်ချုပ်သည် လွှတ်တော်တစ်ရပ်ရပ်၏ ကိုယ်စားလှယ် ဖြစ်လျှင် ပြည်ထောင်စုစာရင်းစစ်ချုပ် သို့မဟုတ် ဒုတိယစာရင်းစစ်ချုပ်အဖြစ် ခန့်အပ်တာဝန်ပေးခြင်းခံရသည့်နေ့မှ စ၍ လွှတ်တော်ကိုယ်စားလှယ်အဖြစ်မှ နှုတ်ထွက်ပြီးဖြစ်သည်ဟု မှတ်ယူရမည်။

(စ) ပြည်ထောင်စုစာရင်းစစ်ချုပ် သို့မဟုတ် ဒုတိယစာရင်းစစ်ချုပ်သည် နိုင်ငံဝန်ထမ်းဖြစ်လျှင် ပြည်ထောင်စု စာရင်းစစ်ချုပ် သို့မဟုတ် ဒုတိယစာရင်းစစ်ချုပ်အဖြစ် ခန့်အပ်တာဝန်ပေးခြင်းခံရသည့်နေ့မှစ၍ တည်ဆဲဝန်ထမ်း စည်းမျဉ်းစည်းကမ်းများနှင့်အညီ နိုင်ငံဝန်ထမ်းအဖြစ်မှ အငြိမ်းစားယူပြီးဖြစ်သည်ဟု မှတ်ယူရမည်။

(ဆ) ပြည်ထောင်စုစာရင်းစစ်ချုပ် သို့မဟုတ် ဒုတိယစာရင်းစစ်ချုပ်သည် နိုင်ငံရေးပါတီတစ်ခုခု၏ အဖွဲ့ဝင်ဖြစ်လျှင် ပြည်ထောင်စုစာရင်းစစ်ချုပ် သို့မဟုတ် ဒုတိယစာရင်းစစ်ချုပ်အဖြစ် ခန့်အပ်တာဝန်ပေးခြင်းခံရသည့်နေ့မှစ၍ မိမိ ရာထူးသက်တမ်းအတွင်း ယင်းပါတီအဖွဲ့အစည်း၏ ပါတီလုပ်ငန်းများတွင် ပါဝင်ဆောင်ရွက်ခြင်းမပြုရ။

(ဇ) (၁) ပြည်ထောင်စုစာရင်းစစ်ချုပ် သို့မဟုတ် ဒုတိယစာရင်းစစ်ချုပ်တို့အား ခန့်အပ်တာဝန်ပေးသည့် နိုင်ငံတော်သမ္မတသည် ရာထူးသက်တမ်းမကုန်ဆုံးမီ နှုတ်ထွက်သွားသောကြောင့်ဖြစ်စေ၊ ကွယ်လွန်သောကြောင့် ဖြစ်စေ၊ တစ်စုံတစ်ခုသောအကြောင်းကြောင့်ဖြစ်စေ၊ နိုင်ငံတော်သမ္မတရာထူးလစ်လပ်ပါက အစားထိုးရွေးချယ်တင် မြှောက်လိုက်သည့် နိုင်ငံတော်သမ္မတအသစ်သည် ယင်းတို့အားဆက်လက်တာဝန်ပေးနိုင်သည်။ သို့မဟုတ် ဖွဲ့စည်းပုံ အခြေခံဥပဒေပါ ပြဋ္ဌာန်းချက်များနှင့်အညီ ပြည်ထောင်စုစာရင်းစစ်ချုပ်အသစ်နှင့် ဒုတိယစာရင်းစစ်ချုပ်အသစ်များကို ခန့်အပ်တာဝန်ပေးနိုင်သည်။ ယင်းသို့ ခန့်အပ်တာဝန်ပေးမည်ဆိုပါက ပြည်ထောင်စုစာရင်းစစ်ချုပ်အသစ်နှင့် ဒုတိယ စာရင်းစစ်ချုပ်အသစ်များကို ခန့်အပ်တာဝန်ပေးပြီးသည့်အချိန်ထိ ပြည်ထောင်စုစာရင်းစစ်ချုပ်နှင့် ဒုတိယစာရင်းစစ် ချုပ်တို့အား ယင်းတို့၏လုပ်ငန်းတာဝန်များကို ဆက်လက်ထမ်းဆောင်စေနိုင်သည်။

(၂) အစားထိုးခန့်အပ်တာဝန်ပေးခြင်းခံရသည့် ပြည်ထောင်စုစာရင်းစစ်ချုပ်အသစ်နှင့် ဒုတိယစာရင်းစစ်ချုပ် အသစ်တို့၏ ရာထူးသက်တမ်းသည် နိုင်ငံတော်သမ္မတအသစ်၏ ကျန်ရှိသည့် ရာထူးသက်တမ်းကုန်ဆုံးသည်အထိ သာ ဖြစ်ရမည်။

(ဈ) ပြည်ထောင်စုစာရင်းစစ်ချုပ်နှင့် ဒုတိယစာရင်းစစ်ချုပ်တို့၏ တာဝန်များ၊ လုပ်ပိုင်ခွင့်များ၊ ရပိုင်ခွင့်များကို ဥပဒေပြဋ္ဌာန်း၍ သတ်မှတ်ရမည်။

၁၇။ ပြည်ထောင်စုစာရင်းစစ်ချုပ်၊ ဒုတိယစာရင်းစစ်ချုပ်တို့၏ အဆင့်သတ်မှတ်ခြင်းနှင့်စပ်လျဉ်းပြီး-
- ပြည်ထောင်စုစာရင်းစစ်ချုပ်နှင့် ဒုတိယစာရင်းစစ်ချုပ်တို့၏ တာဝန်များ၊ လုပ်ပိုင်ခွင့်များ၊ ရပိုင်ခွင့်များကို၊ ဥပဒေဖြင့်ပြဋ္ဌာန်းသတ်မှတ်သည့်အခါ မှီငြမ်းပြုနိုင်ရေးအတွက် ပြည်ထောင်စုစာရင်းစစ်ချုပ်ကို ပြည်ထောင်စုဝန်ကြီး အဆင့်သတ်မှတ်သည်။ ဒုတိယစာရင်းစစ်ချုပ်ကို ဒုတိယဝန်ကြီးအဆင့်သတ်မှတ်သည်။

၁၈။ ပြည်ထောင်စုရာထူးအဖွဲ့ဖွဲ့စည်းခြင်းနှင့်စပ်လျဉ်းပြီး-
(က) နိုင်ငံတော်သမ္မတသည် နိုင်ငံဝန်ထမ်းရွေးချယ်ရေး၊ လေ့ကျင့်ရေးတာဝန်နှင့် နိုင်ငံဝန်ထမ်းစည်းမျဉ်း စည်းကမ်း သတ်မှတ်ရေးတာဝန်များ ထမ်းဆောင်နိုင်ရန် ပြည်ထောင်စုရာထူးအဖွဲ့ဖွဲ့စည်းရမည်။

(ခ) နိုင်ငံတော်သမ္မတသည် အောက်ဖော်ပြပါအရည်အချင်းများနှင့် ပြည့်စုံသူအား ပြည်ထောင်စုရာထူးဝန်အဖွဲ့ ဥက္ကဋ္ဌနှင့် အဖွဲ့ဝင်များအဖြစ်ခန့်အပ်တာဝန်ပေးရမည်-

(၁) အသက် ၅၀ နှစ်ပြည့်ပြီးသူ၊

- (၂) အသက်ကန့်သတ်ချက်မှအပ ပြည်သူ့လွှတ်တော်ကိုယ်စားလှယ်များအတွက် သတ်မှတ်ထားသည့် အရည်အချင်းများနှင့်ပြည့်စုံသူ၊
- (၃) အတွေ့အကြုံရင့်ကျက်သော အသိပညာရှင်၊ အတတ်ပညာရှင်၊
- (၄) နိုင်ငံတော်နှင့် နိုင်ငံသားများအပေါ် သစ္စာရှိသူ၊
- (၅) နိုင်ငံရေးပါတီမဟုတ်သူ၊
- (၆) လွှတ်တော်ကိုယ်စားလှယ်မဟုတ်သူ၊
- (ဂ) ပြည်ထောင်စုရာထူးဝန်အဖွဲ့ဥက္ကဋ္ဌသည် နိုင်ငံတော်သမ္မတအားလည်းကောင်း၊ အဖွဲ့ဝင်များသည် ပြည်ထောင်စုရာထူးဝန်အဖွဲ့ဥက္ကဋ္ဌနှင့် ယင်းမှတစ်ဆင့် နိုင်ငံတော်သမ္မတအားလည်းကောင်း တာဝန်ခံရမည်။
- (ဃ) ပြည်ထောင်စုရာထူးဝန်အဖွဲ့ဥက္ကဋ္ဌနှင့် အဖွဲ့ဝင်များ၏ ရာထူးသက်တမ်းသည် သာမန်အားဖြင့် နိုင်ငံတော် သမ္မတ၏ ရာထူးသက်တမ်းအတိုင်းဖြစ်သည်။
- (င) ပြည်ထောင်စုရာထူးဝန်အဖွဲ့ဖွဲ့စည်းခြင်း၊ ဥက္ကဋ္ဌနှင့်အဖွဲ့ဝင်တို့၏ တာဝန်များ၊ လုပ်ပိုင်ခွင့်များ၊ ရပိုင်ခွင့်များ၊ ရာထူးမှနှုတ်ထွက်ခြင်း၊ တာဝန်မှရပ်ဆိုင်းခြင်းတို့ကို ဥပဒေပြဌာန်း၍ သတ်မှတ်ရမည်။

၁၉။ ပြည်ထောင်စုရာထူးဝန်အဖွဲ့ ဥက္ကဋ္ဌ၏ အဆင့်သတ်မှတ်ခြင်းနှင့်စပ်လျဉ်းပြီး-
 - ပြည်ထောင်စုရာထူးဝန်အဖွဲ့ ၏ဥက္ကဋ္ဌ၏ တာဝန်များ၊ လုပ်ပိုင်ခွင့်များ၊ ရပိုင်ခွင့်များကို ဥပဒေဖြင့်ပြဌာန်း သတ်မှတ်သည့်အခါ မှီငြမ်းပြုနိုင်ရေးအတွက် ပြည်ထောင်စုရာထူးဝန်အဖွဲ့ဥက္ကဋ္ဌအား ပြည်ထောင်စုဝန်ကြီးအဆင့် သတ်မှတ်သည်။

၂၀။ တိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ်အကြီးအကဲနှင့် တိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ်အစိုးရအဖွဲ့ဝင်များ၏ အခေါ်အဝေါ်နှင့်စပ်လျဉ်းပြီး-

- (က) တိုင်းဒေသကြီးသို့မဟုတ် ပြည်နယ်အကြီးအကဲကို တိုင်းဒေသကြီးသို့မဟုတ် ပြည်နယ်ဝန်ကြီးချုပ် (**Chief Minister of the Region or State**) ဟု ခေါ်ဝေါ်ရမည်။
- (ခ) တိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ်အစိုးရအဖွဲ့ဝင်ကို တိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ်ဝန်ကြီး (**Minister of the Region or State**) ဟုခေါ်ဝေါ်ရမည်။

၂၁။ တိုင်းဒေသကြီးအစိုးရအဖွဲ့ သို့မဟုတ် ပြည်နယ်အစိုးရအဖွဲ့ကို ဖွဲ့စည်းခြင်းနှင့် တိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ်ဝန်ကြီးချုပ် ခန့်အပ်တာဝန်ပေးခြင်းနှင့်စပ်လျဉ်းပြီး-

- (က) တိုင်းဒေသကြီးတိုင်းတွင် တိုင်းဒေသကြီးအစိုးရအဖွဲ့ ၊ ပြည်နယ်တိုင်းတွင် ပြည်နယ်အစိုးရအဖွဲ့ အသီးသီး ဖွဲ့စည်းထားရှိသည်။
- (ခ) တိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ်အစိုးရအဖွဲ့ကို အောက်ဖော်ပြပါပုဂ္ဂိုလ်များဖြင့် ဖွဲ့စည်းသည်-
 - (၁) တိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ် ဝန်ကြီးချုပ်၊
 - (၂) တိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ် ဝန်ကြီးများ၊
 - (၃) တိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ် ဥပဒေချုပ်၊
- (ဂ) နိုင်ငံတော်သမ္မတသည် သက်ဆိုင်ရာတိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ်လွှတ်တော်၏သဘောတူညီချက် ဖြင့်-
 - (၁) တိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ်ဝန်ကြီးဌာနများကို လိုအပ်သလိုသတ်မှတ်နိုင်သည်။ ထို့အပြင် သတ်မှတ်ဝန်ကြီးဌာနများကို ပြင်ဆင်ခြင်း၊ ဖြည့်စွက်ခြင်းပြုနိုင်သည်။
 - (၂) တိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ်ဝန်ကြီးဦးရေကို လိုအပ်သလိုသတ်မှတ်နိုင်သည်။ ထို့ပြင် သတ်မှတ်ဦးရေကို တိုးခြင်း၊ လျှော့ခြင်းပြုနိုင်သည်။
- (ဃ) တိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ်ဝန်ကြီးချုပ်နှင့် ဝန်ကြီးများသည် အောက်ပါအရည်အချင်းများနှင့် ပြည့်စုံရမည်-

- (၁) အသက် ၃၅ နှစ်ပြည့်ပြီးသူ၊
- (၂) အသက်ကန့်သတ်ချက်မှအပ တိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ်လွှတ်တော်ကိုယ်စားလှယ်များ အတွက် သတ်မှတ်ထားသည့်အရည်အချင်းနှင့် ပြည့်စုံသူ၊
- (၃) နိုင်ငံတော်နှင့် နိုင်ငံသားများအပေါ် သစ္စာရှိသူ၊
- (င) နိုင်ငံတော်သမ္မတသည် သက်ဆိုင်ရာတိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ်ဝန်ကြီးချုပ်အဖြစ် ခန့်အပ်တာဝန်ပေးရန်-
 - (၁) သက်ဆိုင်ရာတိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ်လွှတ်တော်ကိုယ်စားလှယ်များထဲက သတ်မှတ်ထားသည့် အရည်အချင်းများနှင့်ပြည့်စုံသော သင့်လျော်သည့်လွှတ်တော်ကိုယ်စားလှယ်တစ်ဦးအား ရွေးချယ်ရမည်။
 - (၂) ရွေးချယ်ထားသည့် လွှတ်တော်ကိုယ်စားလှယ်၏ အမည်စာရင်းကို သက်ဆိုင်ရာတိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ်လွှတ်တော်သို့ပေးပို့လျက် သဘောတူညီချက်ရယူရမည်။
- (စ) နိုင်ငံတော်သမ္မတသည် တိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ်လွှတ်တော်၏ သဘောတူညီချက်ရရှိပြီးသည့် လွှတ်တော်ကိုယ်စားလှယ်အား သက်ဆိုင်ရာ တိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ်ဝန်ကြီးချုပ်အဖြစ် ခန့်အပ်တာဝန်ပေးရမည်။
- (ဆ) တိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ်ဝန်ကြီးချုပ်အတွက် သတ်မှတ်ထားသောအရည်အချင်းများနှင့် မပြည့်စုံကြောင်း အထင်အရှားမပြနိုင်ပါက တိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ်လွှတ်တော်သည် နိုင်ငံတော်သမ္မတက အမည်စာရင်းတင်သွင်းသည့် လွှတ်တော်ကိုယ်စားလှယ်အား တိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ်ဝန်ကြီးချုပ်အဖြစ် ခန့်အပ်တာဝန်ပေးရန်ငြင်းပယ်ခွင့်မရှိစေရ။
- (ဇ) နိုင်ငံတော်သမ္မတသည် တိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ်ဝန်ကြီးချုပ်အဖြစ် ခန့်အပ်တာဝန်ပေးရန် တိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ်လွှတ်တော်၏ သဘောတူညီချက်မရရှိသည့် ပုဂ္ဂိုလ်အစား အမည်စာရင်းသစ်ကို တိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ်လွှတ်တော်သို့ ထပ်မံတင်သွင်းခွင့်ရှိသည်။

၂၂။ တိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ်ဝန်ကြီးများခန့်အပ်တာဝန်ပေးခြင်းနှင့်စပ်လျဉ်းပြီး-

(က) တိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ်ဝန်ကြီးချုပ်သည် တိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ်ဝန်ကြီးများအဖြစ် ခန့်အပ်တာဝန်ပေးရန်-

- (၁) သက်ဆိုင်ရာ တိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ်လွှတ်တော်ကိုယ်စားလှယ်များထဲကဖြစ်စေ၊ လွှတ်တော်ကိုယ်စားလှယ်မဟုတ်သူများထဲကဖြစ်စေ၊ သတ်မှတ်သည့်အရည်အချင်းနှင့် ပြည့်စုံသော သင့်လျော်သည့်ပုဂ္ဂိုလ်များကို ရွေးချယ်ရမည်။
- (၂) လုံခြုံရေးနှင့် နယ်စပ်ရေးရာတာဝန်ပေးအပ်နိုင်ရန် တပ်မတော်ကာကွယ်ရေးဦးစီးချုပ်ထံမှ သင်လျှင် သည့် တပ်မတော်သားများ၏အမည်စာရင်းကို တောင်းခံရမည်။
- (၃) သက်ဆိုင်ရာတိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ်အတွင်းရှိ ကိုယ်ပိုင်အုပ်ချုပ်ခွင့်ရ တိုင်းဦးစီးအဖွဲ့ သို့မဟုတ် ကိုယ်ပိုင်အုပ်ချုပ်ခွင့်ရ ဒေသဦးစီးအဖွဲ့ထံမှ ယင်းတို့၏ ဥက္ကဋ္ဌအမည်စာရင်းကို ရယူရမည်။
- (၄) သက်ဆိုင်ရာတိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ်အတွင်းရှိ တိုင်းရင်းသားလူမျိုးများရေးရာ ဆောင်ရွက်ရန်အတွက် ရွေးကောက်တင်မြှောက်ထားသည့် လွှတ်တော်ကိုယ်စားလှယ်များ၏ အမည်စာရင်းကို သက်ဆိုင်ရာရွေးကောက်ပွဲကော်မရှင်ထံမှ ရယူရမည်။
- (ခ) တိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ်ဝန်ကြီးချုပ်သည် မိမိရွေးချယ်ထားသည့် ပုဂ္ဂိုလ်များနှင့် တပ်မတော်ကာကွယ်ရေးဦးစီးချုပ်ထံမှ ရရှိသည့် တပ်မတော်သားများ၏အမည်စာရင်းကို စုစည်းပြီး သက်ဆိုင်ရာ တိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ်လွှတ်တော်ထံသို့တင်သွင်းလျက် သဘောတူညီချက်ရယူရမည်။

(ဂ) တိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ်ဝန်ကြီးများအတွက် သတ်မှတ်ထားသော အရည်အချင်းများနှင့် မပြည့်စုံကြောင်းအထင်အရှားမပြသနိုင်ပါက တိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ်လွှတ်တော်သည် တိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ်ဝန်ကြီးချုပ်က အမည်စာရင်းတင်သွင်းသည့် ပုဂ္ဂိုလ်များအား တိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ်ဝန်ကြီးများအဖြစ် ခန့်အပ်တာဝန်ပေးရန် ငြင်းပယ်ခွင့်မရှိစေရ။

(ဃ) တိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ်ဝန်ကြီးချုပ်သည် တိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ်ဝန်ကြီးအဖြစ် ခန့်အပ်တာဝန်ပေးရန် တိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ်လွှတ်တော်၏ သဘောတူညီချက်မရရှိသည့် ပုဂ္ဂိုလ်အစား အမည်စာရင်းအသစ်ကို သက်ဆိုင်ရာ တိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ်လွှတ်တော်သို့ ထပ်မံတင်သွင်းခွင့်ရှိသည်။

(င) တိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ်ဝန်ကြီးချုပ်သည် တိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ်လွှတ်တော်၏ သဘောတူညီချက်ရရှိပြီးသည့် ပုဂ္ဂိုလ်များနှင့် ကိုယ်ပိုင်အုပ်ချုပ်ခွင့်ရ တိုင်းဥက္ကဋ္ဌ သို့မဟုတ် ကိုယ်ပိုင်အုပ်ချုပ်ခွင့်ရဒေ သဥက္ကဋ္ဌများ၏ အမည်စာရင်းနှင့် တိုင်းရင်းသားလူမျိုးရေးရာဆောင်ရွက်ရန် ရွေးကောက်တင်မြှောက်ထားသည့် လွှတ်တော်ကိုယ်စားလှယ်များ၏ အမည်စာရင်းပါ ပုဂ္ဂိုလ်များအား တိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ်ဝန်ကြီးများ အဖြစ်ခန့်အပ်တာဝန်ပေးရန် နိုင်ငံတော်သမ္မတထံ တင်ပြရမည်။

(စ) နိုင်ငံတော်သမ္မတသည် တိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ်ဝန်ကြီးချုပ်ကတင်ပြလာသည့် ပုဂ္ဂိုလ်များအား သက်ဆိုင်ရာတိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ်ဝန်ကြီးများအဖြစ် ခန့်အပ်တာဝန်ပေးရမည်။ ထိုသို့ခန့်အပ်တာဝန် ပေးရာတွင် တိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ်ဝန်ကြီးတစ်ဦးချင်းအလိုက် တာဝန်ယူရမည့် ဝန်ကြီးဌာန သို့မဟုတ် ဝန်ကြီးဌာနများကို သက်ဆိုင်ရာဝန်ကြီးချုပ်နှင့်ညှိနှိုင်းလျက် သတ်မှတ်ပေးရမည်။

(ဆ) နိုင်ငံတော်သမ္မတသည်-

(၁) တိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ်ဝန်ကြီးများဖြစ်သည့် ကိုယ်ပိုင်အုပ်ချုပ်ခွင့်ရ တိုင်းဥက္ကဋ္ဌနှင့် ကိုယ်ပိုင်အုပ်ချုပ်ခွင့်ရဒေသဥက္ကဋ္ဌများအား သက်ဆိုင်ရာကိုယ်ပိုင်အုပ်ချုပ်ခွင့်ရ တိုင်း သို့မဟုတ် ကိုယ်ပိုင်အုပ်ချုပ်ခွင့်ရဒေသရေးရာများကို ဆောင်ရွက်ရန် တာဝန်ပေးအပ်ရမည်။

(၂) တိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ်ဝန်ကြီးများဖြစ်သည့် တိုင်းရင်းသားလူမျိုးရေးရာဆောင်ရွက် ရန်ရွေးကောက်တင်မြှောက်ထားသည့် လွှတ်တော်ကိုယ်စားလှယ်များအား သက်ဆိုင်ရာ တိုင်းရင်းသားလူမျိုးရေးရာများကို ဆောင်ရွက်ရန်တာဝန်ပေးအပ်ရမည်။

(ဇ) သက်ဆိုင်ရာကိုယ်ပိုင်အုပ်ချုပ်ခွင့်ရ တိုင်းဥက္ကဋ္ဌ သို့မဟုတ် ကိုယ်ပိုင်အုပ်ချုပ်ခွင့်ရဒေသဥက္ကဋ္ဌအား လည်း ကောင်း၊ သက်ဆိုင်ရာတိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ်အတွင်းရှိ တိုင်းရင်းသားလူမျိုးရေးရာဆောင်ရွက်ရန် ရွေးကောက်တင်မြှောက်ထားသည့် လွှတ်တော်ကိုယ်စားလှယ်အားလည်းကောင်း ၊ တိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ်ဝန်ကြီးအဖြစ် ခန့်အပ်တာဝန်ပေးရာတွင် နိုင်ငံတော်သမ္မတသည် ဖွဲ့စည်းအုပ်ချုပ်ပုံအခြေခံဥပဒေတွင် သတ်မှတ်ထားသည့် အကန့်အသတ်ချက်ကို လျော့ပေါ့စဉ်းစားနိုင်သည်။

(ဈ) နိုင်ငံတော်သမ္မတသည် ဝန်ကြီးချုပ်နှင့်ညှိနှိုင်း၍ ကိုယ်ပိုင်အုပ်ချုပ်ခွင့်ရ တိုင်း သို့မဟုတ် ကိုယ်ပိုင်အုပ်ချုပ်ခွင့် ရဒေသဆိုင်ရာ ဝန်ကြီးများအားလည်းကောင်း၊ တိုင်းရင်းသားလူမျိုးရေးရာဝန်ကြီးများအားလည်းကောင်း၊ အခြား ဝန်ကြီးဌာနများကိုလည်း ပူးတွဲတာဝန်ပေးအပ်နိုင်သည်။

(ည) တိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ်ဝန်ကြီးချုပ်သည် လုံခြုံရေးနှင့်နယ်စပ်ရေးရာတာဝန်များမှအပ အခြားတာဝန်များအတွက် တပ်မတော်သားများအား တိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ်ဝန်ကြီးအဖြစ် ခန့်အပ်တာဝန်ပေးလိုလျှင် တပ်မတော်ကာကွယ်ရေးဦးစီးချုပ်ထံမှ အမည်စာရင်းတောင်းခံ၍ ယင်းအမည်စာရင်းကို သက်ဆိုင်ရာတိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ်လွှတ်တော်သဘောတူညီချက်ရယူလျက် နိုင်ငံတော်သမ္မတထံ တင်ပြရမည်။

(ဋ) နိုင်ငံတော်သမ္မတသည် တိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ်ဝန်ကြီးချုပ်နှင့် ဝန်ကြီးများခန့်အပ်တာဝန်ပေး ခြင်းများကို သက်ဆိုင်ရာတိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ်လွှတ်တော်သို့လည်းကောင်း၊ ပြည်ထောင်စုလွှတ်တော် သို့လည်းကောင်း၊ အကြောင်းကြားရမည်။

(ဌ) (၁) တိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ်ဝန်ကြီးချုပ်သည် နိုင်ငံတော်သမ္မတအား တာဝန်ခံရမည်။

(၂) တိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ်ဝန်ကြီးများသည် သက်ဆိုင်ရာတိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ်

ဝန်ကြီးချုပ်အားလည်းကောင်း၊ သက်ဆိုင်ရာတိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ်ဝန်ကြီးချုပ်မှတစ်ဆင့် နိုင်ငံတော်သမ္မတအားလည်းကောင်း တာဝန်ခံရမည်။

(၃) တိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ်ဝန်ကြီးချုပ်နှင့် ဝန်ကြီးများ၏ရာထူးသက်တမ်းသည် သာမန်အားဖြင့် နိုင်ငံတော်သမ္မတ၏ ရာထူးသက်တမ်းအတိုင်းဖြစ်ရမည်။

၂၃။ တိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ်ဝန်ကြီးချုပ် သို့မဟုတ် ဝန်ကြီးတစ်ဦးဦးအပေါ် စွပ်စွဲပြစ်တင်ခြင်းနှင့်စပ်လျဉ်း ပြီး-

(က) တိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ်ဝန်ကြီးချုပ် သို့မဟုတ် ဝန်ကြီးတစ်ဦးဦးအား အောက်ပါအကြောင်း တစ်ရပ်ရပ်ကြောင့် စွပ်စွဲပြစ်တင်နိုင်သည်-

- (၁) နိုင်ငံတော်၏ ကျေးဇူးသစ္စာတော်ကို ဖောက်ဖျက်ခြင်း၊
- (၂) ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေပါ ပြဋ္ဌာန်းချက်တစ်ရပ်ရပ်ကို ဖောက်ဖျက်ကျူးလွန်ခြင်း၊
- (၃) အကျင့်သိက္ခာပျက်ပြားခြင်း၊
- (၄) ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေတွင်ပြဋ္ဌာန်းထားသည့် တိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ်ဝန်ကြီးချုပ်နှင့် ဝန်ကြီး၏အရည်အချင်းပျက်ယွင်းခြင်း။

(ခ) တိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ်ဝန်ကြီးတစ်ဦးဦးအပေါ် ဖော်ပြပါအကြောင်းတစ်ရပ်ရပ်ဖြင့် စွပ်စွဲပြစ် တင်လိုပါက သက်ဆိုင်ရာတိုင်းဒေသကြီးလွှတ်တော် သို့မဟုတ် ပြည်နယ်လွှတ်တော်ကိုယ်စားလှယ် စုစုပေါင်းဦးရေ အနက် အနည်းဆုံး လေးပုံတစ်ပုံက လက်မှတ်ရေးထိုးပြီး မိမိတို့၏စွပ်စွဲချက်များကို သက်ဆိုင်ရာလွှတ်တော်ဥက္ကဋ္ဌထံ တင်ပြရမည်။

(ဂ) သက်ဆိုင်ရာလွှတ်တော်ဥက္ကဋ္ဌသည် စုံစမ်းစစ်ဆေးရေးအဖွဲ့ကိုဖွဲ့စည်း၍ စွပ်စွဲချက်ကို စုံစမ်းစစ်ဆေးရမည်။ စုံစမ်းစစ်ဆေးရမည့်လုပ်ငန်းပမာဏကိုထောက်ရှု၍ စုံစမ်းစစ်ဆေးမှုပြီးစီးရမည့်ကာလကိုလည်း သတ်မှတ်ပေးရမည်။

(ဃ) စွပ်စွဲချက်ကို စုံစမ်းစစ်ဆေးသည့်အခါ စွပ်စွဲပြစ်တင်ခြင်းခံရသော တိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ်ဝန်ကြီး ချုပ် သို့မဟုတ် ဝန်ကြီးအား ကိုယ်တိုင်သော်လည်းကောင်း၊ ကိုယ်စားလှယ်ဖြင့်သော်လည်းကောင်း ချေပခွင့်ပေး ရမည်။

(င) (၁) တိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ်ဝန်ကြီးချုပ် သို့မဟုတ် ဝန်ကြီးတစ်ဦးဦးအပေါ် သက်ဆိုင်ရာတိုင်း ဒေသကြီးလွှတ်တော် သို့မဟုတ် ပြည်နယ်လွှတ်တော်၏စွပ်စွဲပြစ်တင်မှုနှင့်စပ်လျဉ်း၍ စုံစမ်းစစ်ဆေးရေးအဖွဲ့ က စုံစမ်းစစ်ဆေးတွေ့ရှိချက်များကို တင်ပြလာလျှင် လွှတ်တော်ဥက္ကဋ္ဌသည် သက်ဆိုင်ရာတိုင်းဒေသလွှတ် တော် သို့မဟုတ် ပြည်နယ်လွှတ်တော်သို့ တင်ပြရမည်။ သက်ဆိုင်ရာလွှတ်တော်ကိုယ်စားလှယ် စုစုပေါင်း ဦးရေ အနည်းဆုံးသုံးပုံနှစ်ပုံက စွပ်စွဲပြစ်တင်မှုသည် မှန်ကန်၍ စွပ်စွဲခံရသူသည် တိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ်ဝန်ကြီးချုပ် သို့မဟုတ် ဝန်ကြီးရာထူးတွင် ဆက်လက်ထမ်းရွက်စေရန်မသင့်ကြောင်း ဆုံးဖြတ်လျှင် ဥက္ကဋ္ဌသည် ထိုဆုံးဖြတ်ချက်ကို နိုင်ငံတော်သမ္မတထံ တင်ပြအစီရင်ခံရမည်။

(၂) နိုင်ငံတော်သမ္မတသည် တင်ပြချက်ရရှိလျှင် စွပ်စွဲပြစ်တင်ခြင်းခံရသည့် တိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ်ဝန်ကြီးချုပ် သို့မဟုတ် ဝန်ကြီးအား ရာထူးမှရပ်စဲရမည်။

(၃) စွပ်စွဲပြစ်တင်မှုသည် မမှန်ကန်ကြောင်း သက်ဆိုင်ရာလွှတ်တော်ကဆုံးဖြတ်လျှင် ထိုသို့ဆုံးဖြတ်ကြောင်း ကို လွှတ်တော်ဥက္ကဋ္ဌသည် နိုင်ငံတော်သမ္မတထံ တင်ပြအစီရင်ခံရမည်။

၂၄။ တိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ်ဝန်ကြီးချုပ် သို့မဟုတ် ဝန်ကြီးတစ်ဦးဦးနှုတ်ထွက်ခြင်း၊ တာဝန်မှရပ်စဲခြင်း၊ လစ်လပ်ရာထူးနေရာဖြည့်စွက်ခန့်ထားခြင်း စသည်တို့နှင့်စပ်လျဉ်းပြီး-

(က) တိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ်ဝန်ကြီးချုပ် သို့မဟုတ် ဝန်ကြီးတစ်ဦးဦးသည် ရာထူးသက်တမ်း မကုန်ဆုံးမီ အကြောင်းတစ်ခုခုကြောင့် မိမိသဘောဆန္ဒအလျောက် ရာထူးမှနှုတ်ထွက်လိုလျှင် ထိုသို့နှုတ်ထွက်လို ကြောင်း နိုင်ငံတော်သမ္မတထံ စာဖြင့်တင်ပြပြီး ရာထူးမှနှုတ်နိုင်သည်။

(ခ) နိုင်ငံတော်သမ္မတသည်-

- (၁) လုပ်ငန်းတာဝန်ကို ကျေပွန်စွာမထမ်းဆောင်နိုင်သော တိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ်ဝန်ကြီးချုပ် ဝန်ကြီးအား ရာထူးမှနှုတ်ထွက်ရန် ညွှန်ကြားနိုင်သည်။ ညွှန်ကြားသည့်အတိုင်း လိုက်နာခြင်းမပြုလျှင် တာဝန်မှရပ်စဲရမည်။
- (၂) ရာထူးမှနှုတ်ထွက်ရမည့် သို့မဟုတ် တာဝန်မှရပ်စဲခံရမည့် တပ်မတော်သား တိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ်ဝန်ကြီးနှင့်ပတ်သက်လျှင် တပ်မတော်ကာကွယ်ရေးဦးစီးချုပ်နှင့် ညှိနှိုင်းဆောင်ရွက်ရမည်။
- (ဂ) ရာထူးမှနှုတ်ထွက်ခြင်းကြောင့်ဖြစ်စေ၊ တာဝန်မှရပ်စဲခံရခြင်းကြောင့်ဖြစ်စေ၊ ကွယ်လွန်ခြင်းကြောင့်ဖြစ်စေ၊ အခြားအကြောင်းတစ်ခုခုကြောင့်ဖြစ်စေ၊ တိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ်ဝန်ကြီးချုပ် သို့မဟုတ် ဝန်ကြီးရာထူး နေရာလစ်လပ်လာလျှင် နိုင်ငံတော်သမ္မတသည် တိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ်ဝန်ကြီးချုပ် သို့မဟုတ် ဝန်ကြီး များ ခန့်အပ်တာဝန်ပေးခြင်းနှင့်စပ်လျဉ်း၍ ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေပါ သက်ဆိုင်ရာပြဌာန်းချက်များနှင့်အညီ လစ်လပ် သည့်ရာထူးနေရာတွင် ဖြည့်စွက်ခန့်ထားနိုင်သည်။ ထိုသို့ဖြည့်စွက်ခန့်ထားခြင်းခံရသည့် ပုဂ္ဂိုလ်၏ ရာထူးသက်တမ်း သည် နိုင်ငံတော်သမ္မတ၏ ကျန်ရှိသည့်ရာထူးသက်တမ်းအတွက်သာ ဖြစ်စေရမည်။
- (ဃ) (၁) တိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ်ဝန်ကြီးသည် နိုင်ငံဝန်ထမ်းဖြစ်လျှင် တိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ်ဝန်ကြီးအဖြစ် ခန့်အပ်ခြင်းခံရသည့်နေ့မှစ၍ တည်ဆဲဝန်ထမ်းစည်းမျဉ်းစည်းကမ်းများနှင့်အညီ နိုင်ငံဝန်ထမ်း အဖြစ်မှ အငြိမ်းစားယူပြီးဖြစ်သည်ဟု မှတ်ယူရမည်။
- (၂) တိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ်အစိုးရအဖွဲ့များ၏ လုံခြုံရေးနှင့် နယ်စပ်ရေးရာဝန်ကြီးဌာနများ တွင် တိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ်ဝန်ကြီးအဖြစ် ခန့်ထားခြင်းခံရသော တပ်မတော်သားများသည် တပ်မတော်မှအငြိမ်းစားယူရန် သို့မဟုတ် နှုတ်ထွက်ရန်မလို။
- (င) တိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ်ဝန်ကြီးချုပ်နှင့် ဝန်ကြီးများ၏ တာဝန်များ၊ လုပ်ပိုင်ခွင့်များ၊ ရပိုင်ခွင့်များ ကိုဥပဒေပြဌာန်း၍ သတ်မှတ်ရမည်။

၂၅။ တိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ်ဝန်ကြီးချုပ်နှင့် ဝန်ကြီးတို့၏ အဆင့်သတ်မှတ်ခြင်းနှင့်စပ်လျဉ်းပြီး-
 - တိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ်ဝန်ကြီးချုပ်နှင့် ဝန်ကြီးတို့၏ တာဝန်၊ လုပ်ပိုင်ခွင့်နှင့် ရပိုင်ခွင့်များကို ဥပဒေဖြင့်ပြဌာန်းသည့်အခါ မှီငြမ်းပြုနိုင်ရေးအတွက် တိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ်ဝန်ကြီးချုပ်ကို ပြည်ထောင်စု ဝန်ကြီးအဆင့် သတ်မှတ်သည်။

၂၆။ တိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ်အထွေထွေအုပ်ချုပ်ရေးဌာန အကြီးအကဲနှင့် ပတ်သက်ပြီး-
 - တိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ်အထွေထွေအုပ်ချုပ်ရေးဌာန အကြီးအကဲသည် ရာထူးအလျောက် သက်ဆိုင်ရာတိုင်းကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ်အစိုးရအဖွဲ့၏ အတွင်းရေးမှူးဖြစ်သည်။ ထို့အပြင် တိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ်အထွေထွေအုပ်ချုပ်ရေးဌာနသည် သက်ဆိုင်ရာ တိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ်အစိုးရရုံး လည်းဖြစ်သည်။

၂၇။ တိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ်ရှေ့နေချုပ် အခေါ်ဝေါ်နှင့်စပ်လျဉ်းပြီး-
 - တိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ်ဥပဒေချုပ်ဟု ခေါ်ဝေါ်ရမည်။

၂၈။ တိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ်ဥပဒေချုပ် ခန့်အပ်တာဝန်ပေးခြင်းနှင့်စပ်လျဉ်းပြီး-
 - တိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ်ဝန်ကြီးချုပ်သည် ဥပဒေအကြံဉာဏ်များရယူနိုင်ရန်နှင့် ဥပဒေဆိုင်ရာ တာဝန်များပေးနိုင်ရန် လွှတ်တော်ကိုယ်စားလှယ်များထဲကဖြစ်စေ၊ လွှတ်တော်ကိုယ်စားလှယ်မဟုတ်သူများထဲက ဖြစ်စေ အောက်ဖော်ပြပါအရည်အချင်းများနှင့် ပြည့်စုံသူတစ်ဦးအား တိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ်ဥပဒေချုပ် အဖြစ် ခန့်အပ်တာဝန်ပေးနိုင်ရေးအတွက် သက်ဆိုင်ရာ တိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ်လွှတ်တော်သို့ တင်ပြသဘောတူညီချက်ရယူ၍ နိုင်ငံတော်သမ္မတထံတင်ပြရမည်-

(၁) အသက် ၄၀ ပြည့်ပြီးသူ၊

- (၂) အသက်ကန့်သတ်ချက်မှအပ တိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ်လွှတ်တော်ကိုယ်စားလှယ် များအတွက် သတ်မှတ်ထားသည့်အရည်အချင်းများနှင့်ပြည့်စုံသူ၊
- (၃) (ကက) တိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ်အဆင့်ထက်မနိမ့်သော တရားရေးဝန်ထမ်း သို့မဟုတ် ဥပဒေဝန်ထမ်းရာထူးတွင် အနည်းဆုံး ငါးနှစ်တာဝန်ထမ်းဆောင်ခဲ့သူ သို့မဟုတ် ခရိုင်အဆင့်ထက်မနိမ့်သော တရားရေးဝန်ထမ်း သို့မဟုတ် ဥပဒေဝန်ထမ်းရာထူးတွင် အနည်းဆုံး ၁၀ နှစ် တာဝန်ထမ်းဆောင်ခဲ့သူ သို့မဟုတ်
- (ခခ) တရားလွှတ်တော်ရှေ့နေချုပ် (ဗိလသခအေအန်) ဖြစ်လျှင် အနည်းဆုံး ၁၅ နှစ် အမှု လိုက်ပါဆောင်ရွက်ခဲ့သူ၊

(၄) နိုင်ငံတော်နှင့် နိုင်ငံသားများအပေါ်သစ္စာရှိသူ၊

(ခ) နိုင်ငံတော်သမ္မတသည် တိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ်ဥပဒေချုပ်အဖြစ်တာဝန်ပေးအပ်ရန် သက်ဆိုင်ရာ တိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ်ဝန်ကြီးချုပ်က သက်ဆိုင်ရာလွှတ်တော်၏သဘောတူညီချက်ဖြင့် တင်ပြလာသည့်ပုဂ္ဂိုလ်အား တိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ်ဥပဒေချုပ်အဖြစ် ခန့်အပ်တာဝန်ပေးရမည်။

(ဂ) တိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ်ဥပဒေချုပ်အတွက် သတ်မှတ်ထားသောအရည်အချင်းများနှင့် မပြည့်စုံကြောင်းအထင်အရှားမပြနိုင်ပါက သက်ဆိုင်ရာ တိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ်လွှတ်တော်သည် သက်ဆိုင်ရာ တိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ်ဝန်ကြီးချုပ်က အမည်စာရင်းတင်သွင်းသည့်ပုဂ္ဂိုလ်အား တိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ်ဥပဒေချုပ်အဖြစ် ခန့်အပ်တာဝန်ပေးရန် ငြင်းပယ်ခွင့်မရှိစေရ။

(ဃ) တိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ်ဝန်ကြီးချုပ်သည် တိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ်ဥပဒေချုပ်အဖြစ် ခန့်အပ်တာဝန်ပေးရန် တိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ်လွှတ်တော်၏ သဘောတူညီချက်မရရှိသည့်ပုဂ္ဂိုလ်အစား အမည်စာရင်းသစ်ကို သက်ဆိုင်ရာ တိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ်လွှတ်တော်သို့ ထပ်မံတင်သွင်းခွင့်ရှိသည်။

(င) တိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ်ဥပဒေချုပ်သည် သက်ဆိုင်ရာ တိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ် အစိုးရအဖွဲ့ဝင်ဖြစ်သည်။

(စ) တိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ်ဥပဒေချုပ်သည် သက်ဆိုင်ရာ တိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ် ဝန်ကြီးချုပ်မှတစ်ဆင့် နိုင်ငံတော်သမ္မတအားလည်းကောင်း၊ ပြည်ထောင်စုရှေ့နေချုပ်အားလည်းကောင်း၊ တိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ်ဝန်ကြီးချုပ်အားလည်းကောင်း တာဝန်ခံရမည်။

(ဆ) တိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ်ဥပဒေချုပ်အား စွပ်စွဲပြစ်တင်ရန်ကိစ္စပေါ်ပေါက်လျှင် တိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ်ဝန်ကြီးချုပ် သို့မဟုတ် ဝန်ကြီးတစ်ဦးဦးအားစွပ်စွဲပြစ်တင်ရန် ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေပါ ပြဋ္ဌာန်းချက်များနှင့်အညီ ဆောင်ရွက်ရမည်။

(ဇ) ရာထူးမှနှုတ်ထွက်ခြင်း၊ တာဝန်မှရပ်စဲခြင်း၊ လစ်လပ်သည်ရာထူးနေရာတွင် ဖြည့်စွက်ခန့်ထားခြင်း၊ နိုင်ငံဝန်ထမ်းဖြစ်ပါက အငြိမ်းစားယူပြီးဖြစ်သည်ဟု မှတ်ယူခြင်းတို့နှင့်စပ်လျဉ်း၍ တိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ်ဝန်ကြီးချုပ်သည် သို့မဟုတ် ဝန်ကြီးများအတွက်သတ်မှတ်ထားသည့် ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေပါ ပြဋ္ဌာန်းချက်များသည် တိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ်ဥပဒေချုပ်နှင့်လည်း သက်ဆိုင်စေရမည်။

(ဈ) တိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ်ဥပဒေချုပ်၏တာဝန်များ၊ လုပ်ပိုင်ခွင့်များ၊ ရပိုင်ခွင့်များကို ဥပဒေပြဋ္ဌာန်း၍ သတ်မှတ်ရမည်။

၂၉။ တိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ်ဥပဒေချုပ်၏ အဆင့်သတ်မှတ်ခြင်းနှင့်စပ်လျဉ်းပြီး-

- တိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ်ဥပဒေချုပ်၏ တာဝန်၊ လုပ်ပိုင်ခွင့်နှင့်၊ ရပိုင်ခွင့်များကို ဥပဒေဖြင့်ပြဋ္ဌာန်း သတ်မှတ်သည့်အခါ မှီငြမ်းပြုနိုင်ရေးအတွက် တိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ်ဥပဒေချုပ်၏အဆင့်ကို တိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ်ဝန်ကြီးအဆင့်သတ်မှတ်သည်။

၃၀။ တိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ်စာရင်းစစ်ချုပ်အခေါ်အဝေါ်နှင့်စပ်လျဉ်းပြီး-

- တိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ်စာရင်းစစ်ချုပ်ဟုခေါ်ဝေါ်ရမည်။

၃၁။ တိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ်စာရင်းစစ်ချုပ် ခန့်အပ်တာဝန်ပေးခြင်းနှင့်စပ်လျဉ်းပြီး-

(က) တိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ်အရသုံးငွေစာရင်းများကို စစ်ဆေး၍ သက်ဆိုင်ရာ တိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ်လွှတ်တော်သို့တင်ပြနိုင်ရန် တိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ်ဝန်ကြီးချုပ်သည် လွှတ်တော် ကိုယ်စားလှယ်များထံကဖြစ်စေ၊ လွှတ်တော်ကိုယ်စားလှယ်မဟုတ်သူများထံကဖြစ်စေ၊ အောက်ဖော်ပြပါအရည် အချင်းများနှင့် ပြည့်စုံသူတစ်ဦးဦးအား တိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ်စာရင်းစစ်ချုပ်အဖြစ် ခန့်အပ်တာဝန်ပေး နိုင်ရေးအတွက် သက်ဆိုင်ရာ တိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ်လွှတ်တော်ကိုယ်စားလှယ်သို့ တင်ပြသဘောတူညီ ချက်ရယူ၍ နိုင်ငံတော်သမ္မတထံတင်ပြရမည်-

(၁) အသက် ၄၀ ပြည့်ပြီးသူ၊

(၂) ကန့်သတ်ချက်မှအပ တိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ်လွှတ်တော်ကိုယ်စားလှယ်များအတွက် သတ်မှတ်ထားသည့်အရည်အချင်းများနှင့် ပြည့်စုံသူ၊

(၃) (ကက) တိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ်အဆင့်ထက်မနိမ့်သော တရားရေးဝန်ထမ်း သို့မဟုတ် ဥပဒေဝန်ထမ်းရာထူးတွင် အနည်းဆုံး ၁၀ နှစ်ဆောင်ရွက်ခဲ့သူ သို့မဟုတ်

(ခခ) မှတ်ပုံတင်စာရင်းကိုင် သို့မဟုတ် လက်မှတ်ရပြည်သူ့စာရင်းကိုင်အဖြစ် အနည်းဆုံး ၁၅ နှစ် ဆောင်ရွက်ခဲ့သူ၊

(၄) နိုင်ငံတော်နှင့် နိုင်ငံသားများအပေါ် သစ္စာရှိသူ၊

(ခ) နိုင်ငံတော်သမ္မတသည် တိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ်စာရင်းစစ်ချုပ်အဖြစ် တာဝန်ပေးအပ်ရန် သက်ဆိုင်ရာ တိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ်ဝန်ကြီးချုပ်က သက်ဆိုင်ရာလွှတ်တော်၏သဘောတူညီချက်ဖြင့် တင်ပြလာသည့် ပုဂ္ဂိုလ်အား တိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ်စာရင်းစစ်ချုပ်အဖြစ် ခန့်အပ်တာဝန်ပေးရမည်။

(ဂ) တိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ်စာရင်းစစ်ချုပ်အတွက် သတ်မှတ်ထားသောအရည်အချင်းများနှင့် မပြည့်စုံကြောင်း အထင်အရှားမပြနိုင်ပါက သက်ဆိုင်ရာ တိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ်လွှတ်တော်သည် သက်ဆိုင်ရာ တိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ်ဝန်ကြီးချုပ်က အမည်စာရင်းတင်သွင်းသည့်ပုဂ္ဂိုလ်အား တိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ်စာရင်းစစ်ချုပ်အဖြစ် ခန့်အပ်တာဝန်ပေးရန် ငြင်းပယ်ခွင့်မရှိစေရ။

(ဃ) တိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ်ဝန်ကြီးချုပ်သည် တိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ်စာရင်းစစ်ချုပ် အဖြစ် ခန့်အပ်တာဝန်ပေးရန် တိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ်လွှတ်တော်၏ သဘောတူညီချက်မရရှိသည့်ပုဂ္ဂိုလ် အစား အမည်စာရင်းသစ်ကို သက်ဆိုင်ရာ တိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ်လွှတ်တော်သို့ ထပ်မံတင်သွင်းခွင့် ရှိသည်။

(င) တိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ်စာရင်းစစ်ချုပ်သည် သက်ဆိုင်ရာ တိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ် ဝန်ကြီးချုပ်မှတစ်ဆင့် နိုင်ငံတော်သမ္မတအားလည်းကောင်း၊ ပြည်ထောင်စုစာရင်းစစ်ချုပ်အားလည်းကောင်း၊ တိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ်ဝန်ကြီးချုပ်အားလည်းကောင်း တာဝန်ခံရမည်။

(စ) တိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ်ဥပဒေချုပ်အား စွပ်စွဲပြစ်တင်ရန်ကိစ္စပေါ်ပေါက်လျှင် တိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ်ဝန်ကြီးချုပ် သို့မဟုတ် ဝန်ကြီးတစ်ဦးဦးအားစွပ်စွဲပြစ်တင်ရန် ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေပါ ပြဋ္ဌာန်းချက်များနှင့်အညီ ဆောင်ရွက်ရမည်။

(ဆ) ရာထူးမှနှုတ်ထွက်ခြင်း၊ တာဝန်မှရပ်စဲခြင်း၊ လစ်လပ်သည့်ရာထူးနေရာတွင် ဖြည့်စွက်ခန့်ထားခြင်း၊ နိုင်ငံ့ဝန်ထမ်းဖြစ်ပါက အငြိမ်းစားယူပြီးဖြစ်သည်ဟု မှတ်ယူခြင်းတို့နှင့်စပ်လျဉ်း၍ တိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ် ဝန်ကြီးချုပ် သို့မဟုတ် ဝန်ကြီးများအတွက်သတ်မှတ်ထားသည့် ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေပါ ပြဋ္ဌာန်းချက်များသည် တိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ်စာရင်းစစ်ချုပ်နှင့်လည်း သက်ဆိုင်စေရမည်။

(ဇ) တိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ်စာရင်းစစ်ချုပ်၏တာဝန်များ၊ လုပ်ပိုင်ခွင့်များ၊ ရပိုင်ခွင့်များကို ဥပဒေပြ ဋ္ဌာန်း၍သတ်မှတ်ရမည်။

၃၂။ တိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ်စာရင်းစစ်ချုပ်၏ အဆင့်သတ်မှတ်ခြင်းနှင့်စပ်လျဉ်းပြီး-

- တိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ်စာရင်းစစ်ချုပ်၏ တာဝန်၊ လုပ်ပိုင်ခွင့်နှင့် ရပိုင်ခွင့်များကို ဥပဒေဖြင့် ပြဌာန်းသတ်မှတ်သည့်အခါ မှီငြမ်းပြုနိုင်ရေးအတွက် တိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ်စာရင်းစစ်ချုပ်၏ အဆင့်ကို တိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ်ဝန်ကြီးအဆင့် သတ်မှတ်သည်။

၃၃။ ကိုယ်ပိုင်အုပ်ချုပ်ခွင့်ရတိုင်း သို့မဟုတ် ကိုယ်ပိုင်အုပ်ချုပ်ခွင့်ရဒေသအုပ်ချုပ်ရေးအဖွဲ့ အခေါ်အဝေါ်နှင့်စပ်လျဉ်းပြီး
- ကိုယ်ပိုင်အုပ်ချုပ်ခွင့်ရတိုင်းသို့ သို့မဟုတ် ကိုယ်ပိုင်အုပ်ချုပ်ခွင့်ရဒေသအုပ်ချုပ်ရေးအဖွဲ့ ကို ကိုယ်ပိုင်အုပ်ချုပ်ခွင့်ရ တိုင်းဦးစီးအဖွဲ့ သို့ မဟုတ် ကိုယ်ပိုင်အုပ်ချုပ်ခွင့်ရဒေသဦးစီးအဖွဲ့ ဟု ခေါ်ဝေါ်သုံးနှုန်းသည်။ ။

၃၄။ ကိုယ်ပိုင်အုပ်ချုပ်ခွင့်ရတိုင်းဦးစီးအဖွဲ့ သို့မဟုတ် ကိုယ်ပိုင်အုပ်ချုပ်ခွင့်ရဒေသဦးစီးအဖွဲ့ ဖွဲ့စည်းခြင်းနှင့်စပ်လျဉ်းပြီး
(က) ကိုယ်ပိုင်အုပ်ချုပ်ခွင့်ရတိုင်းသို့ မဟုတ် ကိုယ်ပိုင်အုပ်ချုပ်ခွင့်ရဒေသတို့ သည် ကိုယ်ပိုင်အုပ်ချုပ်ခွင့်ရ စီရင်စု များ ဖြစ်ကြသည့်အားလျော်စွာ အဆင့်အတန်းတူညီကြသည်။ ။

(ခ) ကိုယ်ပိုင်အုပ်ချုပ်ခွင့်ရတိုင်းသို့ မဟုတ် ကိုယ်ပိုင်အုပ်ချုပ်ခွင့်ရဒေသများတွင် ကိုယ်ပိုင်အုပ်ချုပ်ခွင့်ရတိုင်းဦးစီးအဖွဲ့ နှင့် ကိုယ်ပိုင်အုပ်ချုပ်ခွင့်ရဒေသဦးစီးအဖွဲ့ များ အသီးသီးဖွဲ့ စီးထားရှိသည်။ ယင်းဦးစီးအဖွဲ့ များသည် ဖွဲ့ စီးပုံအခြေခံဥပဒေအရ ခွဲဝေအပ်နှင်းသည့် ဥပဒေပြုရေးအာဏာကိုလည်း ကျင့်သုံးသည်။ ။

(ဂ) ကိုယ်ပိုင်အုပ်ချုပ်ခွင့်ရတိုင်းဦးစီးအဖွဲ့ သို့မဟုတ် ကိုယ်ပိုင်အုပ်ချုပ်ခွင့်ရဒေသဦးစီးအဖွဲ့ တွင် အဖွဲ့ ဝင်ဦးရေ အနည်းဆုံး ၁၀ ဦးပါဝင်စေရမည်။ ။

(ဃ) ကိုယ်ပိုင်အုပ်ချုပ်ခွင့်ရတိုင်းဦးစီးအဖွဲ့ သို့မဟုတ် ကိုယ်ပိုင်အုပ်ချုပ်ခွင့်ရဒေသဦးစီးအဖွဲ့ ကို အောက်ပါပုဂ္ဂိုလ်များ ဖြင့်ဖွဲ့ သည်းရမည် -

(၁) ကိုယ်ပိုင်အုပ်ချုပ်ခွင့်ရတိုင်းသို့ မဟုတ် ကိုယ်ပိုင်အုပ်ချုပ်ခွင့်ရဒေသအတွင်းရှိ မြို့ နယ်များမှ ရွေးကောက်တင်မြှောက်ထားသော တိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ်လွှတ်တော်ကိုယ်စားလှယ်များ ၊

(၂) လုံခြုံရေးတာဝန်ဖြစ်စေ၊ နယ်စပ်ရေးရာတာဝန်ဖြစ်စေ ပေးအပ်နိုင်ရန် တပ်မတော်ကာကွယ်ရေးဦးစီးချုပ်က ဥပဒေနှင့်အညီ အမည်စာရင်းတင်သွင်းသည့် တပ်မတော်သားကိုယ်စားလှယ်များ ၊

(၃) အပိုက်ခွဲ (၁)နှင့် (၂)ပါပုဂ္ဂိုလ်များက ရွေးချယ်ဖြည့်စွက်ခန့် အပ်ထားသည့် ကိုယ်စားလှယ်များ၊

(င) အထက်အပိုဒ်(ဃ) အပိုဒ်ခွဲ (၁)နှင့် (၂)ပါ ကိုယ်ပိုင်အုပ်ချုပ်ခွင့်ရတိုင်းသို့ မဟုတ် ကိုယ်ပိုင်အုပ်ချုပ်ခွင့်ရဒေသဦးစီးအဖွဲ့ ဝင်များသည် မိမိတို့ အချင်းချင်းညှိနှိုင်းလျက် ကိုယ်ပိုင်အုပ်ချုပ်ခွင့်ရတိုင်း သို့မဟုတ် ကိုယ်ပိုင်အုပ်ချုပ်ခွင့်ရဒေသအတွင်းမြို့ နယ်များမှ ရွေးကောက်တင်မြှောက်ထားသော လွှတ်တော်ကိုယ်စားလှယ်များအနက် သင့်လျော်သူတိုင်းအား ကိုယ်ပိုင်အုပ်ချုပ်ခွင့်ရတိုင်းဥက္ကဋ္ဌ သို့မဟုတ် ကိုယ်ပိုင်အုပ်ချုပ်ခွင့်ရဒေသဥက္ကဋ္ဌအဖြစ် ရွေးချယ်ရမည်။ ထိုသို့ ရွေးချယ်သည့် ပုဂ္ဂိုလ်၏အမည်စာရင်းကို သက်ဆိုင်ရာတိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ်ဝန်ကြီးချုပ်မှတစ်ဆင့် နိုင်ငံတော်သမ္မတထံ တင်ပြရမည်။ ။

(စ) နိုင်ငံတော်သမ္မတသည် အမည်စာရင်းတင်သွင်းလာသည့်ပုဂ္ဂိုလ်အား သက်ဆိုင်ရာကိုယ်ပိုင်အုပ်ချုပ်ခွင့်ရတိုင်းဥက္ကဋ္ဌ သို့မဟုတ် သက်ဆိုင်ရာကိုယ်ပိုင်အုပ်ချုပ်ခွင့်ရဒေသဥက္ကဋ္ဌအဖြစ် ခန့် အပ်တာဝန်ပေးရမည်။

(ဆ) ကိုယ်ပိုင်အုပ်ချုပ်ခွင့်ရတိုင်းဥက္ကဋ္ဌသို့ မဟုတ် ကိုယ်ပိုင်အုပ်ချုပ်ခွင့်ရဒေသဥက္ကဋ္ဌသည် ရာထူးအလျှောက် သက်ဆိုင်ရာ တိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ်ဝန်ကြီးနှင့်စပ်လျဉ်းပြီး ခန့် အပ်ထားသည့်နည်းလမ်းမှအပ ဖွဲ့ စည်းပုံအခြေခံဥပဒေတွင်ပါရှိသည့် ပြဌာန်းချက်များနှင့်အညီ ကိုယ်ပိုင်အုပ်ချုပ်ခွင့်ရတိုင်းဥက္ကဋ္ဌ သို့မဟုတ် ကိုယ်ပိုင်အုပ်ချုပ်ခွင့်ရဒေသဥက္ကဋ္ဌနှင့်လည်း သက်ဆိုင်စေရမည်။ ။

(ဇ) သက်ဆိုင်ရာကိုယ်ပိုင်အုပ်ချုပ်ခွင့်ရတိုင်း ဥက္ကဋ္ဌသို့ မဟုတ် ကိုယ်ပိုင်အုပ်ချုပ်ခွင့်ရဒေသ ဥက္ကဋ္ဌနှင့် ဦးစီးအဖွဲ့ ဝင်များသည် -

(၁) သက်ဆိုင်ရာကိုယ်ပိုင်အုပ်ချုပ်ခွင့်ရတိုင်းသို့ မဟုတ် ကိုယ်ပိုင်အုပ်ချုပ်ခွင့်ရတိုင်းအုပ်ချုပ်ခွင့်ရ ဒေသအတွင်း နေထိုင်ကြသည့် ကိုယ်ပိုင်အုပ်ချုပ်ခွင့်ရတိုင်း သို့မဟုတ် ကိုယ်ပိုင်အုပ်ချုပ်ခွင့်ရဒေသရရှိပြီးသော တိုင်းရင်းသားလူမျိုးများမှအပ ကျန်တိုင်းရင်းသားလူမျိုးများအနက် လျော်ကန်သင့်မြတ်သောလူဦးရေဖြစ်သည့် လူဦးရေအနည်းဆုံး ၁၀၀၀၀ နှင့်အထက်ရှိကြောင်း သက်ဆိုင်ရာကသတ်မှတ်သည့် တိုင်းရင်းသားလူမျိုးများရှိလျှင်

ရင်းတိုင်းရင်းသားကိုယ်စားလှယ်တစ်ဦးကျစီကို ဦးစီးအဖွဲ့ ဝင်အဖြစ် ရွေးချယ်ခန့် ၊ ထားရမည်။ ယင်းသို့ ရွေးချယ်ခန့် ၊ ထားခြင်းခံရသော ဦးစီးအဖွဲ့ ဝင်သည် တိုင်းဒေသကြီး သို့ မဟုတ်ပြည်နယ်လွှတ်တော်ကိုယ်စားလှယ်များအတွက် သတ်မှတ်ထားသော အရည်အချင်းများနှင့်ပြည့်စုံရမည်။

(၂) ကိုယ်ပိုင်အုပ်ချုပ်ခွင့်ရတိုင်းဦးစီးအဖွဲ့ သို့ မဟုတ် ကိုယ်ပိုင်အုပ်ချုပ်ခွင့်ရဒေသဦးစီးအဖွဲ့ တွင် အဖွဲ့ ဝင်ဦးရေ ၁၀ မပြည့်သေးပါက အဖွဲ့ ဝင်ဦးရေအနည်းဆုံး ၁၀ဦးပြည့်စေရန် လိုအပ်သည့်အဖွဲ့ ဝင်ဦးရေကို သက်ဆိုင်ရာကိုယ်ပိုင်အုပ်ချုပ်ခွင့်ရတိုင်း သို့ မဟုတ် ကိုယ်ပိုင်အုပ်ချုပ်ခွင့်ရဒေသအတွင်း နေထိုင်သူများထဲမှ တိုင်းဒေသကြီး သို့ မဟုတ် ပြည်နယ်လွှတ်တော်ကိုယ်စားလှယ်များအတွက် သတ်မှတ်ထားသည့်အရည်အချင်းနှင့်ပြည့်စုံသော သင့်လျော်သည့်ပုဂ္ဂိုလ်များအား မိမိတို့ သဘောဆန္ဒအလျောက်ရွေးချယ်ခန့် ၊ ထားရမည် ။

(ဈ) တပ်မတော်ကာကွယ်ရေးဦးချုပ်သည် ပိုယ်ပိုင်အုပ်ချုပ်ခွင့်ရတိုင်းဦးစီးအဖွဲ့ နှင့် ကိုယ်ပိုင်အုပ်ချုပ်ခွင့်ရဒေသဦးစီးအဖွဲ့ တို့ တွင် ဦးစီးအဖွဲ့ ဝင်စုစုပေါင်း၏ လေးပုံတစ်ပုံဖြစ်သည့်ဦးစီးအဖွဲ့ ဝင်ဦးရေကို တပ်မတော်သားများဖြင့် လိုအပ်သလိုဖြည့်စွက်တာဝန်ပေးနိုင်သည်။

(ည) ကိုယ်ပိုင်အုပ်ချုပ်ခွင့်ရတိုင်းသို့ မဟုတ် ကိုယ်ပိုင်အုပ်ချုပ်ခွင့်ရဒေသဦးစီးအဖွဲ့ ဝင်များအဖြစ် တာဝန်ပေးအပ်ရန် တပ်မတော်ကာကွယ်ရေးဦးချုပ်က ဥပဒေနှင့်အညီ အမည်စာရင်းတင်သွင်းသည့် တပ်မတော်သားများသည် တိုင်းဒေသကြီးသို့ မဟုတ် ပြည်နယ်လွှတ်တော်ကိုယ်စားလှယ်များ၏ အရည်အချင်းနှင့်ပြည့်စုံရမည်။

(ဋ) (၁) သက်ဆိုင်ရာကိုယ်ပိုင်အုပ်ချုပ်ခွင့်ရတိုင်းဦးစီးအဖွဲ့ ဥက္ကဋ္ဌ သို့ မဟုတ် ကိုယ်ပိုင်အုပ်ချုပ်ခွင့်ရဒေသဦးစီးအဖွဲ့ ဥက္ကဋ္ဌသည် ကိုယ်ပိုင်အုပ်ချုပ်ခွင့်ရတိုင်းသို့ မဟုတ် ကိုယ်ပိုင်အုပ်ချုပ်ခွင့်ရဒေသ ဦးစီးအဖွဲ့ ဝင်များ၏ အမည်စာရင်းကိုကြေညာရမည် ။

(၂) ကိုယ်ပိုင်အုပ်ချုပ်ခွင့်ရတိုင်းသို့ မဟုတ် ကိုယ်ပိုင်အုပ်ချုပ်ခွင့်ရဒေသဦးစီးအဖွဲ့ ဥက္ကဋ္ဌသည် သက်ဆိုင်ရာတိုင်းဒေသကြီး သို့ မဟုတ် ပြည်နယ်ဝန်ကြီးချုပ်အားလည်းကောင်း၊ သက်ဆိုင်ရာဝန်ကြီးချုပ်မှတစ်ဆင့် နိုင်ငံတော်သမ္မတအားလည်းကောင်း တာဝန်ခံရမည်။

(၃) ကိုယ်ပိုင်အုပ်ချုပ်ခွင့်ရတိုင်းသို့ မဟုတ် ကိုယ်ပိုင်အုပ်ချုပ်ခွင့်ရဒေသ ဦးစီးအဖွဲ့ ဝင်များသည် ယင်းတို့ ၏ ဥက္ကဋ္ဌအားတာဝန်ခံရမည် ။

(၄) ကိုယ်ပိုင်အုပ်ချုပ်ခွင့်ရတိုင်းသို့ မဟုတ် ကိုယ်ပိုင်အုပ်ချုပ်ခွင့်ရဒေသ ဦးစီးအဖွဲ့ ဥက္ကဋ္ဌနှင့် အဖွဲ့ ဝင်တို့ နှင့်ပတ်သက်၍ ရာထူးသက်တမ်းသတ်မှတ်ခြင်း အရေးယူခြင်း ရာထူးမှနှုတ်ထွက်ခြင်း၊ တာဝန်မှရပ်စဲခြင်း လစ်လပ်ရာထူးနေရာများတွင် ဖြည့်စွက်ခန့် ၊ ထားခြင်းတို့ အတွက် ဥပဒေပြဋ္ဌာန်းသတ်မှတ်ပေးရမည်။

(၅) ကိုယ်ပိုင်အုပ်ချုပ်ခွင့်ရတိုင်းသို့ မဟုတ် ကိုယ်ပိုင်အုပ်ချုပ်ခွင့်ရဒေသ ဥက္ကဋ္ဌနှင့် ဦးစီးအဖွဲ့ ဝင်တို့ ၏ တာဝန်များ၊ လုပ်ပိုင်ခွင့်များ ၊ ရပိုင်ခွင့်များကို ဥပဒေပြဋ္ဌာန်း၍သတ်မှတ်ပေးရမည် ။

(၆) သက်ဆိုင်ရာကိုယ်ပိုင်အုပ်ချုပ်ခွင့်ရတိုင်းသို့ မဟုတ် ကိုယ်ပိုင်အုပ်ချုပ်ခွင့်ရဒေသ အထွေထွေအုပ်ချုပ်ရေးဌာနအကြီးအကဲသည် ရာထူးအလျောက် ကိုယ်ပိုင်အုပ်ချုပ်ခွင့်ရတိုင်းသို့ မဟုတ် ကိုယ်ပိုင်အုပ်ချုပ်ခွင့်ရဒေသ ဦးစီးအဖွဲ့ ၏ အတွင်းရေးမှူးအဖြစ်ဆောင်ရွက်ရမည် ။ ထို့ အပြင် ကိုယ်ပိုင်အုပ်ချုပ်ခွင့်ရတိုင်းသို့မဟုတ် ကိုယ်ပိုင်အုပ်ချုပ်ခွင့်ရဒေသ အထွေထွေအုပ်ချုပ်ရေးဌာနသည် သက်ဆိုင်ရာကိုယ်ပိုင်အုပ်ချုပ်ခွင့်ရတိုင်းသို့ မဟုတ် ကိုယ်ပိုင်အုပ်ချုပ်ခွင့်ရဒေသ ဦးစီးအဖွဲ့ ရုံးလည်းဖြစ်သည် ။

(၇) အမျိုးသားညီလာခံစုံညီအစီအစဉ် ချမှတ်ထားသော အခြေခံရမည့်မူများအနက် ဥပဒေပြု ရေး၊ အုပ်ချုပ်ရေးတို့ နှင့်စပ်လျဉ်းပြီး ချမှတ်ထားသည့် အခြေခံရမည့်မူ အပိုဒ် (၈) အပိုဒ်ခွဲ(၅)တွင် “အထက်အပိုဒ် (ဃ) အပိုဒ်ခွဲ (၅)နှင့် (၆) အပိုဒ် (ဆ) အပိုဒ်ခွဲ(၅)နှင့် ဤအပိုဒ် ၊ အပိုဒ်ခွဲ(၄) အပါ ကိစ္စရပ်များကို နိုင်ငံတော်က ကော်မရှင်ဖွဲ့ စည်း၍ ဆောင်ရွက်ပေးရန်ဖြစ်သည် ”ဟု ဖော်ပြထားသည့်စာပိုဒ်အစား “အထက်အပိုဒ်(ဃ)၊ အပိုဒ်ခွဲ(၅)နှင့် (၆)၊ အပိုဒ်(ဆ) အပိုဒ်ခွဲ (၅)နှင့် ဤအပိုဒ် ၊ အပိုဒ်ခွဲ (၄)ပါ ကိစ္စရပ်များကို အမျိုးသားညီလာခံ ကတပါတည်း ဆောင်ရွက်ပေးရန်ဖြစ်သည်” ။

၃၅။ ပြည်ထောင်စုနယ်မြေဖြစ်သည့် ရန်ကုန်မြို့ တော်အုပ်ချုပ်ရေးနှင့် စပ်လျဉ်းပြီး-

(က) ပြည်ထောင်စုနယ်မြေဖြစ်သည့် ရန်ကုန်မြို့တော်တွင် ဤဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေအာဏာသက်ရောက်သည့် နေ့၌ တည်ရှိနေသော ရန်ကုန်မြို့တော်စည်ပင်သာယာရေးနယ်နိမိတ်အတွင်းရှိ ခရိုင်နှင့် မြို့နယ်များ အားလုံး ပါဝင်သည်။

(ခ) နိုင်ငံတော်သမ္မတသည် ပြည်ထောင်စုနယ်မြေဖြစ်သည့် ရန်ကုန်မြို့တော်အတွင်းရှိ ခရိုင်နှင့်မြို့နယ်များကို လိုအပ်သလို ပြင်ဆင်သတ်မှတ်နိုင်သည်။ ။

(ဂ) နိုင်ငံတော်သမ္မတသည်-

- (၁) ရန်ကုန်မြို့တော်ကောင်စီ (**Yangon City Council**) တစ်ရပ်ကိုဖွဲ့စည်းထားရမည်။
- (၂) သတ်မှတ်ထားသောအရည်အချင်းများနှင့် ပြည့်စုံသည့်ပုဂ္ဂိုလ်များကိုရန်ကုန်မြို့တော်ကောင်စီ ဥက္ကဋ္ဌနှင့် ကောင်စီဝင်များအဖြစ်ခန့်အပ်တာဝန်ပေးရမည်
- (၃) ပြည်ထောင်စုနယ်မြေဖြစ်သည့် ရန်ကုန်မြို့တော်၏ လုံခြုံရေးဆိုင်ရာကိစ္စရပ်များကို ညှိနှိုင်းပေါင်းစပ်ပေးနိုင်ရေးအတွက် ကောင်စီဝင် သို့မဟုတ် ကောင်စီဝင်များအဖြစ်တာဝန်ပေးအပ်နိုင်ရန် တပ်မတော် ကာကွယ်ရေးဦးစီးချုပ်ထံမှ သတ်မှတ်အရည်အချင်းနှင့်ပြည့်စုံသည့် သင့်လျော်သောတပ်မတော်သား သို့မဟုတ် တပ်မတော်အဖွဲ့အစည်းအရပ်ကိုရယူရမည် ။
- (၄) ရန်ကုန်မြို့တော်ကောင်စီတွင် ဥက္ကဋ္ဌ အပါအဝင် အဖွဲ့ဝင်ဦးရေကို ဥပဒေနှင့်အညီ လိုအပ်သလို သတ်မှတ်နိုင်သည်။ ။

(ဃ) ရန်ကုန်မြို့တော်ကောင်စီ ဥက္ကဋ္ဌနှင့် ကောင်စီဝင်များသည် အောက်ဖော်ပြပါအရည်အချင်းများနှင့်ပြည့်စုံရမည်-

- (၁) အသက် (၃၅) နှစ်ပြည့်ပြီးသူ ၊
- (၂) အသက်ကန့် သတ်ချက်မှအပ ပြည်သူ့လွှတ်တော်ကိုယ်စားလှယ်အတွက် သတ်မှတ်ထားသော အရည်အချင်းနှင့်ပြည့်စုံသူ ၊

(င) ရန်ကုန်မြို့တော်ကောင်စီဥက္ကဋ္ဌသည် နိုင်ငံတော်သမ္မတအားလည်းကောင်း၊ ကောင်စီဝင်များသည်ရန်ကုန်မြို့တော် ကောင်စီဥက္ကဋ္ဌနှင့် ရန်ကုန်မြို့တော်ကောင်စီဥက္ကဋ္ဌမှတစ်ဆင့် နိုင်ငံတော်သမ္မတအားလည်းကောင်း တာဝန်ခံရမည် ။

(စ) ရန်ကုန်မြို့တော်ကောင်စီဥက္ကဋ္ဌနှင့် ကောင်စီဝင်များ၏ ရာထူးသက်တမ်း၊ ရာထူးမှနှုတ်ထွက်ခွင့် တာဝန်မှရပ်စဲခြင်းနှင့် လစ်လပ်ရာထူးနေရာတွင်ဖြည့်စွက်ခန့်ထားခြင်းတို့ ထားခြင်းတို့နှင့်စပ်လျဉ်းပြီး -

- (၁) ရန်ကုန်မြို့တော်ကောင်စီဥက္ကဋ္ဌနှင့် ကောင်စီဝင်တို့၏ ရာထူးသက်တမ်းသည် သာမန်အားဖြင့် နိုင်ငံတော်သမ္မတ၏ ရာထူးသက်တမ်းအတိုင်းဖြစ်သည်။
- (၂) ရန်ကုန်မြို့တော်ကောင်စီဥက္ကဋ္ဌနှင့် ကောင်စီဝင်တစ်ဦးသည် ရာထူးသက်တမ်းမကုန်ဆုံးမှီ အကြောင်းတရားကြောင့် မိမိသဘောဆန္ဒအလျောက်ရာထူးမှနှုတ်ထွက်လိုလျှင် ထိုသို့နှုတ်ထွက်လိုကြောင်း နိုင်ငံတော်သမ္မတထံစာဖြင့်တင်ပြပြီး ရာထူးမှနှုတ်ထွက်နိုင်သည်။ ။
- (၂) နိုင်ငံတော်သမ္မတသည် -
 - (ကက) ပေးအပ်သည့်တာဝန်ကို ကျေပွန်စွာမထမ်းဆောင်နိုင်သော ရန်ကုန်မြို့တော်ကောင်စီဥက္ကဋ္ဌ သို့မဟုတ် ကောင်စီဝင်တစ်ဦးအား ရာထူးမှနှုတ်ထွက်ရန် ညွှန်ကြားနိုင်သည်။ ညွှန်ကြားသည့်အတိုင်း လိုက်နာခြင်းမပြုလျှင် တာဝန်မှရပ်စဲရမည်။
 - (ခခ) ရာထူးမှနှုတ်ထွက်ရမည့် သို့မဟုတ် တာဝန်မှရပ်စဲရမည့်တပ်မတော်သား ရန်ကုန်မြို့တော်ကောင်စီဝင်နှင့်ပတ်သက်လျှင် တပ်မတော်ကောင်စီဝင်နှင့်ညှိနှိုင်းဆောင်ရွက်ရမည်။
 - (၃) ရာထူးမှနှုတ်ထွက်ခြင်းကြောင့်ဖြစ်စေ၊ တာဝန်မှရပ်စဲခြင်းကြောင့်ဖြစ်စေ၊ ကွယ်လွန်ခြင်းကြောင့်ဖြစ်စေ၊ အခြားအကြောင်းတစ်ခုခုကြောင့်ဖြစ်စေ၊ ရန်ကုန်မြို့တော်ကောင်စီဥက္ကဋ္ဌ သို့မဟုတ် ကောင်စီဝင်ရာထူးနေရာလစ်လပ်လျှင် နိုင်ငံတော်သမ္မတသည် ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေပါပြဋ္ဌာန်းခြေများနှင့်အညီ ရန်ကုန်မြို့တော်ကောင်စီဥက္ကဋ္ဌအသစ် သို့မဟုတ် ကောင်စီဝင်အသစ်အား ခန့်အပ်တာဝန်ပေးနိုင်သည်။ ထိုသို့ဖြည့်စွက်ခန့်ထားခြင်းခံရသည့် ရန်ကုန်မြို့တော်ကောင်စီဥက္ကဋ္ဌအသစ် သို့မဟုတ်ကောင်စီဝင်အသစ်၏ ရာထူးသက်တမ်းသည် နိုင်ငံတော်သမ္မတ၏ ကျန်ရှိသည့်ရာထူးသက်တမ်းအတွက်သာဖြစ်စေရမည်။

(ဆ) ရန်ကုန်မြို့ တော်ကောင်စီဥက္ကဋ္ဌနှင့် ကောင်စီဝင်တစ်ဦးဦးသည် လွှတ်တော်တစ်ရပ်ရပ်၏ ကိုယ်စားလှယ်ဖြစ်လျှင် ရန်ကုန်မြို့ တော်ကောင်စီဥက္ကဋ္ဌ သို့ မဟုတ် ကောင်စီဝင်အဖြစ် ခန့် အပ်တာဝန်ပေးခြင်းခံရသည့်နေ့မှစ၍ လွှတ်တော်ကိုယ်စားလှယ်အဖြစ်မှ နှုတ်ထွက်ပြီးဖြစ်သည်ဟုမှတ်ယူရမည်။

(ဇ) ရန်ကုန်မြို့ တော်ကောင်စီဥက္ကဋ္ဌ သို့ မဟုတ် ကောင်စီဝင်များသည် နိုင်ငံဝန်ထမ်းဖြစ်လျှင် ရန်ကုန်မြို့ တော်ကောင်စီဥက္ကဋ္ဌ သို့ မဟုတ် ကောင်စီဝင်အဖြစ် ခန့် အပ်တာဝန်ပေးခြင်းခံရသည့်နေ့မှစ၍ တည်စဲဝန်ထမ်း စည်းမျဉ်းစည်းကမ်းများနှင့်အညီ နိုင်ငံဝန်ထမ်းအဖြစ်မှ အငြိမ်းစားယူပြီး သို့ မဟုတ် နှုတ်ထွက်ပြီးဖြစ်သည်ဟုမှတ်ယူရမည်။

(ဈ) ရန်ကုန်မြို့ တော်၏လုံခြုံရေးဆိုင်ရာကိစ္စရပ်များကို ပေါင်းစပ်ညှိနှိုင်းပေးရန်အတွက် ခန့် အပ်တာဝန်ပေးခြင်းခံရသည့် တပ်မတော်သား ရန်ကုန်မြို့ တော်ကောင်စီဝင် သို့ မဟုတ် ကောင်စီဝင်များသည် တပ်မတော်မှနှုတ်ထွက်ရန် သို့ မဟုတ်အညိမ်းစားယူရန်မလို ။

(ည) ရန်ကုန်မြို့ တော်ကောင်စီဥက္ကဋ္ဌသို့ မဟုတ် ကောင်စီဝင်တစ်ဦးသည် နိုင်ငံရေးပါတီတစ်ခုခု၏ အဖွဲ့ဝင်ဖြစ်လျှင် ရန်ကုန်မြို့ တော်ကောင်စီဥက္ကဋ္ဌသို့ မဟုတ် ကောင်စီဝင်အဖြစ်ခန့် အပ်တာဝန်ပေးခြင်းခံရသည့်နေ့မှစ၍ မိမိရာထူးသက်တမ်းအတွင်းယင်းပါတီအဖွဲ့ အစည်း၏ ပါတီလုပ်ငန်းများတွင် ပါဝင်ဆောင်ရွက်ခြင်းမပြုရ ။

(ဋ) ရန်ကုန်မြို့ တော်ကောင်စီဖွဲ့ စည်းခြင်း၊ ဥက္ကဋ္ဌ သို့ မဟုတ် ကောင်စီဝင်များ၏ တာဝန်များ၊ လုပ်ပိုင်ခွင့်များ၊ ရပိုင်ခွင့်များကို ဥပဒေပြဋ္ဌာန်း၍သတ်မှတ်ရမည်။

(ဌ) ရန်ကုန်မြို့ တော်အထွေထွေအုပ်ချုပ်ရေးဌာနအကြီးအကဲသည် ရာထူးအလျောက် ရန်ကုန်မြို့ တော်ကောင်စီအတွင်းရေးမှူးချုပ်ဖြစ်သည်။ ရန်ကုန်မြို့ တော်အထွေထွေအုပ်ချုပ်ရေးဌာနသည် ရန်ကုန်မြို့ တော်ကောင်စီရုံးလည်းဖြစ်သည်။

၃၆။ ရန်ကုန်မြို့ တော်ကောင်စီဥက္ကဋ္ဌနှင့် ကောင်စီဝင်များအဆင့်သတ်မှတ်ခြင်းနှင့်စပ်လျဉ်းပြီး-
- ရန်ကုန်မြို့ တော်ကောင်စီဥက္ကဋ္ဌနှင့်ကောင်စီဝင်များ၏တာဝန်များ၊ လုပ်ပိုင်ခွင့်များ၊ ရပိုင်ခွင့်များကို ဥပဒေပြဋ္ဌာန်းသည့်အခါ မှီငြမ်းပြန်ရေးအတွက် ရန်ကုန်မြို့ တော်ကောင်စီဥက္ကဋ္ဌကို ပြည်ထောင်စုဝန်ကြီးအဆင့်သတ်မှတ်သည်။

၃၇။ ပြည်ထောင်စုနယ်မြေဖြစ်သည့် ကိုးကိုးကျွန်းမြို့ နယ်အုပ်ချုပ်ရေးနှင့်စပ်လျဉ်းပြီး-
- ပြည်ထောင်စုနယ်မြေဖြစ်သည့် ကိုးကိုးကျွန်းမြို့ နယ်အုပ်ချုပ်ရေးကို ပြည်ထောင်စုနယ်မြေဖြစ်သည့် ရန်ကုန်မြို့ တော်အုပ်ချုပ်ရေးနှင့် ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်ရမည်။

၃၈။ ခရိုင်အဆင့်နှင့် မြို့ နယ်အဆင့်တို့ ၏အုပ်ချုပ်ရေးနှင့်စပ်လျဉ်းပြီး-
- ခရိုင်အဆင့်နှင့်မြို့ နယ်အဆင့်တို့ ၏အုပ်ချုပ်ရေးကို နိုင်ငံဝန်ထမ်းများအားတာဝန်ပေးဆောင်ရွက်စေရမည်။

၃၉။ ရပ်ကွက်သို့ မဟုတ် ကျေးရွာအုပ်စုနှင့်စပ်လျဉ်းပြီး-
- ရပ်ကွက် သို့ မဟုတ် ကျေးရွာအုပ်စု၏ အုပ်ချုပ်ရေးကို ရပ်ကွက်ကြည်ညိုလေးစားပြီး သိက္ခာသမာဓိရှိသည့် ပုဂ္ဂိုလ်တစ်ဦးဦးကို ဥပဒေနှင့်အညီ ခန့် အပ်တာဝန်ပေးဆောင်ရွက်ရမည်။

မှတ်ချက်။
(တရားစီရင်ရေးဆိုင်ရာနှင့်ပတ်သက်ပြီး ချမှတ်ထားသည့်အခြေခံမူများကို ဆက်လက်ဖော်ပြရန် ကျန်ရှိပါသည်)

ဖွဲ့ စည်းပုံအခြေခံဥပဒေရေးဆွဲရာတွင်ပါဝင်မည့်တရားစီရင်ရေးဆိုင်ရာ ဖွဲ့ စည်းမှုအပိုင်းအတွက် အသေးစိတ် အခြေခံမှုများ

၁။ နိုင်ငံတော်၏ တရားစီရင်ရေးအာဏာ ခွဲဝေအပ်နှင်းခြင်းနှင့်စပ်လျဉ်းပြီး-

နိုင်ငံတော်၏တရားစီရင်ရေးအာဏာကို

(က) ပြည်ထောင်စုတရားလွှတ်တော်ချုပ် (**Supreme Court of the Union**) တိုင်းဒေသကြီး တရားလွှတ်တော်များ (**High Courts of the Regions**) ပြည်နယ်တရားလွှတ်တော်များ (**High Courts of the State**)၊ ကိုယ်ပိုင်အုပ်ချုပ်ခွင့်ရ တိုင်းတရားရုံးများ (**Courts of the Self Administered Devison**) ကိုယ်ပိုင်အုပ်ချုပ်ခွင့်ရ ဒေသတရားရုံးများ (**Courts of the Self Administered Zones**) ခရိုင်တရားရုံးများ (**District Courts**)၊ မြို့နယ်တရားရုံးများ (**Township Courts**) ဥပဒေအရ တည်ထောင်သော အခြားတရားရုံးများနှင့် အညီခန့် ထားသောတရားသူကြီးများအား နိုင်ငံတော်အဖွဲ့ စည်းပုံအခြေခံဥပဒေအရလည်းကောင်း၊ အခြားဥပဒေအရလည်းကောင်း၊

(ခ) စစ်ဘက်ဆိုင်ရာ တရားရုံးများ (**Courts Martial**) အားနိုင်ငံတော်ဖွဲ့ စည်းပုံ အခြေခံဥပဒေအရ လည်းကောင်း၊ အခြားဥပဒေအရလည်းကောင်း၊

(ဂ) နိုင်ငံတော်ဖွဲ့ စည်းပုံအခြေခံဥပဒေဆိုင်ရာ ခုံရုံး (**Constitutional Tribunal**) အား နိုင်ငံတော် ဖွဲ့ စည်းပုံ အခြေခံဥပဒေအရလည်းကောင်းခွဲဝေအပ်နှင်းသည်။

၂။ ပြည်ထောင်စုတရားလွှတ်တော်ချုပ် ဖွဲ့ စည်းရေးနှင့်စပ်လျဉ်းပြီး-

(က) နိုင်ငံတော်တွင် ပြည်ထောင်စုတရားလွှတ်တော်ချုပ် (**Supreme Court of the Union**) တရပ်ထားရှိသည်။ နိုင်ငံတော်ဖွဲ့ စည်းပုံအခြေခံဥပဒေဆိုင်ရာခုံရုံးများ၊ (**Courts Martial**) ၏ စီရင်ပိုင်ခွင့်အာဏာများကို မထိခိုက်စေဘဲ ပြည်ထောင်စုတရားလွှတ်တော်ချုပ်သည် နိုင်ငံတော်၏အ မြင့်ဆုံးတရားရုံးဖြစ်သည်။

(ခ) (၁)ပြည်ထောင်စုတရားလွှတ်တော်ချုပ်(**Supreme Court of the Union**) အကြီးအကဲ ကို“ပြည်ထောင်စုတရားသူကြီးချုပ် ” (**Chief Justic of the Union**) ဟုခေါ်ရမည်

(၂) ပြည်ထောင်စုတရားလွှတ်တော်ချုပ်တွင် ပြည်ထောင်စုတရားသူကြီးအပါအဝင် ပြည် ထောင်စုလွှတ်တော်ချုပ်တရားသူကြီးများ (**Judges of the Supreme Court of the Union**) ဦးရေ အနည်းဆုံး ခုနစ်ဦးမှ ၁၀ ဦးအထိ ခန့် အပ်နိုင်သည်။

(ဂ) (၁) နိုင်ငံတော်သမ္မတသည်ပြည်ထောင်စုတရားသူကြီးချုပ်အဖြစ်ခန့် အပ်သင့်သော ပုဂ္ဂိုလ်၏ အမည်စာရင်းကို ပြည်ထောင်စုလွှတ်တော်သို့ တင်သွင်းသဘောတူညီချက်ရယူရမည်။

(၂) နိုင်ငံတော်ဖွဲ့ စည်းပုံအခြေခံဥပဒေတွင် သတ်မှတ်ထားသော ပြည်ထောင်စုတရားသူကြီးချုပ်၏ အရည်အခြင်းများနှင့် မပြည့်စုံကြောင်း အထင်အရှားမပြနိုင်ပါက ပြည်ထောင်စုလွှတ်တော်သည် နိုင်ငံတော်သမ္မတက ပြည်ထောင်စုတရားသူကြီးချုပ်အဖြစ် ခန့် အပ်ရန် အမည်စာရင်းသွင်းသူ ကိုငြင်းပယ်ခွင့်မရှိစေရ ။

(၃) နိုင်ငံတော်သမ္မတသည် ပြည်ထောင်စုတရားသူကြီးချုပ်အဖြစ်ခန့် အပ်တာဝန်ပေးရန်ပြည်ထောင် စုလွှတ်တော်၏ သဘောတူညီချက်မရရှိသည့် ပုဂ္ဂိုလ်အစား အမည်စာရင်းအသစ်ကိုပြည်ထောင် စုလွှတ်တော်သို့ ထပ်မံတင်သွင်းခွင့်ရှိသည်။

(၄) နိုင်ငံတော်သမ္မတသည် ပြည်ထောင်စုလွှတ်တော်၏သဘောတူညီချက်ရရှိသည့် ပုဂ္ဂိုလ်အားပြည် ထောင်စုတရားသူကြီးအဖြစ်ခန့် အပ်ရမည် ။

(ဃ) (၁) နိုင်ငံတော်သမ္မတသည် ပြည်ထောင်စုတရားသူကြီးချုပ်နှင့်ညှိနှိုင်းကာ ပြည်ထောင်စုတရားလွှတ် တော်ချုပ် တရားသူကြီးများအဖြစ် ခန့် အပ်သင့်သော ပုဂ္ဂိုလ်များ၏ အမည်စာရင်းကို ပြည်ထောင်

စုလတ်တော်သို့ တင်သွင်းသဘောတူညီချက်ယူရမည်။ ။

(၂) နိုင်ငံတော်ဖွဲ့ပုံအခြေခံဥပဒေတွင် သတ်မှတ်ထားသော ပြည်ထောင်စုတရားလွှတ်တော်ချုပ် တရားသူကြီးများ၏အရည်အခြင်းများနှင့် မပြည့်စုံကြောင်းအထင်အရှားမပြနိုင်ပါက ပြည်ထောင်စုလွှတ်တော်သည် နိုင်ငံတော်သမ္မတက ပြည်ထောင်စုတရားလွှတ်တော်ချုပ် တရားသူကြီးများအဖြစ်ခန့်အပ်ရန် အမည်စာရင်းတင်သွင်းမှုများကို ငြင်းပယ်ခွင့်မရှိစေရ။

(၃) နိုင်ငံတော်သမ္မတသည် ပြည်ထောင်စုတရားလွှတ်တော်ချုပ်တရားသူကြီး အဖြစ်ခန့်အပ်တာဝန်ပေးရန် ပြည်ထောင်စုလွှတ်တော်၏ သဘောတူညီချက်မရရှိသည့် ပုဂ္ဂိုလ်အစား အမည်စာရင်းအသစ်ကို ပြည်ထောင်စုလွှတ်တော်သို့ ထပ်မံတင်သွင်းခွင့်ရှိသည်။ ။

(၄) နိုင်ငံတော်သမ္မတသည် ပြည်ထောင်စုလွှတ်တော်၏ သဘောတူညီချက်ရရှိသည့် ပုဂ္ဂိုလ်များအား ပြည်ထောင်စုတရားလွှတ်တော်ချုပ် တရားသူကြီးများအဖြစ်ခန့်အပ်ရမည်။ ။

၃။ ပြည်ထောင်စုတရားသူကြီးချုပ်နှင့် ပြည်ထောင်စုတရားလွှတ်တော်ချုပ်တရားသူကြီးများ၏ အရည်အခြင်းများနှင့် စပ်လျဉ်းပြီး ပြည်ထောင်စုတရားသူကြီးချုပ်နှင့် ပြည်ထောင်စုတရားလွှတ်တော်ချုပ် တရားသူကြီးများသည် အောက်ပါအရည်အချင်းများနှင့်ပြည့်စုံရမည်။

(က) အသက်(၅၀) နှစ်ထက်မငယ်၊ အသက် (၇၀)နှစ်ထက်မကြီးသူ၊

(ခ) အသက်ကန့် သတ်ချက်မှအပ ပြည်သူ့ လွှတ်တော်ကိုယ်စားလှယ်များအတွက် သတ်မှတ်ထားသော အရည်အချင်းများနှင့်ပြည့်စုံသူ ။

(ဂ) (၁) တိုင်းဒေသကြီး သို့ မဟုတ် ပြည်နယ်တရားလွှတ်တော်တရားသူကြီးအဖြစ် အနည်းဆုံး ငါးနှစ်ဆောင်ရွက်ခဲ့သူ သို့ မဟုတ်

(၂) တိုင်းဒေသကြီးသို့ မဟုတ် ပြည်နယ်အဆင့်ထက်မနိမ့်သောတရားရေးဝန်ထမ်း သို့ မဟုတ် ဥပဒေဝန်ထမ်းရာထူးတွင်အနည်းဆုံး ၁၀နှစ် တာဝန်ထမ်းဆောင်ခဲ့သူ သို့ မဟုတ်

(၃) တရားလွှတ်တော်ရှေ့ နေ (Advocate) အဖြစ်အနည်းဆုံး ၂၀နှစ် အမလိုက်ပါဆောင်ရွက်ခဲ့သူ သို့ မဟုတ်

(၄) ထင်ပေါ်ကျော်ကြားသည့် ဂုဏ်သတင်းရှိသောဥပဒေ ပညာရှင်အဖြစ် နိုင်ငံတော်သမ္မတက ယူဆသူ ။

(ဃ) နိုင်ငံတော်နှင့် နိုင်ငံတော်သားများအပေါ် သစ္စာရှိသူ၊

(င) နိုင်ငံရေးပါတီဝင် မဟုတ်သူ ။

(စ) လွှတ်တော်ကိုယ်စားလှယ်မဟုတ်သူ၊

၄။ နိုင်ငံတော်သမ္မတအား လုပ်ပိုင်ခွင့်များအပ်နှင်းခြင်းနှင့်စပ်လျဉ်းပြီး -

(က) နိုင်ငံတော်သမ္မတသည် ပြည်ထောင်စုတရားသူကြီးချုပ် သို့ မဟုတ် ပြည်ထောင်စုတရားလွှတ်တော်ချုပ် တရားသူကြီးတစ်ဦးအား အောက်ပါအကြောင်းတစ်ရပ်ရပ်ဖြင့် စွပ်စွဲပြစ်တင်နိုင်သည်-

(၁) နိုင်ငံတော်၏ကျေးဇူးသစ္စာကိုဖောက်ဖျက်ခြင်း၊

(၂) ဖွဲ့စည်းပုံ အခြေခံဥပဒေပါပြဋ္ဌာန်းချက် တစ်ရပ်ရပ်ကိုဖောက်ဖျက်ကျူးလွန်ခြင်း၊

(၃) အကျင့်သိက္ခာပျက်ပြားခြင်း

(၄) ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေတွင် ပြဋ္ဌာန်းထားသောပြည်ထောင်စုတရားသူကြီးချုပ် သို့ မဟုတ် ပြည်ထောင်စုတရားလွှတ်တော်ချုပ် တရားသူကြီးအရည်အချင်းပျက်ယွင်းခြင်း၊

(ခ) နိုင်ငံတော်သမ္မတသည် ပြည်ထောင်စုတရားသူကြီးချုပ် သို့ မဟုတ် ပြည်ထောင်စုတရားလွှတ်တော်ချုပ် တရားသူကြီးတစ်ဦးအား စွပ်စွဲပြစ်တင်လိုပါက မိမိ၏စွပ်စွဲချက်ကို ပြည်ထောင်စုလွှတ်တော်နာယကထံ တင်ပြရမည်။

(ဂ) ပြည်ထောင်စုလွှတ်တော်နာယကသည် စုံစမ်းစစ်ဆေးရေးအဖွဲ့ ကိုဖွဲ့စည်း၍ ဥပဒေနှင့်အညီ စုံစမ်းစစ်ဆေးစေရမည်။ ။

(ဃ) စုံစမ်းစစ်ဆေးရေးအဖွဲ့ ကို ဖွဲ့စည်းရာတွင် ပြည်သူ့လွှတ်တော်နှင့်အမျိုးသားလွှတ်တော် ကိုယ်စားလှယ်ဦးရေ တူညီစွာပါဝင်စေပြီး ယင်းအဖွဲ့ ဝင်များထဲမှ သင့်လျော်သူတစ်ဦးကို စုံစမ်းစစ်ဆေးရေးအဖွဲ့ ဥက္ကဋ္ဌအဖြစ်တာဝန်ပေး

- ရမည် ၊
- (င) စုံစမ်းစစ်ဆေးရမည့်လုပ်ငန်းပမာဏကို ထောက်၍ စုံစမ်းစစ်ဆေးရမည့် အချိန်ကာလကိုလည်းသတ်မှတ်ပေးရမည် ၊
 - (စ) နိုင်ငံတော်သမ္မတသည် မိမိ၏စွပ်စွဲချက်နှင့်စပ်လျဉ်း၍ မိမိကိုယ်တိုင်သောလည်းကောင်း၊ ကိုယ်စားလှယ်စေလွှတ်၍သော်လည်းကောင်းစုံစမ်းစစ်ဆေးရေးရှေ့ မှောက်တွင် ရှင်းလင်းတင်ပြနိုင်သည်။ သက်ဆိုင်ရာအထောက်အထားများနှင့် သက်သေများကိုလည်း တင်ပြနိုင်ခွင့်ရှိသည်။
 - (ဆ) စွပ်စွဲချက်ကို စုံစမ်းစစ်ဆေးသည့်အခါ စွပ်စွဲပြစ်တင်ခြင်းခံရသူအား ကိုယ်တိုင်သော်လည်းကောင်း ၊ ကိုယ်စားလှယ်ဖြင့်သော်လည်းကောင်း ချေပခွင့်ပေးရမည် ၊
 - (ဇ) စွပ်စွဲပြစ်တင်မှုနှင့်စပ်လျဉ်း၍ စုံစမ်းစစ်ဆေးရေးအဖွဲ့ က စုံစမ်းတွေ့ ရှိချက်ကို တင်ပြလာသည့်အခါ ပြည်ထောင်စုလွှတ်တော်နာယကသည် ပြည်ထောင်စုလွှတ်တော်သို့ တင်ပြရမည်။
 - (ဈ) ပြည်ထောင်စုလွှတ်တော်ကိုယ်စား စုစုပေါင်းဦးရေ၏ သုံးပုံနှစ်က စွပ်စွဲပြစ်တင်မှုသည်မှန်ကန်၍ စွပ်စွဲခံရသူသည် ပြည်ထောင်စုတရားသူကြီးချုပ် သို့ မဟုတ် ပြည်ထောင်စုတရားလွှတ်တော်ချုပ် တရားသူကြီးရာထူးတွင် ဆက်လက်ထမ်းရွက်စေရန် မသင့်ကြောင်းဆုံးဖြတ်လျှင် ပြည်ထောင်စုလွှတ်တော်နာယကသည် ထိုဆုံးဖြတ်ချက်ကို နိုင်ငံတော်သမ္မတထံ တင်ပြအစီအရင်ခံရမည် ၊
 - (ည) ယင်းသို့ တင်ပြအစီအရင်ခံသည့်အခါနိုင်ငံတော်သမ္မတသည် စွပ်စွဲပြစ်တင်ခြင်းခံရသည့် ပြည်ထောင်စုတရားသူကြီးချုပ် သို့ မဟုတ်ပြည်ထောင်စုတရားလွှတ်တော်ချုပ်တရားသူကြီးကို ရာထူးမှရပ်စဲရမည်
 - (ဋ) စွပ်စွဲပြစ်တင်မှုသည် မမှန်ကန်ကြောင်း ပြည်ထောင်စုလွှတ်တော်ကဆုံးဖြတ်လျှင် ထို သို့ ဆုံးဖြတ်ကြောင်းကိုပြည်ထောင်စုလွှတ်တော်နာယကသည် နိုင်ငံတော်သမ္မတထံ တင်ပြအစီအရင်ခံရမည်။
- (၅) ပြည်ထောင်စုတရားသူကြီးချုပ် စို့ မဟုတ်ပြည်ထောင်စုတရားလွှတ်တော်ချုပ်တရားသူကြီး တစ်တစ်ဦးအားစွပ်စွဲပြစ်တင်ခြင်းနှင့်စပ်လျဉ်းပြီး -
- (က) ပြည်ထောင်စုတရားသူကြီးချုပ် သို့ မဟုတ် ပြည်ထောင်စုတရားလွှတ်တော်ချုပ် တရားသူကြီးတစ်ဦးဦးအား အောက်ပါအကြောင်းတစ်ရပ်ရပ်ဖြင့်စွပ်စွဲပြစ်တင်နိုင်သည်-
 - (၁) နိုင်ငံတော်၏ကျေးဇူးသစ္စာကိုဖောက်ဖျက်ခြင်း၊
 - (၂) ဖွဲ့ စည်းပုံအခြေခံဥပဒေပါ ပြဋ္ဌာန်းချက်တစ်ရပ်ရပ်ကို ဖောက်ဖျက်ကျူးလွန်ခြင်း၊
 - (၃) အကျင့်သိက္ခာပျက်ပြားခြင်း၊
 - (၄) ဖွဲ့ စည်းပုံအခြေခံဥပဒေတွင် ပြဋ္ဌာန်းထားသော ပြည်ထောင်စုတရားသူကြီးချုပ် သို့ မဟုတ် ပြည်ထောင်စုတရားလွှတ်တော်ချုပ် တရားသူကြီး၏အရည်အခြင်းပျက်ယွင်းခြင်း၊
 - (ခ) ပြည်ထောင်စုတရားသူကြီးချုပ်သို့ မဟုတ် ပြည်ထောင်စုတရားလွှတ်တော်ချုပ်တရားသူကြီးတစ်ဦးဦးအပေါ်စွပ်စွဲပြစ်တင်လိုပါက နိုင်ငံတော်သမ္မတသို့ မဟုတ် ဒုတိယသမ္မတကို စွပ်စွဲပြစ်တင်ခြင်းနှင့်စပ်လျဉ်း၍ ဖွဲ့ စည်းပုံအခြေခံဥပဒေပါ ပြဋ္ဌာန်းချက်များနှင့်အညီဆောင်ရွက်ရမည်။
 - (ဂ) သို့ ရာတွင်ပြည်ထောင်စုတရားသူကြီးချုပ် သို့ မဟုတ် ပြည်ထောင်စုတရားလွှတ်တော်ချုပ် တရားသူကြီးတစ်ဦးဦးအပေါ်စွပ်စွဲပြစ်တင်မှုသည်မှန်ကန်၍ စွပ်စွဲခံရသူသည် ပြည်ထောင်စုတရားသူကြီးချုပ်သို့ မဟုတ် ပြည်ထောင်စုတရားလွှတ်တော်ချုပ် တရားသူကြီးရာထူးတွင် ဆက်လက်ထမ်းရွက်စေရန်မသင့်ကြောင်း စုံစမ်းစစ်ဆေးသည့် လွှတ်တော်ကဆုံးဖြတ်တင်ပြလျှင် နိုင်ငံတော်သမ္မတသည် စွပ်စွဲပြစ်တင်ခြင်းခံရသည့် ပြည်ထောင်စု တရားသူကြီးချုပ် သို့ မဟုတ် ပြည်ထောင်စုတရားလွှတ်တော်ချုပ် တရားသူကြီးအား ရာထူးမှ ရပ်စဲစေရမည် ၊
 - (ဃ) စွပ်စွဲပြစ်တင်မှုသည် မမှန်ကန်ကြောင်း စုံစမ်းစစ်ဆေးသည့်လွှတ်တော်က ဆုံးဖြတ်ပါက ထို သို့ ဆုံးဖြတ်ကြောင်း သက်ဆိုင်ရာလွှတ်တော်ဥက္ကဋ္ဌသည် နိုင်ငံတော်သမ္မတထံတင်ပြအစီအရင်ခံရမည်။
- ၆။ ပြည်ထောင်စုတရားသူကြီးချုပ်နှင့် ပြည်ထောင်စုတရားလွှတ်တော်ချုပ်တရားသူကြီးများ၏ ရာထူးသက်တမ်းနှင့်

စပ်လျဉ်းပြီး -

-ပြည်ထောင်စုတရားသူကြီးချုပ်နှင့် ပြည်ထောင်စုတရားလွှတ်တော်ချုပ်တရားသူကြီးများသည် အောက်ပါအကြောင်းတရားရပ်ရပ် မပေါ်ပေါက်လျှင် အသက် ၇၀ နှစ်ပြည့်သည်အထိ တာဝန်ထမ်းဆောင်ခွင့်ရှိသည် -

- (က) မိမိဘောအလျှောက်ရာထူးမှနှုတ်ထွက်ခြင်း၊
- (ခ) ဖွဲ့စည်းပုံ အခြေခံဥပဒေပြဋ္ဌာန်းချက်များနှင့်အညီ စွပ်စွဲပြစ်တင်ခြင်းခံရ၍ ရာထူးမှရပ်စဲခံရခြင်း။
- (ဂ) ဥပဒေအရသတ်မှတ်သောဆေးအဖွဲ့၏ စစ်ဆေးချက်အရ ကိုယ်စိတ်နှစ်ပါးအနက် တစ်ပါးပါးသည် ထာဝစဉ်ချွတ်ယွင်းသွားခြင်းကြောင့် တာဝန်ကိုဆက်လက်ထမ်းဆောင်နိုင်စွမ်းမရှိကြောင်းတွေ့ရှိရခြင်း၊
- (ဃ) ကွယ်လွန်ခြင်း၊

၇။ ပြည်ထောင်စုတရားသူကြီးချုပ် ပြည်ထောင်စုတရားလွှတ်တော်ချုပ်တရားသူကြီးများသည် ပါတီနိုင်ငံရေးကင်းရှင်းရေး၊ နိုင်ငံဝန်ထမ်းအဖြစ်မှအငြိမ်းစားယူရေးတို့ နှင့်စပ်လျဉ်းပြီး-

- (က) ပြည်ထောင်စုတရားသူကြီးချုပ် သို့မဟုတ် ပြည်ထောင်စုတရားလွှတ်တော်ချုပ် တရားသူကြီးများသည် ပါတီနိုင်ငံရေးနှင့်ကင်းရှင်းရမည်။
- (ခ) ပြည်ထောင်စုတရားသူကြီးချုပ် သို့မဟုတ် ပြည်ထောင်စုတရားလွှတ်တော်ချုပ်တရားသူကြီးများသည် နိုင်ငံဝန်ထမ်းဖြစ်လျှင် ပြည်ထောင်စုတရားသူကြီးချုပ် သို့မဟုတ် ပြည်ထောင်စုတရားလွှတ်တော်ချုပ်တရားသူကြီးအဖြစ်ခန့်အပ်တာဝန်ပေးခံရသည့် နေ့မှစ၍ တည်နေဆဲဝန်ထမ်း စည်းမျဉ်းစည်းကမ်းများနှင့်အညီ အငြိမ်းစားယူပြီးဖြစ်သည်ဟု မှတ်ယူရမည် ။

၈။ ပြည်ထောင်စုတရားသူကြီးချုပ် သို့မဟုတ် ပြည်ထောင်စုတရားလွှတ်တော်ချုပ် တရားသူကြီးများ၏ တာဝန်များ၏အဆင့်နှင့်စပ်လျဉ်းပြီး-

- ပြည်ထောင်စုတရားသူကြီးချုပ်နှင့် ပြည်ထောင်စုတရားလွှတ်တော်ချုပ်တရားသူကြီးများ၏ တာဝန်များ လုပ်ပိုင်ခွင့်များ၊ ရပိုင်ခွင့်များကို ဥပဒေပြဋ္ဌာန်း၍သတ်မှတ်ရမည်။

၉။ ပြည်ထောင်စုတရားသူကြီးချုပ် သို့မဟုတ်ပြည်ထောင်စုတရားလွှတ်တော်ချုပ်တရားသူကြီးများ၏တာဝန်များ၏အဆင့်နှင့်စပ်လျဉ်းပြီး-

- ပြည်ထောင်စုတရားသူကြီးချုပ်နှင့်ပြည်ထောင်စုတရားလွှတ်တော်ချုပ် တရားသူကြီးများ၏ တာဝန် လုပ်ပိုင်ခွင့်များနှင့်၊ ရပိုင်ခွင့်များကို ဥပဒေပြဋ္ဌာန်းသည့်အခါ မှီညွှမ်းပြုနိုင်ရေးအတွက် ပြည်ထောင်စုတရားသူကြီးချုပ်ကို ဒုတိယသမ္မတအဖြစ်သတ်မှတ်သည်။

၁၀။ တိုင်းဒေသကြီးသို့ မဟုတ် ပြည်နယ်တရားလွှတ်တော်များဖွဲ့ စည်းရေးနှင့်စပ်လျဉ်းပြီး-

(က) တိုင်းဒေသကြီးတိုင်းတွင် တိုင်းဒေသကြီးတရားလွှတ်တော် (**High Court of the Region**) တရပ်စီလည်းကောင်း၊ ပြည်နယ်တိုင်းတွင် ပြည်နယ်တရားလွှတ်တော် (**High Court of the State**) တစ်ရပ်စီလည်းကောင်းထားရှိသည် ။

(ခ) တိုင်းဒေသကြီးတရားလွှတ်တော် သို့မဟုတ် ပြည်နယ်တရားလွှတ်တော် တရားသူကြီးအကြီးအကဲ (**Chief Justice of the High Court of the State**) သို့မဟုတ် ပြည်နယ်တရားလွှတ်တော်တရားသူကြီးချုပ် (**Chief Justice of The High Court of the State**) ဟုခေါ်ရမည် ။

(ဂ) တိုင်းဒေသကြီးတရားလွှတ်တော် သို့မဟုတ် ပြည်နယ်တရားလွှတ်တော်တွင် တိုင်းဒေသကြီး တရားလွှတ်တော် တရားသူကြီးချုပ် သို့မဟုတ်ပြည်နယ်တရားလွှတ်တော် တရားသူကြီးချုပ်အပါအဝင်တိုင်းဒေသကြီးတရားလွှတ်တော် တရားသူကြီးများ(**Judges of the High Couty of the Region**) သို့မဟုတ် ပြည်နယ်တရားလွှတ်တော်တရားသူကြီးများ (**Judges of the High Couty of the State**) ဦးရေအနည်းဆုံး သုံးဦးမှ အများဆုံး ခုနစ် ဦးအထိ ခန့်အပ်နိုင်သည် ။

(ဂ) (၁) နိုင်ငံတော်သမ္မတသည် ပြည်ထောင်စုတရားသူကြီးချုပ်၊ သက်ဆိုင်ရာတိုင်းဒေသကြီးသို့ မဟုတ် ပြည်နယ်ဝန်ကြီးချုပ်တို့ နှင့် ညှိနှိုင်းပြီး သက်ဆိုင်ရာ တိုင်းဒေသကြီးသို့ မဟုတ်ပြည်နယ်တရားလွှတ်တော်

ချုပ်အဖြစ် ခန့် အပ်ရန်အမည်စာရင်းကိုပြုစု၍ ယင်းအမည်စာရင်းကိုလည်းကောင်း၊ သက်ဆိုင်ရာတိုင်း ဒေသကြီးသို့ မဟုတ်ပြည်နယ်ဝန်ကြီးချုပ်သည် ပြည်ထောင်စုတရားသူကြီးချုပ်နှင့် ညှိနှိုင်းပြီးသက်ဆိုင် ရာတိုင်းဒေသကြီးသို့ မဟုတ် ပြည်နယ်လွှတ်တော်သို့ ပို့ ပေးရမည်။

(၂) နိုင်ငံတော်ဖွဲ့ စည်းပုံအခြေခံဥပဒေတွင် သတ်မှတ်ထားသောတိုင်းဒေသကြီး သို့ မဟုတ်ပြည်နယ်တရား လွှတ်တော် တရားသူကြီးချုပ်နှင့် တိုင်းဒေသကြီးသို့ မဟုတ် ပြည်နယ်တရားလွှတ်တော်တရားသူကြီး၏ အရည်အချင်းများနှင့် အပြည့်စုံကြောင်းအထင်အရှားမပြနိုင်ပါက သက်ဆိုင်ရာတိုင်းဒေသကြီး သို့ မဟုတ် ပြည်နယ်လွှတ်တော်သည် နိုင်ငံတော်သမ္မတကပြည်ထောင်စုတရားသူကြီးချုပ်၊ သက်ဆိုင်ရာတိုင်း ဒေသကြီးသို့ မဟုတ် ပြည်နယ်ဝန်ကြီးချုပ်တို့ နှင့်ညှိနှိုင်းပြီး သက်ဆိုင်ရာတိုင်းဒေသကြီး သို့ မဟုတ် ပြည် နယ်တရားလွှတ်တော်တရားသူကြီးများအဖြစ် ခန့် အပ်ရန်လည်းကောင်း၊ **သက်ဆိုင်ရာတိုင်းဒေသကြီး သို့ မဟုတ် ပြည်တရားလွှတ်တော်တရားသူကြီးများအဖြစ်ခန့် အပ်ရန်လည်းကောင်း** အမည်စာရင်းပေး ပို့ သူများကို ငြင်းပယ်ခွင့်မရှိစေရ။

(၃) အပိုဒ်ခ(၂)အရငြင်းပယ်ခြင်းခံရသော ပုဂ္ဂိုလ်များအစား အမည်စာရင်းအသစ်ကို သတ်မှတ်ထားသည့်အ တိုင်း ထပ်မံတင်သွင်းခွင့်ရှိသည်။

(၄) နိုင်ငံတော်သမ္မတသည် သက်ဆိုင်ရာတိုင်းဒေသကြီး သို့ မဟုတ်ပြည်နယ်လွှတ်တော်က သဘောတူညီသူ များကို သက်ဆိုင်ရာတိုင်းဒေသကြီး သို့ မဟုတ်ပြည်နယ်တရားလွှတ်တော်တရားသူကြီးချုပ်အဖြစ် လည်း ကောင်း ၊ သက်ဆိုင်ရာ တိုင်းဒေသကြီးသို့ မဟုတ် ပြည်နယ်တရားလွှတ်တော် တရားသူကြီးများအဖြစ် လည်းကောင်း၊ ခန့် အပ်ရမည်။

၁၁။ တိုင်းဒေသကြီးသို့ မဟုတ် ပြည်နယ်တရားလွှတ်တော်တရားသူကြီးချုပ်များနှင့် တိုင်းဒေသကြီးသို့ မဟုတ်ပြည် နယ်တရားလွှတ်တော် တရားသူကြီးချုပ်များ၏အရည်အချင်းများနှင့်စပ်လျဉ်းပြီး တိုင်းဒေသကြီး သို့ မဟုတ် ပြည်နယ်တရားလွှတ်တော် တရားသူကြီးများသည် အောက်ပါအရည်အချင်းများနှင့်ပြည့်စုံရမည်-

- (က) အသက် ၄၅ နှစ်ထက် မငယ်၊ အသက်၆၅နှစ်ထက်မကြီးသူ၊
- (ခ) အသက်ကန့် သတ်ချက်မှအပ တိုင်းဒေသကြီးသို့ မဟုတ်ပြည်နယ်လွှတ်တော်ကိုယ်စားလှယ်များအတွက် သတ်မှတ်ထားသော အရည်အချင်းများနှင့်ပြည့်စုံသူ ၊
- (ဂ) (၁) တိုင်းဒေသကြီးသို့ မဟုတ် ပြည်နယ်အဆင့်ထက်မနိမ့်သော တရားရေးဝန်ထမ်း သို့ မဟုတ်ဥပဒေဝန် ထမ်းရာထူးတွင် အနည်းဆုံးငါးနှစ် တာဝန်ထမ်းဆောင်ခဲ့သူ သို့ မဟုတ်ခရိုင်အဆင့်ထက်မနိမ့်သော တရားရေးဝန်ထမ်း သို့ မဟုတ်ဝန်ထမ်းရာထူးတွင် အနည်းဆုံး ၁၀နှစ်တာဝန်ထမ်းဆောင်ခဲ့သူ သို့ မဟုတ်
- (၂) တရားလွှတ်တော်ရှေ့ နေ(Advocate) အဖြစ် ၁၅နှစ်အမှုလိုက်ပါဆောင်ရွက်ခဲ့သူသို့ မဟုတ်
- (၃) ထင်ပေါ်ကျော်ကြားသည့်ဂုဏ်သတင်းရှိသော ဥပဒေညာရှင်အဖြစ် နိုင်ငံတော်သမ္မတကယူဆသူ

- (ဃ) နိုင်ငံတော်နှင့်နိုင်ငံသားများအပေါ် သစ္စာရှိသူ ၊
- (င) နိုင်ငံရေးပါတီဝင်မဟုတ်သူ၊
- (စ) လွှတ်တော်ကိုယ်စားလှယ်မဟုတ်သူ၊

၁၂။ နိုင်ငံတော်သမ္မတနှင့်တိုင်းဒေသကြီးသို့ မဟုတ်ပြည်နယ်ဝန်ကြီးချုပ်တို့ အားလုပ်ပိုင်ခွင့်အပ်နှင်းရန်နှင့် စပ်လျဉ်း ပြီး-

- (က) နိုင်ငံတော်သမ္မတသည် တိုင်းဒေသကြီး သို့ မဟုတ် ပြည်နယ်တရားလွှတ်တော် တရားသူကြီးချုပ်ကို လည်းကောင်း၊ တိုင်းဒေသကြီးသို့ မဟုတ်ပြည်နယ်ဝန်ကြီးချုပ်သည် သက်ဆိုင်ရာတိုင်းဒေသကြီးသို့ မဟုတ် ပြည်နယ်တရားလွှတ်တော်တရားသူကြီးတဦးဦးအားလည်းကောင်း အောက်ပါအကြောင်း တရပ်ရပ်ဖြင့်စွပ်စွဲပြစ်တင်နိုင်သည်-
 - (၁) နိုင်ငံတော်၏ကျေးဇူးသစ္စာတော်ကိုဖောက်ဖျက်ခြင်း၊
 - (၂) ဖွဲ့ စည်းပုံအခြေခံဥပဒေတွင် ပြဌာန်းချက်တရပ်ရပ်ကိုဖောက်ဖျက်ကျူးလွန်ခြင်း၊

- (၃) အကျင့်သိက္ခာပျက်ပြားခြင်း၊
 - (၄) ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေတွင် ပြဋ္ဌာန်းထားသောတိုင်းဒေသကြီးသို့ မဟုတ်ပြည်နယ်တရားလွှတ်တော်တရားသူကြီးချုပ်သို့ မဟုတ် တိုင်းဒေသကြီးသို့ မဟုတ်ပြည်နယ်တရားလွှတ်တော်တရားသူကြီး၏ အရည်အချင်းပျက်ယွင်းခြင်း၊
 - (ခ) နိုင်ငံတော်သမ္မတသည်တိုင်းဒေသကြီးသို့ မဟုတ် ပြည်နယ်တရားလွှတ်တော် တရားသူကြီးချုပ်ကို လည်းကောင်း၊ တိုင်းဒေသကြီးသို့ မဟုတ် ပြည်နယ်ဝန်ကြီးချုပ်သည် သက်ဆိုင်ရာတိုင်းဒေသကြီးသို့ မဟုတ် ပြည်နယ်တရားလွှတ်တော် တရားသူကြီးတဦးကိုလည်းကောင်း စွပ်စွဲတင်ပြလိုပါက မိမိစွပ်စွဲချက်ကို တိုင်းဒေသကြီးသို့ မဟုတ်ပြည်နယ်လွှတ်တော်ဥက္ကဋ္ဌထံပေးပို့ ရမည်။
 - (ဂ) စုံစမ်းစစ်ဆေးရမည့်လုပ်ငန်းပမာဏကိုထောက်ရှု၍ စုံစမ်းစစ်ဆေးရန်ပြီးစီးရမည့် အချိန်ကာလကို လည်း သတ်မှတ်ပေးရမည်။
 - (စ) နိုင်ငံတော်သမ္မတသို့ မဟုတ်သက်ဆိုင်ရာတိုင်းဒေသကြီးသို့ မဟုတ် ပြည်နယ်ဝန်ကြီးချုပ်သည် မိမိ၏စွပ်စွဲချက်ကိုစပ်လျဉ်း၍ မိမိကိုယ်တိုင်သော်လည်းကောင်း၊ ကိုယ်စားလှယ်စေလွှတ်၍သော်လည်းကောင်း စုံစမ်းစစ်ဆေးရေးရှေ့မှောက်တွင်ရှင်းလင်းတင်ပြနိုင်သည့် သက်ဆိုင်ရာအထောက်အထားများနှင့်သက်သေများကိုလည်းတင်ပြခွင့်ရှိသည်။
 - (ဆ) စွပ်စွဲချက်ကို စုံစမ်းစစ်ဆေးသည့်အခါ စွပ်စွဲပြစ်တင်ခြင်းခံရသူအား ကိုယ်တိုင်သော်လည်းကောင်း ကိုယ်စားလှယ်ဖြစ်သော်လည်းကောင်း ချေပခွင့်ရမည်။
 - (ဇ) စွပ်စွဲပြစ်တင်မှုနှင့်စပ်လျဉ်း၍ စုံစမ်းစစ်ဆေးရေးအဖွဲ့ကစုံစမ်းတွေ့ရှိချက်ကိုတင်ပြသည့်အခါတိုင်းဒေသကြီးသို့ မဟုတ် ပြည်နယ်လွှတ်တော်သို့ တင်ပြရမည်။
 - (ဈ) တိုင်းဒေသကြီးသို့ မဟုတ်ပြည်နယ်လွှတ်တော်ကိုစားလှယ်စုစုပေါင်းဦးရေ၏သုံးပုံနှစ်ပုံက စွပ်စွဲပြစ်တင်မှုသည် မှန်ကန်၍စွပ်စွဲခံရသူသည် တိုင်းဒေသကြီးသို့ မဟုတ် ပြည်နယ်တရားလွှတ်တော်တရားသူကြီးချုပ် သို့ မဟုတ်တိုင်းဒေသကြီးသို့ မဟုတ်ပြည်နယ်တရားလွှတ်တော်တရားသူကြီးရာထူးတွင် ဆက်လက်ထမ်းရွက်ရန်မသင့်ကြောင်းဆုံးဖြတ်လျှင် တိုင်းဒေသကြီးသို့ မဟုတ်ပြည်နယ်လွှတ်တော်ဥက္ကဋ္ဌသည် တိုင်းဒေသကြီးသို့ မဟုတ်ပြည်နယ်တရားလွှတ်တော်တရားသူကြီးဖြစ်ပါက နိုင်ငံတော်သမ္မတကြီးထံသို့ လည်းကောင်း၊ တိုင်းဒေသကြီးသို့ မဟုတ်ပြည်နယ်တရားလွှတ်တော်တရားသူကြီးအတွက်ဖြစ်ပါက သက်ဆိုင်ရာတိုင်းဒေသကြီး သို့ မဟုတ်ပြည်နယ်ဝန်ကြီးချုပ်ထံသို့ လည်းကောင်း၊ ထိုဆုံးဖြတ်ချက်ကိုတင်ပြရမည် ၊ တိုင်းဒေသကြီးသို့ မဟုတ်ပြည်နယ်ဝန်ကြီးချုပ်သည် ဖော်ပြပါတင်ပြချက်ကို ရရှိသည့်အခါနိုင်ငံတော်သမ္မတထံတင်ပြရမည်။
 - (ည) ယင်းသို့ တင်ပြချက်များရရှိသည့်အခါ နိုင်ငံတော်သမ္မတသည် စွပ်စွဲတင်ပြခြင်းခံရသည့် တိုင်းဒေသကြီးသို့ မဟုတ် ပြည်နယ်တရားလွှတ်တော်တရားသူကြီးကိုရာထူးမှရပ်စဲရမည်။
 - (ဋ) စွပ်စွဲတင်ပြမှုသည်မမှန်ကန်ကြောင်းတိုင်းဒေသကြီး သို့ မဟုတ်ပြည်နယ်လွှတ်တော်ကဆုံးဖြတ်လျှင် ထို သို့ ဆုံးဖြတ်ကြောင်းကို တိုင်းဒေသကြီးသို့ မဟုတ်ပြည်နယ်လွှတ်တော်ဥက္ကဋ္ဌသည် တိုင်းဒေသကြီးသို့ မဟုတ် ပြည်နယ်တရားလွှတ်တော်တရားသူကြီးအတွက်ဖြစ်ပါက သက်ဆိုင်ရာတိုင်းဒေသကြီး သို့ မဟုတ်ပြည်နယ်ဝန်ကြီးချုပ်ထံသို့ လည်းကောင်းတင်ပြရမည်။
- ၁၃။ တိုင်းဒေသကြီးသို့ မဟုတ် ပြည်နယ်တရားလွှတ်တော် တရားသူကြီးချုပ်နှင့်တိုင်းဒေသကြီးသို့ မဟုတ်ပြည်နယ်တရားသူကြီးတဦးဦးကိုစွပ်စွဲပြစ်တင်ခြင်းနှင့်စပ်လျဉ်းပြီး-
- (က) တိုင်းဒေသကြီးသို့ မဟုတ် ပြည်နယ်တရားလွှတ်တော်တရားသူကြီးချုပ်ကိုလည်းကောင်းတိုင်းဒေသကြီးသို့ မဟုတ်ပြည်နယ်တရားလွှတ်တော်တရားသူကြီးကိုလည်းကောင်း အောက်ပါအကြောင်းတရပ်ရပ်ဖြင့်ပြစ်တင်နိုင်သည်။
 - (၁) နိုင်ငံတော်၏ကျေးဇူးသစ္စာတော်ကိုဖောက်ဖျက်ခြင်း၊
 - (၂) ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေပါ ပြဋ္ဌာန်းချက်တစ်ရပ်ရပ်ကိုဖောက်ဖျက်ကျူးလွန်ခြင်း၊
 - (၃) အကျင့်သိက္ခာပျက်ပျားခြင်း၊

(၄) ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေပါတွင်ပြဋ္ဌာန်းထားသော တိုင်းဒေသကြီးသို့ မဟုတ်ပြည်နယ်တရား
လွှတ်တော်တရားသူကြီးချုပ်နှင့် တိုင်းဒေသကြီးသို့ မဟုတ်ပြည်နယ်တရားလွှတ်တော်တရား
သူကြီးအရည်အချင်းပျက်ယွင်းခြင်း၊

(ခ) တိုင်းဒေသကြီးသို့ မဟုတ်ပြည်နယ်တရားလွှတ်တော်တရားသူကြီးချုပ်ကိုလည်းကောင်း၊ တိုင်းဒေသ
ကြီးသို့ မဟုတ် ပြည်နယ်တရားလွှတ်တော် တရားသူကြီးကိုလည်းကောင်း စွပ်စွဲပြစ်တင်လိုပါက
သက်ဆိုင်ရာတိုင်းဒေသကြီးသို့ မဟုတ် ပြည်နယ်လွှတ်တော်ကိုယ်စားလှယ်စုစုပေါင်းဦးရေအနက်
အနည်းဆုံး လေးပုံတစ်ပုံလက်မှတ်ရေးထိုးပြီး မိမိတို့ ၏စွပ်စွဲချက်ကို သက်ဆိုင်ရာတိုင်းဒေသကြီး
သို့ မဟုတ် ပြည်နယ်လွှတ်တော်ဥက္ကဋ္ဌထံပေးပို့ ရမည်။

(ဂ) ယင်းစွပ်စွဲချက်ကိုသက်ဆိုင်ရာတိုင်းဒေသကြီး သို့ မဟုတ်ပြည်နယ်လွှတ်တော်ဥက္ကဋ္ဌက စုံစမ်းစစ်
ဆေးရေးအဖွဲ့ ကို ဖွဲ့ စည်း၍စုံစမ်းစစ်ဆေးရမည်။ စုံစမ်းစစ်ဆေးရမည့် လုပ်ငန်းပမာဏကိုထောက်ရှု၍
စုံစမ်းစစ်ဆေးမှုပြီးစီးရမည့်အချိန်ကာလကိုလည်းသတ်မှတ်ပေးရမည်။

(ဃ) စွပ်စွဲချက်ကိုစုံစမ်းစစ်ဆေးသည့်အခါ စွပ်စွဲပြစ်တင်ခြင်းခံရသူအား ကိုတိုင်သောလည်းကောင်း၊ ကိုယ်
စားလှယ်ဖြင့်လည်းကောင်း ချေပခွင့်ပေးရမည်။

(င) တိုင်းဒေသကြီးသို့ မဟုတ် ပြည်နယ်တရားလွှတ်တော်တရားသူကြီးချုပ်အပေါ်တွင်လည်းကောင်း၊
တိုင်းဒေသကြီးသို့ မဟုတ်ပြည်နယ်တရားလွှတ်တော်တရားသူကြီးအပေါ်တွင်လည်းကောင်း သက်
ဆိုင်ရာတိုင်းဒေသကြီးသို့ မဟုတ်ပြည်နယ်လွှတ်တော်၏စွပ်စွဲမှုနှင့်စပ်လျဉ်း၍ စုံစမ်းစစ်ဆေးရေးအဖွဲ့
စုံစမ်းစစ်ဆေးမှုကိုတင်ပြသည့်အခါ လွှတ်တော်ဥက္ကဋ္ဌသည် သက်ဆိုင်ရာတိုင်းဒေသကြီးသို့ မဟုတ်
ပြည်နယ်လွှတ်တော်သို့ တင်ပြရမည်။ သက်ဆိုင်ရာလွှတ်တော်ကိုယ်စားလှယ် စုစုပေါင်းဦးရေအ
နက်သုံးပုံနှစ်ပုံက စွပ်စွဲပြစ်တင်မှုသည်မှန်ကန်၍ စွပ်စွဲခံရသူသည် တိုင်းဒေသကြီးသို့ မဟုတ်ပြည်
နယ်တရားလွှတ်တော်တရားသူကြီးရာထူးတွင်လည်းကောင်း၊ တိုင်းဒေသကြီးသို့ မဟုတ်ပြည်နယ်
တရားလွှတ်တော်တရားသူကြီးချုပ်ရာထူးအားလည်းကောင်းဆက်လက်ထမ်းရွက်စေရန်မသင့်
ကြောင်းဆုံးဖြတ်လျှင်လွှတ်တော်ဥက္ကဋ္ဌသည် တိုင်းဒေသကြီးသို့ မဟုတ် ပြည်နယ်တရားလွှတ်တော်
တရားသူကြီးအတွက်ဖြစ်လျှင် နိုင်ငံတော်သမ္မတထံသို့ လည်းကောင်း၊ တိုင်းဒေသကြီးသို့ မဟုတ်
ပြည်နယ်တရားလွှတ်တော်တရားသူကြီးအတွက်ဖြစ်လျှင် သက်ဆိုင်ရာတိုင်းဒေသကြီးသို့ မဟုတ်
ပြည်နယ်ဝန်ကြီးချုပ်ထံသို့ လည်းကောင်း၊ ထို သို့ ဆုံးဖြတ်ချက်ကိုတင်ပြရမည်။ တိုင်းဒေသကြီးသို့ မ
ဟုတ် ပြည်နယ်ဝန်ကြီးချုပ်သည် ဖော်ပြပါတင်ပြချက်ကိုရရှိသည့်အခါနိုင်ငံတော်သမ္မတထံဆက်လက်
တင်ပြရမည်။

(စ) ယင်းသို့ တင်ပြအစီအရင်ခံလျှင် နိုင်ငံတော်သမ္မတသည် စွပ်စွဲပြစ်တင်ခြင်းခံရသည့်တိုင်းဒေသကြီးသို့
မဟုတ် ပြည်နယ်တရားလွှတ်တော်တရားသူကြီးချုပ်ကိုလည်းကောင်း၊ တိုင်းဒေသကြီးသို့ မဟုတ်
ပြည်နယ်တရားလွှတ်တော်တရားသူကြီးကိုလည်းကောင်းရာထူးမှရပ်စဲရမည်။

(ဆ) စွပ်စွဲပြစ်တင်မှုသည်မှန်ကန်ကြောင်း သက်ဆိုင်ရာတိုင်းဒေသကြီးသို့ မဟုတ် ပြည်နယ်လွှတ်တော်
ကဆုံးဖြတ်လျှင် ထို သို့ ဆုံးဖြတ်ကြောင်းကို လွှတ်တော်ဥက္ကဋ္ဌသည် တိုင်းဒေသကြီး သို့ မဟုတ်ပြည်
နယ်တရားလွှတ်တော် တရားသူကြီးအတွက်ဖြစ်ပါက နိုင်ငံတော်သမ္မတထံသို့ လည်းကောင်း တိုင်းဒေ
သကြီးသို့ မဟုတ်ပြည်နယ်တရားလွှတ်တော်တရားသူကြီးအတွက်ဖြစ်ပါက သက်ဆိုင်ရာတိုင်းဒေ
သကြီးသို့ မဟုတ် ပြည်နယ်ဝန်ကြီးချုပ်ထံ သို့ လည်းကောင်းတင်ပြရမည်။

၁၄။ တိုင်းဒေသကြီးသို့ မဟုတ် ပြည်နယ်တရားလွှတ်တော်တရားသူကြီးချုပ်နှင့် တိုင်းဒေသကြီးသို့ မဟုတ်ပြည်နယ်
တရားလွှတ်တော်တရားသူကြီးများ၏ ရာထူးသက်တမ်းနှင့်စပ်လျဉ်းပြီး-
တိုင်းဒေသကြီး သို့ မဟုတ်ပြည်နယ်တရားလွှတ်တော်တရားသူကြီး ချုပ်များနှင့် တိုင်းဒေသကြီးသို့ မဟုတ်ပြည်
နယ်တရားလွှတ်တော် တရားသူကြီးများသည် အောက်ပါအကြောင်းတစ်ရပ်ရပ် မပေါ်ပေါက်လျှင်အသက် ၆၅
နှစ်ပြည့်သည့်အထိ တာဝန်ထမ်းဆောင်ခွင့်ရှိသည်။

- (က) မိမိသဘောအလျောက် ရာထူးမှနှုတ်ထွက်ခြင်း၊
- (ခ) ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေပါ ပြဋ္ဌာန်းချက်များနှင့်အညီ စွပ်စွဲပြစ်တင်ခြင်းခံရ၍ ရာထူးမှရပ်စဲခံရခြင်း၊
- (ဂ) ဥပဒေအရသတ်မှတ်ထားသောဆေးအဖွဲ့၏ စစ်ဆေးချက်အရကိုယ်စိတ်နှစ်ပါးအနက် တစ်ပါးပါးသည် ထာဝစဉ် ချွတ်ယွင်းသွားခြင်းကြောင့်တွေ့ရှိရခြင်း၊
- (ဃ) ကွယ်လွန်ခြင်း၊

၁၅။ တိုင်းဒေသကြီးသို့ မဟုတ် ပြည်နယ်တရားလွှတ်တော်တရားသူကြီးချုပ်နှင့် တိုင်းဒေသကြီး ပြည်နယ်တရားလွှတ်တော်တရားသူကြီးများသည် ပါတီနိုင်ငံရေးကင်းရှင်းရေး၊ နိုင်ငံဝန်ထမ်းအဖြစ်မှ အငြိမ်းစားယူရေးနှင့်စပ်လျဉ်းပြီး-

- (က) တိုင်းဒေသကြီးသို့ မဟုတ် ပြည်နယ်တရားလွှတ်တော်တရားသူကြီးများသည်ပါတီနိုင်ငံရေးနှင့်ကင်းရှင်းရမည်။တိုင်းဒေသကြီး သို့ မဟုတ်ပြည်နယ်တရားလွှတ်တော်တရားသူကြီးချုပ်နှင့်တိုင်းဒေသကြီး သို့ မဟုတ် ပြည်နယ်တရားလွှတ်တော်တရားသူကြီးများစသည့် နိုင်ငံဝန်ထမ်းဖြစ်လျှင် တိုင်းဒေသကြီးသို့ မဟုတ်ပြည်နယ်တရားလွှတ်တော်တရားသူကြီးချုပ်အဖြစ်လည်းကောင်း၊ တိုင်းဒေသကြီးသို့ မဟုတ်ပြည်နယ်တရားလွှတ်တော်တရားသူကြီးအဖြစ်လည်းကောင်း၊ ခန့်အပ်တာဝန်ပေးခြင်းခံရသည့်နေ့မှစ၍ တည်စံဝန်ထမ်းစည်းမျဉ်းစည်းကမ်းများနှင့်အညီ အငြိမ်းစားယူပြီးသည်ဟု မှတ်ယူရမည်။

၁၆။ တိုင်းဒေသကြီးသို့ မဟုတ် ပြည်နယ်လွှတ်တော်တရားသူကြီးချုပ်များနှင့် တိုင်းဒေသကြီးသို့ မဟုတ်ပြည်နယ် တရားလွှတ်တော်တရားသူကြီးများ၏တာဝန်များ၊ လုပ်ပိုင်ခွင့်များ၊ ရပိုင်ခွင့်များနှင့်စပ်လျဉ်းပြီး-

-တိုင်းဒေသကြီး သို့ မဟုတ်ပြည်နယ်တရားလွှတ်တော်တရားသူကြီးချုပ်များနှင့်တိုင်းဒေသကြီး သို့ မဟုတ် ပြည်နယ်တရားလွှတ်တော်တရားသူကြီးများ၏တာဝန်များ၊ လုပ်ပိုင်ခွင့်များ၊ ရပိုင်ခွင့်များကို ဥပဒေပြဋ္ဌာန်း၍ သတ်မှတ်ရမည်။

၁၇။ တိုင်းဒေသကြီးသို့ မဟုတ် ပြည်နယ်တရားလွှတ်တော်တရားသူကြီးချုပ်နှင့် တိုင်းဒေသကြီး သို့ မဟုတ်ပြည်နယ် တရားလွှတ်တော် တရားသူကြီးနှင့်စပ်လျဉ်းပြီး-

- တိုင်းဒေသကြီးသို့ မဟုတ်ပြည်နယ်တရားလွှတ်တော်တရားသူကြီးချုပ်များနှင့် တိုင်းဒေသကြီး သို့ မဟုတ် ပြည်နယ်တရားလွှတ်တော်တရားသူကြီးများ၏တာဝန်များ လုပ်ပိုင်ခွင့်များ၊ ရပိုင်ခွင့်များကို ဥပဒေပြဋ္ဌာန်းသတ်မှတ်သည့်အခါ မှီငြမ်းပြုနိုင်ရေးအတွက် တိုင်းဒေသကြီးသို့ မဟုတ် ပြည်နယ်တရားလွှတ်တော်တရားသူကြီးချုပ်ကို ပြည်ထောင်စုဝန်ကြီးအဆင့်သတ်မှတ်သည် ။ တိုင်းဒေသကြီးသို့ မဟုတ် ပြည်နယ်တရားလွှတ်တော်တရားသူကြီးကို ဒုတိယကြီးအဖြစ်သတ်မှတ်သည်။

၁၈။ တိုင်းဒေသကြီးသို့ မဟုတ်ပြည်နယ်တရားလွှတ်တော်လက်အောက်တွင် တရားရုံးအဆင့်ဆင့်ဖွဲ့စည်းထားရှိခြင်းနှင့်စပ်လျဉ်းပြီး-

-တိုင်းဒေသကြီးသို့ မဟုတ် ပြည်နယ်တရားလွှတ်တော်လက်အောက်၌ အောက်ပါအတိုင်း တရားရုံးအဆင့်ဆင့်ရှိသည်။

- (က) တိုင်းဒေသကြီး သို့ မဟုတ် ပြည်နယ်အတွင်းကိုယ်ပိုင်အုပ်ချုပ်ခွင့်ရ စီရင်စုမရှိလျှင်-
 - (၁) ခရိုင်တရားရုံးများ (District Courts)
 - (၂) မြို့နယ်တရားရုံးများ (Township Court)
- (ခ) တိုင်းဒေသကြီးသို့ မဟုတ် ပြည်နယ်အတွင်းကိုယ်ပိုင်အုပ်ချုပ်ခွင့်ရစီရင်စုမရှိလျှင်-
 - (၁) ကိုယ်ပိုင်အုပ်ချုပ်ခွင့်ရတိုင်း၌-
 - (ကက) ကိုယ်ပိုင်အုပ်ချုပ်ခွင့်ရတိုင်းတရားရုံး (Court of the Self Administered Division)
 - (ခခ) မြို့နယ်တရားရုံး (Township Court)
 - (၂) ကိုယ်ပိုင်အုပ်ချုပ်ခွင့်ရဒေသ၌-
 - (ကက) ကိုယ်ပိုင်အုပ်ချုပ်ရဒေသ တရားရုံး (Court of the Self Administered

Zone)

(ခခ) မြို့နယ်တရားရုံးများ **(Township Courts)**

(၃) ကျန်ဒေသများ၌-

(ကက) ခရိုင်တရားရုံး **(District Court)**

(ခခ) မြို့နယ်တရားရုံးများ **(Township Courts)**

(ဂ) ပြည်ထောင်စုနယ်မြေ၌-

(၁) ခရိုင်ရုံးများ **(District Courts)**

(၂) မြို့နယ်တရားရုံးများ **(Township Court)**

(ဃ) ဥပဒေအရ တည်ထောင်ထားသော အခြားတရားရုံးများ။

၁၉။ တရားသူကြီးများခန့်ထားခြင်း၊ ယင်းတို့အားစီရင်ပိုင်ခွင့်များအပ်နှင်းခြင်း၊ ယင်းတို့တာဝန်များ၊ လုပ်ပိုင်ခွင့်များ ရပိုင်ခွင့်များသတ်မှတ်ခြင်း၊ ယင်းတရားရုံးများတွင် ဝန်ထမ်းအဖွဲ့အစည်းဖွဲ့စည်းခြင်း၊ တာဝန်များ၊ လုပ်ပိုင်ခွင့်များသတ်မှတ်ခြင်းနှင့်စပ်လျဉ်းပြီး-

(က) တိုင်းဒေသကြီးသို့ မဟုတ် ပြည်နယ်တရားလွှတ်တော် လက်အောက်ရှိ တရားရုံးအဆင့်ဆင့်တွင် တရားသူကြီးများခန့်ထားခြင်း၊ စီရင်ပိုင်ခွင့်များအပ်နှင်းခြင်း၊ တာဝန်များ၊ လုပ်ပိုင်ခွင့်များနှင့်ရပိုင်ခွင့်သတ်မှတ်ခြင်းတို့သည် ဥပဒေနှင့်အညီဖြစ်စေရမည် ။

(ခ) ပြည်ထောင်စုတရားလွှတ်တော်ချုပ်၊ တိုင်းဒေသကြီးသို့ မဟုတ် ပြည်နယ်တရားလွှတ်တော်များနှင့် ကျန်တရားရုံးများတွင် အရာရှိအဆင့်ဝန်ထမ်းများ၊ အခြားအဆင့်ဝန်ထမ်းများပါဝင်သည့်ဝန်ထမ်းအဖွဲ့ဖွဲ့စည်းခြင်း၊ တာဝန်များ ၊ လုပ်ပိုင်ခွင့်များနှင့် ရပိုင်ခွင့်များသတ်မှတ်ခြင်းတို့သည် ဥပဒေနှင့်အညီဖြစ်စေရမည် ။